

Михајло Фејса

ЕНГЛЕСКИ УТИЦАЈ НА РУСИНСКИ ЈЕЗИК

АНГЛИЙСКИ УПЛЇВ НА РУСКИ ЯЗИК

THE ENGLISH INFLUENCE ON THE
RUTHENIAN LANGUAGE

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

НОВИ САД

2019

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВИМ САДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ОДСЕК ЗА РУСИНИСТИКУ

За издавача

Проф. др Ивана Живанчевић Секеруш

Рецензенти:

проф. др Предраг Новаков

мр Александар Мудри

ISBN

978-86-6065-515-0

URL

<http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-515-0>

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

811.111:811.161.25

FEJSA, Mihajlo

Енглески утицај на русински језик [Електронски извор] = Англијски уплив на руски
језик = The English influence on the Ruthenian language / Mihajlo Fejsa. - Нови Сад :
Филозофски факултет, 2019. - 1 електронски оптички диск (DVD) : текст ; 12 cm

Dostupno i na: <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-515-0>. - Насл. са
насловног екрана. - Текст упоредо на срп., русин. и енгл. језику. - Опис заснован на стању
на дан: 20.2.2019. - Библиографија.

ISBN 978-86-6065-515-0

а) Енглески језик - Русински језик - Утицаји
COBISS.SR-ID 328284679

Zabranjeno preštampavanje i fotokopiranje. Sva prava zadržava izdavač i autor.

САДРЖАЈ / ЗМИСТ / CONTENTS

Предговор	5
ЕНГЛЕСКИ УТИЦАЈ НА РУСИНСКИ ЈЕЗИК	6
1. Увод	6
2. Методолошки приступ истраживању	8
2.1. Терминолошка дистинкција	8
2.2. Истраживачки корпус	11
3. Иновације на фонолошком нивоу	13
4. Иновације на морфолошком нивоу	15
5. Иновације на семантичком нивоу	19
5.1. Семантичка поља	19
5.2. Типови семантичких промена	22
6. Закључак	27
АНГЛИЈСКИ УПЛИВ НА РУСКИ ЈАЗИК	30
1. Увод	30
2. Методолошки приступ истраживању	32
2.1. Терминолошка дистинкција	32
2.2. Истраживачки корпус	35
3. Иновације на фонолошком нивоу	36
4. Иновације на морфолошком нивоу	39
5. Иновације на семантичком нивоу	43
5.1. Семантичка поља	43
5.2. Типови семантичких промена	46
6. Закључак	51
THE ENGLISH INFLUENCE ON THE RUTHENIAN LANGUAGE	54
1. Introduction	54
2. Methodological Approach to Research	56
2.1. Terminological Distinction	56
2.2. Research Corpus	58

3. The Innovations on the Phonological Level	60
4. The Innovations on the Morphological level	63
5. The Innovations on the Semantic Level	68
5.1. The Semantic Fields	68
5.2. The Types of Semantic Changes	73
6. Conclusion	78
7. Модели и реплике / Модели и реплики / Models and Replicas ...	79
Литература / References	122

ПРЕДГОВОР

Енглески језик је постао први језик светске комуникације. Његов утицај је захватио и русински језик. Ова студија је посвећена управо том утицају на почетку 21. века.

Садржај студије се у значајној мери заснива на раније објављеним радовима, а поготово на монографији *Енглески елементи у русинском језику*. Пошто је књига објављена 1990. године када се утицај енглеског осећао претежно у говорном језику и истраживачки корпус је био формиран углавном на основу података добијених од информатора. Две деценије касније енглески језик, као доминантан језик у већини области живота, продро је и у русинске писане и електронске медије. Отуд је ова студија посвећена не *елементима енглеског језика* него *утицају енглеског језика*. Истраживање на новом материјалу имало је за циљ да потврди или оспори закључке пионирског рада који су формиран у другој половини осамдесетих година прошлог века. Одређени делови и закључци који су релевантни и у данашње време преузети су.

Тежећи да иновације на фонолошком, морфолошком и семантичком нивоу адаптације англицизама у русинском језику буду доступне што ширем кругу заинтересованих читалаца, аутор текст *Енглеског утицаја на русински језик* даје на три језика – српском (државном), русинском (матерњем) и енглеском (глобалном) језику. Студија је конципирана, између осталог, да буде и приручник за студенте русинистике, за потребе курса Лексикологија русинског језика у оквиру кога се изучавају савремени утицаји на русински језик.

Аутор сматра да ће студија *Енглески утицај на русински језик* обогатити скромну литературу из ове области и нада се да ће стимулисати друге ауторе да детаљније обраде неке аспекте ове тематике. Лично ће се усмерити на објављивање *Речника компјутерских термина* у коме ће бити дата и тумачења наких непознатих или недовољно познатих англицизама која овом приликом нису обезбеђена у глосару „Модел и реплика”.

Аутор

ЕНГЛЕСКИ УТИЦАЈ НА РУСИНСКИ ЈЕЗИК

1. УВОД

Пре скоро две деценије Мирослав Дудок је приметио да се лексичке иновације у западнословенским и источнословенским језицима, уопштено гледајући, укључују у групу англицизама (Dudok 2001: 26). Између осталог, он је истакао да у појединим дискурсима као што су јавна комуникација, банкарство и тржишна економија неологизми страног, углавном енглеског порекла лако мењају свој статус и убрзо по стицању статуса компромисних реплика (Filipović 1986) они стичу статус адаптираних и прихваћених израза. Исто важи и за русински језик.

У првом чланку о русинском језику објављеном на енглеском језику није било ни помињања енглеског утицаја (Bidwell 1966). Пре скоро три деценије аутор ових редака идентификовао је преко 700 англицизама у русинском језику (Fejsa 1990). Само неколико десетина нису дошли директно из српског језика. Те англицизме донели су Русини који су били на привременом раду у Сједињеним Америчким Државама и Канади, нпр. русинска реч *майна* /majna/ 'pit' < [значење симбола је „потиче од”] енглеске речи *mine*, русин. *нигер* /niger/ 'black man' (без пејоративног значења) < енгл. *nigger*, русин. *педа* /peda/ 'salary' < енгл. *pay day*.

Интересантно је да аутор те прве студије о енглеским елементима у русинском језику није био сигуран и, можда, скептичан у вези са будућношћу англицизама који су били први пут записани 1986. године као *соуп опера* /soup opera/ < *soap opera* и 1988. године као *талк шоу* /talk šou/ < *talk show* (ibid.: 162). Данас, у другој деценији 21. века, ти англицизми су познати сваком русинском говорнику – *соуп опера* /soup opera/ у истом фонолошком облику, и *ток-шоу* /tok šou/ у измењеном облику (са морфолошког или графолошког на фонолошки).

У закључном делу студије аутор је написао „Има основа за предвиђање да ће се русински одупирати англицизмима, као највидљивијем облику утицаја енглеског језика, у оној мери у којој ће то чинити српскохрватски. И не само то, боље упознавање енглеског језика такође може да потпомогне његов даљи утицај. Како ће се то одразити на превазилажење концептуалног преузимања тј. на стимулсање оне тенденције која не потиче од ширења културних остварења језика-даваоца, што би био јасан индикатор увећања енглеског утицаја, показаће време” (ibid.: 150).

Данас је чак и више него јасно да се број англицизама у русинском језику енормно увећао.

Јулијан Рамач је препознао постојање новог лексичког слоја у русинском језику у трећој *Граматичи русинског језика* (Рамач 2002: 428-429). Англицизми, међутим, нису укључени у капитална лексикографска дела (Рамач et al. 1995; 2010).

На првој конференцији младих русинских научника један рад је био посвећен језику Фејсбука. Александар Мудри је наступио са тезом да је могуће говорити, барем кад је реч о језику младих, о англо-српско-русинском језику на Фејсбуку (Mudri 2013: 32). Утврђено је и значајно коришћење енглеског језика што, између осталог, иако је стандардна русинска азбука ћирилица, доводи до прекомерног коришћења латинице. У вези с тим, представљен је велики број примера у којима су енглеске речи и изрази били написани на изворном енглеском, често неправилним правописом. С једне стране, заиста је немогуће гледати ТВ, слушати радио, читати дневну штампу и користити друге форме масовних медија а не наићи на енглеске речи у русинском језику, а, с друге стране, млади чланови русинске заједнице, пошто су чланови националне мањине, свесни су да би требали користити барем три језика: државни језик (српски), матерњи језик (русински) и глобални језик (енглески) (Fejsa 2007; 2010).

2. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП ИСТРАЖИВАЊУ

2.1. Терминолошка дистинкција

Према Рудолфу Филиповићу (Filipović 1986: 192) термин англицизам се у ширем смислу дефинише као лексички елеменат позајмљен из енглеског језика. Ту дефиницију је

у одређеној мери модификовао Твртко Прћић (Prčić 2005: 145). Прво, термин англицизам укључује измењене или неизмењене лексичке јединице (речи или афиксе) позајмљене из енглеског језика (нпр. *корнер* /*korner*/ < *corner*), или натурализоване (углавном латинске) лексичке јединице са већом фреквенцијом коришћења и/или семантичку модификацију под утицајем енглеског (нпр. *презентација* /*prezentacija*/ < *presentation*). Друго, термин англицизам укључује и преведене лексичке и синтаксичке јединице (речи, изразе и реченице) које су у складу са лексичким стандардом енглеског (нпр. *коллатерална штета* /*kolateralna škoda*/ < *collateral damage*; *жовта преса* /*žovta presa*/ < *yellow press*). То се односи на нови облик са инхерентним садржајем преузетим из енглеског, који је прилагођен новом језику, у нашем случају правописном и семантичком стандарду русинског језика. Први англицизми се третирају као *очигледни англицизми* док се други третирају као *скривени англицизми*.

После интегрисања у лексику српског језика англицизми успостављају смисаоне односе са речима у српском језику, међу којима је најчешћа синонимија. Разне дефиниције синонимије у суштини подразумевају да је реч о смисаоној вези (Lyons 1977: 202; Murphy 2003: 146) везаној за денотативну истоветност или сличност. Денотативна истоветност се, међутим, ретко налази у језицима, па је уместо ње вероватније очекивати денотативну сличност (блиску или градирану синонимију). Додаје се једна врста различите информације која може бити протумачена разликовањем у експресивним елементима значења (конотацијама, ефекту, регистру, дијалекту, жаргону), као и разликама у колокационим ограничењима, селекционим разликама и фреквенцији.

Мира Милић је покушала да да одговор на питање да ли су *стилски англицизми* који се налазе у језику писаних медија оправдани у српској лексици у светлу чињенице да многи од њих имају преводне еквиваленте. Према ауторки изгледа да су англицизми тренда, огласа и инерцијални англицизми неоправдани пошто прете да преотму семантичка поља која су пре тога припадала њиховим српским еквивалентима, док су асоцијативни, метафорички и иронични англицизми изгледа оправдани пошто се они користе да појачају ауторов властити израз, а не прете језичком систему српског језика (Milić 2011: 184).

Учесници у компјутерској комуникацији истовремено стичу и стварају правила језичке употребе. Њихова жеља да прилагоде свој језик новим комуникационим

ситуацијама на интернету представља основу језичке револуције (Crystal 2004: 1; Prnjat 2008: 49-50). Дејвид Кристал пише да је 2000. година обележила крај деценије у којој се збила језичка револуција. Он наглашава и да се драматичне језичке промене не дешавају веома често. Појава нових медија као што су новине, телефон и телевизија такође су довели до језичких промена, али утицај интернета се свакако може описати као револуционаран (Crystal 2001; Prnjat 2009; 2013; 2015).

То што чини језик интернета да буде лингвистички јединствен то је његова комбинација писаних и говорних језичких карактеристика. Наоми Барон користи метафору да би описала овај нови облик језика и пише да је „језички кентаур – пола говор, пола писање” (Baron 2001: 248). Она истиче да је велики број текстова који се налазе на мрежи могуће описати са „хипертекстуални састави”, чије су карактеристике сасвим различите од традиционалних текстова: они су прелазни, променљиви и немају линеарну хијерархијску структуру (ibid.: 158-159; Baron 2002).

Ранко Бугарски тврди да је суштина жаргона и главни разлог његовог постојања потреба чланова једне друштвене групе да афирмише свој идентитет и потврди своју припадност одређеној групи (Bugarski 2005: 210). Жаргон је обележен посебним језичким карактеристикама, пре свега лексичким и фразеолошким, а изузетно и граматичким и фонолошким.

Твртко Прћић је анализирао неоправдане и ненеопходне језичке иновације у српском језику које су се развиле под утицајем норми енглеског језика (Prčić 2005: 35-37). Он је чак писао и о англосрпском језику у коме „псеудонорме” и “немаран функционални стил” преовладавају. То је језички варијетет који користе углавном билингвални чланови млађе генерације који расту са електронским медијима и који моделирају свој језик на културним и језичким нормама тих медија (ibid.: 57). Неколико аутора је посветило пажњу моделирању српског језика на нормама електронских медија (Vasić 2001; Šipka 2002; Antović 2003; Filipović 2005; Panić-Kavgić 2006; Gajišin 2011; Marković 2011; Mišić-Plić 2011; Francuski 2012).

На маргинама ове теме налази се проблем *језичког позајмљивања* (*linguistic borrowing*) који је у вези са феноменом познатим као *језици у контакту* (*languages in contact*). Аутори основне литературе о језицима у контакту, Ајнар Хауген (Haugen 1950) и Јуриел Вајнрајх (Weinreich 1953), језичко су позајмљивање сагледавали у односу на

билингвизам, истражујући утицај два географски блиска језика. У случају војвођанске варијанте русинског језика билингвизам се односи на русински и српски, а не русински и енглески. Анализирајући последице контакта два језика, Ајнар Хауген је разликовао: а) промену кода (алтернативно коришћење два језика), б) интерференцију (семантичко или функционално преклапање елемената два језика) и в) интеграцију (адаптацију примљених елемената). Пошто се предмет овог рада открива углавном у оквирима интеграције можемо да видимо зашто је наша тема на маргинама проблема језичког позајмљивања, као и феномена језици у контакту.

Интеграцију треба схватити у најширем смислу као процес одомаћивања и адаптирања страног (енглеског) елемента у новом (русинском) језику, као процес који скоро увек резултира са варијантама у језику-примаоцу (Fisher 2008; Winter-Froemel 2008).

Предмет наше студије близак је дефиницији *супституције* Ајнара Хаугена. По њему супституција означава замењивање неког еквивалента у систему језика-примаоца неким моделом из система језика-даваоца (Haugen 1956: 50). То, конкретно, значи да један елемент енглеског језика како га говоре изворни говорници представља модел, а један елемент русинског језика како га говоре изворни говорници представља еквивалент, односно реплику (Surdučki 1978: 267; Filipović 1986: 38).

У овој студији аутор узима у обзир два типа англицизама. У уобичајеном значењу термина, англицизам је реч или додата морфема (префикс или суфикс) енглеског језика који се користи у русинском језику (нпр. *бодибилдер* и *екс-*), са варирајућим степенима интеграције у систем, и, у мало неуобичајеном значењу термина, англицизам представља реч, израз или реченицу у русинском језику чије коришћење одражава и / или прати стандард енглеског језика – правописни, фонолошки, граматички, семантички или прагматички (Prčić 2005: 59).

Што се тиче метода истраживања, он је у основи синхроно-дескриптивна анализа. Она се фокусира на опис оних карактеристика које, у процесу интеграције, одступају од прихваћених норми.

2.2. Истраживачки корпус

Први попис најфреквентнијих англицизама у русинском језику формиран је углавном на основу информација информаната (Fejsa 1990: 10). За потребе ове студије анализирани су сви бројеви месечног, мултимедијалног културно-политичног часописа за русинску омладину *МАК*, који су публиковани у периоду од 2013. до 2016. године, као и сви бројеви недељних новина *Руске слово*, које је објавила Новинско-издавачка установа Руске слово у истом временском периоду. *МАК* је, иначе, једини часопис за русинску омладину у којем се јављају прве позајмљене речи / фразе / изрази. Англицизме у електронским медијима обрађивали су Богдан Рац (Рас 2012) и Марина Рамач (Рамач 2015).

У списку-гласару насловљеном „Модел и реплика” (в. поглавље 7) прво су навођени енглески модели а за њима, иза две тачке, кореспондирајуће русинске репликае. На пример:

adapter : адаптер

advantage : адвантидж

advertising : адвертайзинг

snowboard : сноуборд

software : софтвер, софтверски

Реплике су дате у облику који представља адаптацију већине говорника и на основу поређења фонемских инвентара два истраживана језика обављеног у следећем поглављу (в. поглавље 3). Наведене репликае су истовремено и препоруке аутора за правописну норму.

Често се нека реплика јавља у две или више варијанте. У том случају настојали смо да постојеће варијанте сведемо на барем две. Дублете смо наводили ако се они учестало употребљавају и ако се за њих може изнети аргумент језичке природе. На пример:

beefsteak : бифтек / бифстек

FBI : ФБИ, Еф-Би-Ай

bebop : би-боп / би-бап

SMS : СМС, ес-ем-ес

walkie-talkie : токи-воки / воки-токи

Највећи проблем нам је представљало записивање оних реплика чији се модел састоји од две речи. С обзиром да су млађи говорници углавном свесни њиховог постојања, то изискује одвојено писање или писање са цртицом; што се, пак, тиче старијих говорника они не разликују дотичне компоненте, што изискује писање заједно. Присуство једног или два акцента (в. ниже) такође утиче на записивање, односно на правописну препоруку. На пример:

Hi-Fi : гай-фай, ги-фи

e-mail : и-мейл, имейл

made in : маде ин

roll-on : ролон

video recorder : видео-рикордер / видео-рекордер, рикордер

Реплике у којима се изворне компоненте препознају и евентуално користе самостално писали смо са цртицом у складу са правилом 2 Твртка Прћића према коме се сваки англицизам који представља једну садржинску целину, али у коме се може уочити значењска веза између тих елемената, у писању представља с цртицом између тих елемената (Prčić 2005: 217). На пример:

box match : бокс-меч

dream-team : дрим-тим

hard disc : гард-диск

pen-club : пен-клуб

web site : веб-сайт

3. ИНОВАЦИЈЕ НА ФОНОЛОШКОМ НИВОУ

Истражујући иновације на фонолошком нивоу адаптације енглеског елемента наишли смо на неколико, за русински језик, необичних појава.

Да би се схватио енглески утицај на русински језик пре свега представимо фонемски инвентар војвођанског русинског језика и енглеске еквиваленте русинских фонема.

Постоје 32 фонеме у русинском језику: /b/, /p/, /d/, /t/, /g/, /k/, /dz/, /c/, /dž/, /č/, /dʹ/, /tʹ/, /v/, /f/, /z/, /s/, /ž/, /š/, /h/, /x/, /j/, /l/, /lʹ/, /m/, /n/, /nʹ/, /r/; /a/, /e/, /i/, /o/, /u/ (Fejsa 1990: 87-90), а

44 фонеме у енглеском језику: /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /č/, /dž/, /f/, /v/, /θ/, /ð/, /s/, /z/, /š/, /ž/, /h/, /m/, /n/, /ŋ/, /l/, /r/, /j/, /w/; /i:/, /i/, /e/, /æ/, /ʌ/, /a:/, /o/, /o:/, /u/, /u:/, /ə:/, /ə/; /ei/, /ai/, /oi/, /əu/, /au/, /uə/, /iə/, /eə/ (Mihailović 1975).

Разликујемо 24 енглеска сугласника према месту и начину артикулације, а 27 русинских сугласника према истим критеријумима.

Генерално говорећи, изговор русинских сугласника је приближно исти као и изговор еквивалентних енглеских сугласника. Најизразитије карактеристике разликовања се састоје у следећем:

- а) пловиви /p/, /t/, /k/ у русинском језику немају аспирацију;
- б) према месту артикулације у енглеском језику постоје дентали /θ/ и /ð/; они су у русинском језику адаптирани доследно – /θ/ као /t/ а /ð/ као /d/;
- в) африкате /dz/ и /c/ су карактеристичне за русински језик;
- г) /č/ и /dž/ у енглеском су палаталнији; у русинском они су алвеоларнији;
- г) русински је сугласнички систем у значајној мери базиран на звучности и незвучности; 20 сугласника формирају следећих 10 парова: /b/-/p/, /d/-/t/, /d`/-/t`/, /g/-/k/, /z/-/s/, /ž/-/š/, /v/-/f/, /dž/-/č/, /dz/-/c/, /h/-/x/.

Разликујемо 12 (20, ако укључимо и дифтонге) енглеских самогласника према месту и начину артикулације, а 5 русинских самогласника према истим критеријумима. Самогласник /a/ је више централан од енглеског самогласника /a:/ у именици *part*, али је више задњи од /æ/ у енглеској именици *mat*. Самогласник /e/ је потпуно исти као енглески самогласник у речима *bet* и *debt*. Самогласник /i/ је затворенији од самогласника у енглеском глаголу *live* и сличан самогласнику у енглеској заменици *she*, али је краћи с обзиром на дужину. Изговор самогласника /o/ личи на изговор самогласника који је између оних у *cot* и *caught*. Самогласник /u/ је затворенији од самогласника у енглеском придеву *full*; он је сличан самогласнику у енглеској именици *room*, али је краћи.

У русинском језику нема дифтонга. Они се артикулишу као два самогласника, или са /j/ (полусамогласником или полусугласником).

Изговор русинских самогласника не зависи од њихове позиције у речима. Они се не редукују када су ненаглашени. Са веома малим бројем изузетака акценат у русинском језику је на претпоследњем слогу: *дзекуєм, довидзєня, бєшєдовац*.

Енглески елементи су изазвали неколико иновација на фонолошком нивоу у језику војвођанских Русина. Могућност за неки од постојећих алофона – нпр. за алофоне /ɨ/ или /w/ – да стекну статус фонеме није искључена под условом да се настави са даљим примањем енглеских речи са њима. То се нпр. односи на /ɨ/ у следећим паровима:

сон /son/ и *сонг* /soŋ/

син /sin/ и *синг* /siŋ/

финирац /finirac/ и *фингирац* /fiŋirac/

пин /pin/ и *пинг* /piŋ/ (< /piŋroŋ/).

Иновације су примећене и у дистрибуцији фонема (пре свега фонема сугласничког типа а у мањој мери фонема самогласничког типа). То се односи на десетине сугласничких група у финалној позицији речи. Нпр. -*кс* (*бокс*, *кекс*, *гемендекс*), -*рд* (*гард*, *рекорд*, *ст'юард*), -*ст* (*тост*, *тест*, *твист*). Неколико нових сугласничких група састављено је од три сугласника (нпр. -*нгл* у *сингл* и *джингл*). Многе нове сугласничке групе налазе се у средњим позицијама (нпр. -*нг*- у *чунгам*, *бунгалов*; -*бтр*- у *глобтротер*; -*кстр*- у *фокстрот*; -*нгстр*- у *тангстер*; -*ндв*- у *сендвич*). Два или три самогласника могу се видети нпр. у *Г. шоуа* (< *Н. шоу*) (Fejsa 1990: 101-104).

Постоје многа одступања од општег места акцента (које је по правилу на претпоследњем слогу у речима од више од једног слога). То се посебно односи на сложенице са једном или ниједном препознатљивом компонентом када опажамо појаву двојног акцентовања (*глобтротер* и *глобтротер*, *бадминтон* и *бадминтон*, *аутсайдер* и *аутсайдер*, *батерфлај* и *батерфлај*; /glóbtrotér/ и /globtróter/, /bádminton/ и /badminton/, /áutsajder/ и /autsájder/, /báterflaj/ и /batérflaj/).

Некада се акценат налази и на последњем слогу, нпр. *апартгејд*, *батерфлај*, *бекстейдж*, *ер-кондишн*, *интервју* (/aparhéjd/, /baterfláj/, /bekstéjdz/, /er kondíšn/, /intervjú/).

Енглески елементи су изазвали неколико иновација на фонолошком нивоу у језику Русина Војводине. Иновације су примећене у дистрибуцији фонема (углавном сугласничког типа), у одступању од општег места акцента (које је на претпоследњем слогу у речима од више од једног слога), у јављању двојног акцентовања у сложеницама са једном или ниједном препознатљивом компонентом, у позајмљивању енглеских лексичких елемената са енглеским фонемама /ɨ/, /w/ и /i/ итд. (Fejsa 2013). Могућност за

неки од досадашњих алофона – на пример, за алофон /η/ – да стекне статус фонеме није искључена даљим примањем енглеских речи (посебно у компјутерској лексици).

4. ИНОВАЦИЈЕ НА МОРФОЛОШКОМ НИВОУ

Иако се неки аутори залажу за прављење разлике између концепата *мешање кодова* (*code-mixing*) и *заменавање кодова* (*code-switching*) (Jacobson 1998; 2001), ми ћемо у овом раду, као што је то урадио и Александар Ониско када је анализирао адаптирање англицизама у немачком часопису *Дер шпигел* (Onysko 2005), игнорисати ову разлику и користити термин *заменавање кодова* за све случајеве када се енглески лексички елементи и граматичке особине јављају у русинским реченицама.

Може се рећи да се младе генерације не одупиру англицизмима. С једне стране, оне утврђују позицију већ прихваћених англицизама у русинском језику, а, с друге стране, оне стварају услове за појављивање нових (Fejsa 2013: 486).

Директну последицу утицаја енглеског језика представља прелаз са традиционалне ћириличне азбуке на латиничну абецеду. Коришћење енглеског писаног кода карактерише већину текстова инкорпорираних у једини часопис за русинску омладину. На пример, код именовања музичких група / бендова и музичких жанрова:

- (1) „лидер керестурскей групи *Paradox*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (2) „*Demigod*” (МАК 5-6 / 2013);); на насловној страни истог броја налази се ћирилична варијанта „ДЕМИГОД”;
- (3) „зоз даєдними музичарами зоз ЗАД (*Caviar Dreams, Agalloh*) ...” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (4) „Перши музични крочаї *Brainlow* направел ...” (МАК 5-6 / 2013, 3); називи музичких група нису употребљени у русинским адаптацијама, нпр. *Кевиар дримз, Агалог, Брейнлоу*;
- (5) „*LUDE KRAWE punkrock* група зоз Бачкого Петровца” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (6) „продукує *hip-hop* музику” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (7) „його два композиції обявени у жанру *ambiental* и *Asteroid B-12* обявени на компіляції електронскей музики *Electronica Ruthenica ...*” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (8) „*MY BLACK THREAD dark electro* бенд зоз Нового Саду” (МАК 5-6 / 2013, 3);

- (9) „*etno-gothic-industrial-metal* бенд зоз Панчева” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (10) „*OMNIPOTENCE melancholic-melodic death metal one-man band* зоз Ковачици” (МАК 5-6 / 2013, 5).

Замењивање кодова често опажамо у насловима албума или песама:

- (11) „Зняли два писні (*Dope`* и *Immortal`*) у Headroom студию у Бачким Петровцу” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (12) „*KE\$*” (МАК 5-6 / 2013, 7); слово *III* је замењено симболом за долар;
- (13) „албуми *Rootenica* (2004) и *Perception is our dimension* на компилацији МАК ДЕМОни (2007)” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (14) „перши албум *Punkrock sifon_i_ja* (2008)” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (15) „20 роки поп-рок музики на руским языку `Най жиє *Marshall`*” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (16) „*Decayin`* видали пейц демо албуми *Crisis* (1998), *Take a Lick of the Pain* (2000), *Battlefield Earth* (2001), *Silence from Within* (2005)” (МАК 5-6 / 2013, 3).
- Енглески називи се обично дају и разним пројектима:
- (17) „Проект *Vojvodina Calling`*” (МАК 5-6 / 2013, 2);
- (18) „*SNUBBER electro-chiptune* соло пројект” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (19) „зоз пројекту *Marienfeld* настала група” (МАК 5-6 / 2013, 3).
- Веб и и-мејл адресе се редовно пишу латиницом:
- (20) „... Web: soundcloud.com/da-n-v-u ...” (МАК 5-6 / 2013, 3).

Ови примери откривају неколико морфолошких иновација које нису карактеристичне за русински морфолошки систем. Пре свега то се односи на непроменљиве именице у придевској функцији у сложеницама које се састоје од две независно употребљене основе. Ова тенденција је примећена код неколико позајмљеница из немачког (нпр. *цукер-покераї*, *шиф-карта*) и мађарског језика (нпр. *орсаг-драга*, *форгов-карики*), али изгледа да је најстимулативнија данас због англицизама. На пример:

- (21) „организаторе фестивалу *Kulpin Fest`*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (22) „лидер керестурскей групи *Paradox (метал-бенд основани 1997)*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (23) „у стилу *melodic death металу`*” (МАК 5-6 / 2013, 4);

- (24) „*SNUBBER electro-chiptune соло проєкт*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (25) „Зняли два писні ('Dope` и `Immortal`) у *Headroom студию* у Бачким Петровцу” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (26) „*LUDE KRAWE punkrock група* зоз Бачкого Петровца” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (27) „*MAZI experimental-electronic соло проєкт*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (28) „*NASTROM old-school industrial doom rock проєкт* зоз Ковачици” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (29) „обявени на компакт диску *МАК ДЕМОни*” (МАК 5-6 / 2013, 4).
- Када друге врсте енглеских речи, укључујући ту и придеве, имају функцију атрибута, оне се често адаптирају као непроменљиве, што такође представља иновацију у морфолошко-синтаксичком систему русинског језика:
- (30) „на рижних гитариядох: *Рок-Фешти* и *Водова-фест*” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (31) „продукує *hip-hop музику*” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (32) „обробки *панк-рок композицийох*” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (33) „20 роки *поп-рок музики* на руским језику” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (34) „Decayin` видали пейц демо албуми *Crisis (1998), Take a Lick of the Pain (2000). Battlefield Earth (2001), Silence from Within (2005)*” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (35) „*SNUBBER electro-chiptune соло проєкт*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (36) „здогадує на *видео-бависка*” (МАК 5-6 / 2013, 4).

Неки придеви (нпр. *секси* и *фер*) увек се користе у истом облику. Ни неке именице (нпр. *мис* и *леди*) не мењају своје облике у граматичким категоријама броја и падежа.

Преко стимулативног ефекта енглески елементи су укључени и у развој неких других иновативних појава као нпр. увећање категорије мушког рода на самогласнички завршетак (-о, -е, -и, -у; нпр. *бенджо, бинго, стампедо, ве-це, педигре, интервју, виски, гоби, дерби, крос-контри, парти, рели, токи-воки, манч-мелоу, кану, шоу*).

Увећање категорије женског рода на сугласнички завршетак (поред домаћег сугласника -и, нпр. у *коси*, јављају се и неколико нових као нпр. сугласник -с, нпр. у *мис*, и сугласник -н, нпр. у *вамп*) и прихватање нових самогласничких завршетака (поред домаћег самогласника -а, нпр. *жена*, јављају се и неколико нових као нпр. самогласник -о, нпр. у *скво*, и самогласник -и, нпр. у *леди*) такође су иновативне појаве.

Мала група двовидских глагола већ је постојала у русинском језику. Ови глаголи су углавном грчког и латинског порекла (нпр. *асфалтовац, бетоновац, даровац, коруновац, меновац, одвитовац, организовац*). Позајмљени англицизми (нпр. *апдейтовац, брендирац, дајджестирац, допинговац, имплементирац / имплементовац, инсертовац, интервјуирац / интервјуовац, клонирац / клоновац, компютеризовац, копирац, лобирац, лобовац, пролонговац, протестовац, рейтинговац, рекетирац / рекетовац, сервирац / сервовац, скалпирац, скенирац*) енормно су увећали ову групу глагола. Пошто видски модалитети двовидских глагола нису обележени морфолошки, њих је могуће одредити само у контексту. На пример:

(37а) Пправе ци *даунлодуем* програму. (атотивни / имперфективни)

(37б) Програму ци *даунлодуем* наютре. (тотивни / перфективни)

(38а) *Четовали* медзи собу од часу кед достали компютери. (атотивни / имперфективни)

(38б) Вчера вечар *четовали* дакус. (тотивни / перфективни)

Могуће је претпоставити да ће доћи и до израженијег увећања категорије двовидских глагола и да ће ова категорија у крајњој инстанци довести до значајних промена у временско-видским односима русинског језика. У овом тренутку многи двовидски глаголи, посебно они који су први ушли у русински језик, постали су префиксовани (нпр. *одспеловац, натанкирац, викопирац, оддаунлодовац, прелобовац, витренирац* и др.) и на тај начин се група тотивних глагола у већој мери проширила. На пример:

(39) *Одспеловал* цале слово без гришки. (тотивни / перфективни)

(40) *Натанкирал* бензин. (тотивни / перфективни)

(41) *Викопирам* ци я то. (тотивни / перфективни)

(42) Програму ци *оддаунлодуем* наютре. (тотивни / перфективни)

Треба истаћи да заједно са префиксованим, тотивним / перфективним глаголима изворни, непрефиксовани, двовидски глаголи настављају да постоје. Двовидски глаголи, поред изражавања нецеловите / атотивне реализације глаголске ситуације, настављају да изражавају целовиту / тотивну реализацију глаголске ситуације тако да префиксовани глаголи (*побойкотовац, викоординовац, одпринтац, одспеловац, натанкирац* и др.) и непрефиксовани глаголи (*бойкотовац, координовац, принтац, спеловац, танкирац* и др.) функционишу као синоними. На пример:

(43a) *Бойкотуе*ме их ютре на поладне. (тотивни / перфективни)

(43б) *Побойкотуе*ме их ютре на поладне. (тотивни / перфективни)

(44a) Прето же вон у целосци *координовал* цалу акцију, акция була успишна.
(тотивни / перфективни)

(44б) Прето же вон у целосци *викоординовал* цалу акцију, акция була успишна.
(тотивни / перфективни)

(45a) Я ци *принтам* тоти статї. (тотивни / перфективни)

(45b) Я ци *одпринтам* тоти статї. (тотивни / перфективни)

Време ће показати да ли ће се синонимија ове врсте одржати. Другим речима, да ли ће се префиксовани глаголи (такви као *побойкотовац*, *виимплементовац*, *прелобовац*, *подигитализовац* и др.) паралелно користити са непрефиксованим глаголима (таквим као *бойкотовац*, *имплементовац*, *лобовац*, *дигитализовац* и др.), или ће говорници русинског језика сматрати да је префиксација редундантна и да ће користити само двовидске глаголе.

5. ИНОВАЦИЈЕ НА СЕМАНТИЧКОМ НИВОУ

Добро је позната чињеница да савремени језици позајмљују у великој мери из енглеског језика и зато је њихова лексика препуна англицизама у свим тематским регистрима.

5.1. Семантичка поља

Анализа речи и израза позајмљених из енглеског језика указала је да се англицизми налазе у следећим семантичким пољима:

а) СПОРТ — *фодбал*, *баскет*, *бейзбол*, *бокс*, *тенис*, *поло*, *гокеј*, *ватерполо*, *голф*, *крикет*, *рагби*, *крос-контри*, *бодибилдинг*, *спидвей*, *мотобол*, *картинг*, *стиплчес*; *гол*, *иут*, *пас*, *лоб*, *волей*, *аут*, *корнер*, *индирект*, *бековска*, *пеналтик*, *офсайд*, *триблинг*, *генц*, *фаул*, *галф*, *бек*; *рунда*, *нокаут*, *нокдаун*, *брек*, *клинч*, *гроги*, *директ*, *аперкат*, *спаринговац*, *ринг*, *бантам*, *велтер*; *смеч*, *тем*, *топ-спин*, *бекгенд*, *форгенд*, *дроп-кик*, *рекет*, *чейндж*, *сет*, *адвантидж*, *серва*; *старт*, *спринт*, *финиш*, *фото-финиш*, *дерби*, *гендикеп*, *ферплеј*,

таймаут, тим, меч, скор, допинг, джокей, краул, батерфлей, скиф, фин, дубл, рейтинг, рекорд, нелсон, рели, пинг-понг, штоперица, експандер, пивот, дрес, пресинг, пак, трим, джогинг, плейоф, куп, гет-трик, були, клуб, фаворит, аутсайдер, букмейкер, файтер, кечер, тренер.

б) МУЗИКА — *сонг, гит, бит, поп, панк-рок, гитмейкер, фанк, гард-рок, гевиметал, джез, блюз, соул, негро спиричуелс, госпел, мюзикл, фолк, кантри, диксиленд, регтайм, рокенрол, лонгплейка, сингл, плейбек, стерео, гай-фай, бенджо, синтисайзер, бустер, вирждинал, джубокс, диск-джокей, денс-ствар, евергрин, топ-лістина, бенд, сеин, фронтмен.*

в) ПЛЕС — *фокстрот, слоуфокс, чарлстон, твист, свинг, рете, буги-вуги, рокенрол, брейкденс, степ, би-боп, інглиш-валцер, дансинг.*

г) ОБЛАЧЕЊЕ — *смокинг, фрак, блейзер, кардиган, спенсер, тренчкот, светер, пуловер, джемпер, раглан, пиджама, килт, шорц, шал, топлес, бикини, пачворк, унисекс, твиги, бермуди, рифли, мокасинки, шимики, зип, мини, миди, макси; твид, мохер, фланел, жерсей, найлон, орлон, крилон, тексас, джинс.*

г) ИСХРАНА — *тост, сендвич, бифтек, стейк, ростбиф, гамбургер, чизбургер, готдог, кекс, крекер, чипс, флипс, попкорн, джем, пудинг, гемендекс, пемикан, грейфрут, грил, ланч-пакет, кечап, кари, інстант; рум, виски, шери-бренди, джин, тоник, кока-кола, пунч, джус, коктейл.*

д) ТУРИЗАМ — *мотел, бунгалов, камп, чартер, рентакар, гостеса, ст`юардеса, стопирац.*

е) ОБРАЗОВАЊЕ — *тест, чек-лістки, фланелограф, слайд.*

є) ЗАБАВА — *бридж, тач, реми, покер, фул, трилинг, флеш, джокер, блеф, бинго; тикет, гоби, пикник, парти, флипер, йо-йо, вокмен, скейтборд.*

ж) ПЛОВИДБА — *ферибот, торпедо, яхта, кану, тендер, джунка, пропелер.*

з) ПОСЛОВАЊЕ — *чек, банкнота, бизнис, експорт-импорт, дампинг, маркетинг, консалтинг, інженеринг, клиринг, труст, концерн.*

и) ПРЕВОЗНА СРЕДСТВА — *комбайн, трактор, бульдозер, трейдер, финишер, трамвай, тролейбус, штрицкара, експрес, локомотива, вагон, комби, лендровер, джип, тенк, говеркрафт, джамбо-джет, скутер, танкер.*

ї) МЕДИЈИ — *офсет, линотип, репринт, бестселер, памфлет; бланкверс, лимерик, саєнс-фיקшн, трилер; слоумоушн, слайд, монитор, микс, стоп, видео-тилт, стория, скеч, спикер, шоумен, интервју, скрининг, оф-коментар, сериал, соуп опера; зум, клапа, синемаскоп, римейк, суперстар, старлета, вамп, оскаровец, омнибус, лав стори, гепиенд.*

й) КОМУНИКАЦИЈЕ — *телекс, телепринтер.*

к) МЕРЕ — *инч, келвин, максвел, барел, талон, бел, бушел, ярд, фарад, ват, джул.*

л) ЗДРАВСТВО — *стрес, ейдс, байпас, пейсмейкер, спунеризм, далтонизм.*

Поред ових поља можемо издвојити и неколико мешаних сфера утицаја:

а) ОСОБИ — *єнки, супермен, комодор, лидер, каубой, шериф, тангстер, киднапер, плейбой, сноб, колгерла, джентлмен, спонзор, гити, панкер, лифтбой, глобтротер, трапер, мистер, мис, пер, сер, лорд, леди.*

б) МЕСТА — *супермаркет, драгстор, фри-шоп, бар, снєк-бар, найт-клуб, мотел, бунгалов, гол, паркинг, кампинг.*

в) ЖИВОТИЊЕ — *динго, пингвин, киви, чита, ракун, дога, кокер, булдог, бултериєр, боксер, пекинезер, поентер, сетер, спаниєл, териєр, леггорн, бройлер, беркишир, йоркишир, кенгур, мустанг, педигре.*

г) УРЕЂАЈИ — *бойлер, конвеєр, елеватор, лифт, сонар, радар, ласер, скенер, декодер, транзистор, токи-воки, лайт-шоу, ер-кондишн, ски-лифт, ксерокс, тостер, фен, фриз, видео-рикордер, плеєр.*

Као што можемо видети лексичке јединице из енглеског језика су се инкорпорирале углавном у семантичка поља спорта, музике, облачења, исхране, особа, медија и уређаја. Савремена епоха донела је ново семантичко поље – ИНФОРМАТИКУ.

Брз развој компјутеризације и информационих технологија омогућио је масовно улажење англицизама у то поље, нпр.: *ай-ти менаджер, айфон, алгол, андроид, апдейтовац, асемблер, атачмент, атачирац, аутпут, бекап, бит, байт, браузер, ваєрлес, вай-фай, веб, гакер, гардвер, гард-диск, геджит, геймер, дейта, дилитовац, дисплей, джойстик, драйвер, зиповац, имейл, инвертор, инпут, интернет, интерфејс, инсертовац, клипборд, кобол, компајлер, компјутер, компјутеризовац, курсор, лаптоп, линк, листинг, микродрайв, офлайн, онлайн, пасворд, плотер, процесор, принтер, РАМ-карточка, рандомизација, ресетовац, рестартовац, ридер, роминг, сайберспейс, сайт, сейвирац,*

скенирац, скроловац, слот, смарт технология, софтвер, стик, сурфовац, таблет, таговац, тач-скрин, темплейт, терминал, транслейтер, т`юнер, файл, фидбек, флеш, флопи, фолдер, фортран, фрейм, улоговац ше, у-ес-бе, чип.

5.2. Типови семантичких промена

Горњи англицизми су *очигледни*, али постоје и такозвани *сакривени англицизми* (Prčić 2005: 145). Они могу бити названи и *преводне варијанте* (или *калкови*). И појединачне речи и сложени изрази могу бити преведени са енглеског језика. На пример:

стопа < foot;

под`земс < underground;

Трећи швет < the Third World;

жимна војна < cold war;

жовта преса < yellow press;

конференција за округлим столом < round table conference;

совершене злочиство < perfect crime;

контактни лѣнчи < contact lenses;

“одредз хто” техника < guess-who;

стретнуце на верху < summit;

вселенска ладя < space ship;

конѣц тижня < weekend;

чловек-жаба < frog-man;

горуци панталони < hot pants;

карика хтора хиби < the missing link;

икс-зарї < x rays;

шалѣни двацѣти < crazy twenties;

златна горучка < gold rush;

шлѣбодне вдеренѣ < free kick;

гнївни млади людзе < angry young men;

рухоми слики < movies (moving pictures);

лѣтаюци танѣр < flying saucer.

Има примера када преводна варијанта задржава неки енглески елемент, али је он прилагођен русинском морфолошком и синтаксичком систему. На пример:

плановане фамелиї < family planning;
контрола народзєня < birth control;
контрола з радаром / радарска контрола < radar control;
тимска робота < team work;
тримац рекорд < to hold record;
групни секс < group sex;
кратки пас < short pass;
писатель сонгох < song writer;
лунарни модул < lunar modul;
суперсонични авион < supersonic airplane.

Постоје многи примери елипсе и/или синкопе. На пример:

крос < cross country;
комбайн < combined harvester;
стрип < comic strip;
паркинг < parking place/lot;
кампинг < camping ground;
госпел < gospel singing;
тоник < tonic water;
спидвей < speedway race;
клозет < water closet;
афтершейв < after shave lotion;
фри шоп < duty free shop;
байпас < by pass valve;
велтер < welter weight;
андерграунд < underground art;
джинс < blue jeans;
бай < goodbye;
дансинг < dancing hall;
фармерки < farmer's trousers;

гепиенд < happy ending;

бокс-меч < boxing match;

ер-кондишин < air-conditioning/conditioned;

пеналтик < penalty kick.

Постоји и значајан број акронима. На пример:

пен(-клуб) < poets, playwrights, essayists, editors, novelists;

НАТО < North Atlantic Treaty Organization;

УНЕСКО < United Nation's Educational Scientific and Cultural Organization;

УНИЦЕФ < United Nation's Children's Emergency Fund;

ФАО < Food and Agriculture Organization;

САЛТ < Strategic Armament Limitation Treaty;

НАСА < National Aeronautics and Space Administration;

ЦИА < Central Intelligence Agency;

ласер < light amplification by stimulated emission of radiation;

бейсик < British American, Scientific, International, Commercial.

Многи англицизми су настали изговарањем почетних слова према енглеском стандарду, а не према српском или русинском стандарду. На пример:

Би-Би-Си < British Broadcasting Corporation

ди-ди-ти < dichloro-diphenyl-trichloro-ethane

ди-ви-ди < digital video disc

Еф-Би-Ај < Federal Bureau of Investigation

и-ти < extra terrestrial

ел-пи < long play

ес-о-ес < Save our ship / Save our souls

пи-ар < public relations.

Некада се почетна слова изговарају према српском или русинском стандарду. На пример:

ВЦ, ве-це < water closet;

ЛСД, ел-ес-де < LSD < lysergamid;

ОЕЦД, О-Е-Це-Де < Organization for Economic Cooperation and Development;

УГФ, у-га-еф < ultra high frequencies.

Многи англицизми су базирани на именима особа, проналазача, стваралаца, вођа итд. На пример: *байронизм, бел, бесемер, боби, бойкот, ват, викториянка, гулитан, далтонист, дарвинизм, джул, кардиган, келвин, кондом, линч, лудизм, макадам, максвел, Монроова доктрина, нелсон, оскар, Паркинсонова хорота, раглан-рукави, Ройтерс, сендвич, спенсер, спунеризм, фарад; бюик, винчестерка, кадилак, колт, ксерокс, першинг, форд.*

Неки англицизми су базирани на називима географских места. На пример: *бантам, беркишир, бермуди, бикини, джинс, жерсей, йоркишир, леггорн, портланд, тексас.*

Скоро сви англицизми које налазимо у русинском језику постоје и у српском језику па можемо закључити да је српски језик-посредник. Само неколико њих су формирани унутар русинске заједнице и можемо их сматрати изузецима (нпр. *геймочка, финишнуц, покомбайновац, галигалийовац ше*).

Коришћење енглеског језика као лингва франка и као језика који се изучава у редовној настави подразумева да ће упознатост са енглеским језиком бити све већа. Велики део комуникације на енглеском, и професионалне и приватне, остварује се широм света између неизворних говорника. На пример, енглеске техничке речи као што су *android, cyber, digital, internet, password, smart phone, virtual* и *wireless* често се користе у свакодневној или професионалној комуникацији па су оне прихваћене и у русинском језику (*андроид, сайбер, интернет, пасворд, смартфон, виртуални, ваерлес*). Једно недавно истраживање родбинских односа открило је да се међу тинејџерима користе и англицизми *систер* и *брадер* (Fejsa 2012: 183) – девијација какву није било могуће ни замислити пре три деценије.

Милан Тодоровић је проучавао утицај енглеског језика на дискурс српске омладине на подручју видео-игара, нарочито у писменој интеракцији између чланова затворене гејмерске групе *Smite Serbia/Balkan Official* на Фејсбуку (Todorović, 2016). Резултати указују на изузетно позитиван став према употреби енглеског језика у комбинацији са српским језиком када је реч о видео играма. Готово стотину речи или израза су пронађени – прилагођени (нпр. *genkovati < gank, džangler < jungler, čest < chest, gardian < guardian, nafidovati < feed, nub < noob, kil < kill, konkvest < conquest, buf < buff, džem < gem, trade-ovati < trade, bagovati < bag, banovati < ban, bild < build, baster < buster, ultra skor < ultra score*) или неприлагођени (нпр. *skin < skin, support < support, hit tower <*

hit tower, *lvl* < *level*, *god* < *God*, *gift* < *gift*, *gold* < *gold*, *potion* < *potion*, *assault* < *assault*, *twin* < *twin*, *dmd* < *diamond*, *curse* < *curse*, *revive* < *revive*, *recolour* < *recolour*). Русини који су чланови ове гејмерске групе упознати су са свим тим речима и изразима. Ако иновације прихвати већина говорника једне групе, могуће је да ће се оне даље ширити и изазвати промене у језику (Holmes 2008: 195).

Без обзира да ли се англицизми позајмљују да попуне одређене празнине у русинској лексици (као у случају масовног лексичког позајмљивања проузрокованог иновацијама у области компјутерске науке и технологије) или не, уопштено говорећи, семантичка анализа указује на рестрикцију изворног значења (нпр. *диловац*, *кул*, *пас*, *сет*, *спот*). Много је примера англицизама са истим значењем у енглеском, у српском (као језику-посреднику) и русинском језику (нпр. *киднаповац*, *лаптоп*, *лидер*, *маркетинг*, *римейк*). Само неколико примера указују на промену изворног значења (нпр. *смокинг*, *спикер*, *стен*, *стопирац*, *штрайковац*). До екстензије значења долази, пре свега, када говорник нема одлично разумевање изворног значења одређене позајмљенице. Судбина дотичне „надструктуре” значења је непредвидљива и обезбеђује могућности за широку метафоричку и пејоративну употребу.

Дописивање на Фејсбуку или при комуникацији преко система кратких порука углавном се обавља на латиници. Имајући у виду да је русинско писмо ћирилица, употребљавање појединачних речи, израза па чак и реченица на латиници представља велико одступање од стандардизованог русинског правописа. У неким случајевима, оригинални начин писања енглеске лексеме се преузима иако, поред њега, постоје и неколико русинских адаптација (нпр. *band*, поред *бенд* и *банда*; *hip hop*, поред *хип-хоп* и *гип-гон*; *e-mail*, поред *и-мејл*, *имејл* и *мејл*). Да би избегли непотребне варијанте предлажемо да се прате односи утврђени између енглеских и русинских фонема у поглављу 3.

Због чињенице да већина англицизама има потенцијалне преводне еквиваленте у русинском језику поставља се питање да ли су англицизми уопште потребни. Многи од њих коегзистирају и могу бити третирани као стилски синоними. Мира Милић је издвојила шест типова стилских синонима у језику медија на српском језику и класификовала их према разним стилским наменама (Milić 2011). Ти типови се могу утврдити и у русинском језику. Они су: англицизми тренда (*камбек* < *come back*, *фифти-*

фифти < *fifty-fifty*, *ноу комент* < *no comment*), англицизми огласа (*ВІІІ* < *VIP*, *very important person*), асоцијативни англицизми (*добри/подли хланци* < *good/bad guys*, *страцени у вселени* < *lost in space*, *неможлива мисия* < *impossible mission*, *водзце любов а не войну* < *make love not war*), метафорички англицизми (*по дифолту* < *by default*, *копи-нейст* < *copy-paste*, *ресетовац* < *reset*), иронични англицизми (*байдвей* < *by the way*, *дрим-тим* < *dream-team*, *слоумоушн* < *slow motion*) и инерцијални англицизми (*ланмон* < *laptop*, *презентација* < *presentation*). Ми се слажемо са Милићевом да они англицизми који „прете да преотму семантичко поље које је већ пре тога припадало” (ibid.: 184) домаћим еквивалентима нису оправдани. С друге стране, модернизација у многим областима, компјутерска наука и технологија, изискују нову терминологију и обогаћују комуникацију. Мора се додати да су се англицизми интегрисали у структуре русинског језика и не прете језичком систему.

6. ЗАКЉУЧАК

Елементи српског и енглеског језика ушли су у језик русинске омладине у великој мери. Тај регистар се може третирати као хибридни српско-енглеско-русински језик. Енглески језик је дефинитивно постао лингва франка у глобалним размерама и млади Русини комуницирају на њему са људима широм света. Млади су свесни да у савременом свету треба да користе најмање три језика: државни језик (српски), глобални језик (енглески) и матерњи језик (русински).

Тражећи иновације на фонолошком, морфолошком и семантичком нивоу адаптације енглеског елемента, наишли смо на неколико, за русински језик, необичних појава.

На фонолошком нивоу запажене су иновације у дистрибуцији фонема, пре свега сугласничког типа, с тенденцијом да се задрже у русинском језику. Као иновацију која се вероватно неће задржати можемо поменути појаву одступања од фиксног акцента који је на претпоследњем слогу у речима са више од једног слога, као и појаву двојног акцентовања у сложеницама са једном или ниједном препознатљивом компонентом. Акценат је некада чак и на последњем слогу.

Енглеске фонеме /η/, /w/ и дифтоншки елеменат -i /i/ из /ei/, /ai/ и /ɔi/ имају своје еквиваленте, већ присутне у русинском језику, али они су ограничени само на специфичне

позиције и сматрају се алофонима постојећих фонема /n/, /u/ и /j/, који су у фонемској транскрипцији представљени симболима /ŋ/, /ɯ/ и /j/. Позајмљивањем енглеских лексичких елемената који у себи садрже поменуте фонеме, број случајева који илуструју алофонске еквиваленте у русинском језику је увећан. Могућност за неки од алофона – на пример, за алофон /ŋ/ – да добије дистинктивне карактеристике којима би стекао статус фонеме није искључена даљим примањем енглеских речи.

Од десет појава које одступају од русинских правила две од њих лако могу бити продуктивне и уграђене у систем русинског језика и временом могу довести до већих промена у њему. Прва појава је представљена присуством непроменљивих именица у придевској позицији, а друга – увећањем категорије двовидских глагола који су морфолошки необележени. Ове две појаве представљају продуктивне карактеристике које могу довести до промена у морфолошком и синтаксичком систему русинског језика. Енглески елемент није једини разлог ове тенденције али изгледа да је данас најстимулативнији.

Стимулативним ефектом енглески елементи су укључени и у развој неких других иновативних појава као нпр. увећање категорије мушког рода на самогласнички завршетак (-o, -e, -y, -u); увећање коришћења наставка -a у номинативу множине мушког рода код именица на самогласнички завршетак -o; примање других самогласничких завршетака (нпр. *скво*, *леди*) и, изузетно, неких сугласничких завршетака (нпр. *вамп*, *мис*) у женском роду; експанзија значајног броја деривационих суфикса; експанзија непроменљивих придева (нпр. *секси*, *фер*) и непроменљивих именица у женском роду (нпр. *леди*, *мис*); чешћа употреба аналитичког поређења. Наше истраживање није открило ниједан случај преношења флективних морфема и поред тога што се неке од њих (-s, -ing) јављују као интегрални делови код неколико англицизама.

Неке појаве као нпр. превазилажење хијатуса међу самогласницима, одступање од фиксног акцента на претпоследњем слогу, непроменљивост именица у придевској функцији код сложеница, завршеци именица мушког рода на самогласник, аналитичка компарација, двовидски глаголи који су морфолошки необележени, иако поткрепљени невеликим бројем примера, већ су имале своје место у стандардизованом русинском језику, али примањем великог броја англицизама, ове појаве су интензивирале.

Пошто је прилив англицизама подржаван од стране интернета, телевизије, радија и бројних техничких иновација очекује се да ће се индиректно позајмљивање из енглеског језика у русински језик преко српског као посредујућег језика наставити.

Што се тиче семантичке анализе енглеског елемента углавном се срећемо са рестрикцијом значења. До екстензије значења долази, пре свега, када говорник нема одлично разумевање изворног значења одређене позајмљенице. Судбина тог новог значења је непредвидљива и обезбеђује могућности за широку метафоричку и пејоративну употребу.

Замењивање кодова у једином омладинском часопису на русинском језику, у МАК-у, и у свакодневној комуникацији, посебно на друштвеним мрежама, наводи нас да се забринемо. Коришћење латинице, заједно са великим бројем англицизама који су позајмљени и поред тога што кореспондирајуће речи / фразе / изрази постоје у русинском језику, може проузроковати разне врсте промена у стандарду русинског језика. Најупечатљивији пример представља коришћење англицизама *брадер* и *систер* у тинејџерском говору на месту традиционалних термина *брат* и *шестра*.

Имајући све у виду можемо закључити да данас утицај енглеског језика досеже, у првом реду, семантички ниво, проширујући лексички фонд русинског језика, док се његов утицај на фонолошком и морфолошком нивоу своди на стимулисање одређених језичких појава са непредвидљивом перспективом. До сада, англицизми су се интегрисали у русински језик и не прете језичком систему, али лингвисти не треба да дозволе да завладају немар и равнодушност.

АНГЛІЙСКИ УПЛІВ НА РУСКИ ЯЗИК

1. УВОД

Пред скоро двома декадами Мирослав Дудок обачел же ше лексични иновациї у заходнославянских и восточнославянских языках, пообщено патраци, уключую до групи англицизмох (Dudok 2001: 26). Медзи иншим, вон визначел же у дзепоедних дискурсах як цо явна комуникация, банкарство и тарговицна економия неологизми странского, углавним англійского походзєня легко меняю свой статус и неодлуга по здобуваню статуса компромисних репликох (Filipović 1986) вони здобуваю статус адаптованих и прилапених виразох. Исте важи и за руски язык.

У першей статї о руским языку публікованей по англійски не було споминаня нїякого англійского уплїву (Bidwell 1966). Пред скоро трома децениями автор тих шорикох идентифіковал преїг 700 англицизми у руским языку (Fejsa 1990). Лем даскельо дзешатки не пришли директно зоз сербского языка. Тоти англицизми принесли Руснаци хтори дочасово робели у Зєдинених Америцких Державох и Канади, напр. руске слово *майна* /majna/ 'pit' < [значєне символа „походзи од”] англійского слова *mine*, рус. *нигер* /niger/ 'black man' (без пейоративного значєня) < англ. *nigger*, рус. *неда* /peda/ 'salary' < англ. *pay day*.

Интересантне же автор тей першей студії о англійских елемєнтох у руским языку бул несигурни и, можебуц, скептични у вязи зоз будучносцу англицизмох хтори були першираз записани 1986. року як *соуп опера* /soup opera/ < *soap opera* и 1988. року як *талк шоу* /talk šou/ < *talk show* (ibid.: 162). Нешка, у другей децениї 21. вику, тоти англицизми познати каждому рускому бєшєднїкови – *соуп опера* /soup opera/ у истей фонологийней форми, и *ток-шоу* /tok šou/ у вименєней форми (зоз морфологийней або графологийней на фонологийну).

У заключней часци студії автор написал „Єст основи за предвидзованє же ше руски будзе одуперац англицизмом, як найобачлївшеї форми уплїву англійского языка, у тей мири у хторей то будзе робїц сербскогорватски. И не лєм того, лєпше упознаванє англійского тиж може подпомагац його дальши уплїв. Як ше воно одражи на

превозиходжене концептуального преберання т. є. на стимуловане певної тенденції хтора не походить з ширення культурних витвореньох языка-давателя, цо би бул ясни индикатор зростання англійского впливу, укаже час” (ibid.: 150).

Нешка аж и вещей як яснейше же ще число англицизмox у руским языку енормно зростало.

Юлиан Рамач препознал егзистованє нового лексичного пасма у руским языку у трецей *Граматики русского языка* (Рамач 2002: 428-429). Англицизми, медзитим, не уключени до капиталних лексикографских ділох (Рамач et al. 1995; 2010).

На першей конференції младих руских науковцох єдна робота ще занімала зоз языком Фейсбука. Александер Мудри наступел зоз тезу же можливе бешедовац, голем кед слово о языку младих, о англо-сербско-руским языку на Фейсбуку (Mudri 2013: 32). Утверджене и значне хаснованє англійского языка цо, медзи иншим, гоч стандартна руска азбука кирилка, приводзи до преїгмирного хаснованя латинки. Ёу тому, представене вельке число прикладох у хторих англійски слова и вирази були написани на жидловим англійским, часто зоз неправильним правописом. З єдного боку, наисце неможливе патриц ТВ, слушац радио, читац дньову пресу и хасновац други форми масовних медийох а не наисц на англійски слова у руским языку, а, з другого боку, млади члени рускей засїдници, понеже су члени националней меншини, свидоми же би требали хасновац голем три языки: державни язык (сербски), мацерински язык (руски) и глобални язык (англійски) (Fejsa 2007; 2010).

2. МЕТОДОЛОГІЙНИ ПРИСТУП ЁУ ВИГЛЄДОВАНЮ

2.1. Терминологийна дистинкция

По Рудолфови Филиповичови (Filipović 1986: 192) термин англицизм ще у ширшим смислу дефинує як лексични елемент позичени зоз англійского языка. Тоту дефиницию у одредзеной мири модификувал Твртко Прчиц (Prčić 2005: 145). Перше, термин англицизм уключує вименени або невименени лексични єдинки (слова або афиги) позичени зоз англійского языка (напр. *корнер* /*corner*/ < *corner*), або натуралізовані (углавним латински) лексични єдинки зоз векшу фреквенцию хаснованя и/або семантичну

модифікацію под уплівом англійського (напр. *презентација* /*prezentacija*/ < *presentation*). Друге, термін англіцизм уключує и предложени лексични и синтаксични єдинки (слова, вирази и виречєня) хтори у складу зоз лексичним стандардом англійського (напр. *коллатерална чкода* /*kolateralna čkoda*/ < *collateral damage*; *жовта прєса* /*žovta presa*/ < *yellow press*). То ше одноши на нову форму зоз ингерентним змістом превжатим зоз англійського, хтора присподобєна гу новому языку, у нашим случаю гу правописному и семантичному стандарту руского языка. Перши англіцизми ше третираю як *очиглядни англіцизми* док ше други третираю як *скрити англіцизми*.

По інтегрованю до лексики сербского языка англіцизми запровадзую смислово одношенє зоз словами у сербским языку, медзи хторима найчастєйше синонимия. Рижни дефиниції синонимії у сущности подрозумюю же слово о смислової вязи (Lyons 1977: 202; Murphy 2003: 146) вязаней за денотативну истотносц або подобносц. Денотативна истотносц ше, медзитим, ридко находзи у языках, та место ней вироятнєйше обчековац денотативну подобносц (блізку або градирану синонимию). Додава ше єдна файта рижней інформації хтора може буц потолкована з розликованьом у експресивних елемєнтох значєня (конотациї, ефекту, регистру, диялекту, жаргону), як и з розликами у колокацийних огранічєньох, селекцийних розликох и фреквенциї.

Мира Милич пробовала дац одвит на питанє чи *стилски англіцизми* хтори ше находза у языку писаних медийох оправдани у сербскей лексики у шветлу факта же велї з нїх маю прекладни еквиваленти. По авторки випатра же трендово, оглашково и инерцијални англіцизми неоправдани понеже грожа преодняц семантични поля хтори пред тим припадали їх сербским еквивалентом, док асоцијативни, метафорични и иронични англіцизми випатра же оправдани понеже ше вони хасную же би змоцнєли авторов власни вираз, а не грожа язичней системи сербского языка (Milić 2011: 184).

Учасніки у компютерскей комуникації источасово здобуваю и творя правила язичного хаснованя. Їх дзека же би присподобєли свой язык гу новим комуникацийним ситуациейом на интернету представя основу язичней револуції (Crystal 2004: 1; Prnjat 2008: 49-50). Дейвид Кристал пише же 2000. рок означел конєц декади у хторей ше збула язична револуция. Вон наглашел и же ше драматични язични пременки не случую барз часто. Зявйованє нових медийох як цо новини, телефон и телевизия тиж привєдли до

язичних пременкох, але уплїв інтернета ше вшелїяк може описац як революционерни (Crystal 2001; Prnjat 2009; 2013; 2015).

Тото цо твори язык интернета же би бул лингвистично єдинствени то його комбинация писаних и бешедних язичних характеристикох. Наоми Барон хаснує метафору же би описала тоту нову форму языка та пише же є „язични кентаур – полу бешеда, полу писанє” (Baron 2001: 248). Вона визначує же вельке число текстох хтори ше находза на мрежи мож описац як „гипертекстуални состави”, чийо характеристики цалком розлични од традицийних текстох: вони преходни, пременлїви и не маю линеарну гієрархийну структуру (ibid.: 158-159; Baron 2002).

Ранко Бугарски твердзи же сущносц жаргона и главна причина його сущестованя то потреба членох єдней дружтвеной групи же би афирмовала свой идентитет и потвердзела свою припадносц гу одредзеной групи (Bugarški 2005: 210). Жаргон означени зоз окремними язичними характеристиками, насампредз зоз лексичними и фразеологийними, а винїмно и зоз граматичними и фонологийними.

Твртко Прчич анализовав неоправдани и ненеобходни язични іновациї у сербским языку хтори ше розвили под уплївом нормох англійского языка (Prčić 2005: 35-37). Вон аж писав и о англосербским языку у хторим „псевдонорми” и „недзбали функціонални стил” превладую. То язични варієтет хтори хасную углавним бilingвални члени младшей генерациї хтори рошню зоз електронскими медиями и хтори моделую свой язык на культурних и язичних нормох тих медийох (ibid.: 57). Даскельо авторе пошвещели увагу моделованю сербского языка на нормох електронских медийох (Vasić 2001; Šipka 2002; Antović 2003; Filipović 2005; Panić-Kavgić 2006; Gajišin 2011; Marković 2011; Mišić-Plić 2011; Francuski 2012).

На маргінох тей теми находзи ше проблем *язичного пожичованя (linguistic borrowing)* хтори у вязи зоз феноменом познатим як *язики у контакту (languages in contact)*. Авторе основней літератури о языках у контакту, Айнар Гауген (Haugen 1950) и Юриєл Вайнрайх (Weinreich 1953), язичне пожичованє спатрали у одношеню на бilingвизм, виглєдуюци уплїв двох географски блїзких языках. У случаю войводинской варіанти русинского языка бilingвизм ше дотика руского и сербского, а не руского и англійского. Анализуюци пошлїдки контакта двох языках, Айнар Гауген розликовав: а) пременку кода (алтернативне хаснованє двох языках), б) інтерференцію (семантичне або

функціональне преклопйованє елементох двох языкох) и в) интеграцию (адаптацию приятих елементох). Понеже ше предмет тей роботи одкрива углавним у рамикох интеграції можеме видзиц же прецо наша тема на маргинох проблема язычного пожичованя, як и феномена языки у контакту.

Интеграцию треба похопиц у найширшим смислу як процес одомашньованя и адаптованя странского (английского) елемента у новим (руским) языку, як процес хтори скоро вше резултус зоз вариянтами у языку-примательови (Fisher 2008; Winter-Froemel 2008).

Предмет нашей роботи блізки дефиниції *субституції* Айнара Гаугена. По нїм субституция означує заменьованє даєдного еквивалента у системи языка-примателя зоз даєдним моделом зоз системи языка-давателя (Haugen 1956: 50). У тей роботи, конкретно, єден елемент англійского языка як го бешедую жридлово бешедніки представя модел, а єден елемент руского языка як го бешедую жридлово бешедніки представя еквивалент, односно реплику (Surdučki 1978: 267; Filipović 1986: 38).

У тей роботи автор бере до огляду два типи англицизмох. У звичайним значеню термина, англицизм то слово або додата морфема (префикс або суфикс) англійского языка хтори ше хаснує у руским языку (напр. *бодибилдер* и *екс-*), зоз варируюцима ступнями интеграції до своєї системи, и, у дакус незвичайним значеню термина, англицизм представя слово, вираз або виреченє у руским языку чийо хаснованє одражує и / або провадзи стандарт англійского языка – правописни, фонологийни, граматични, семантични або прагматични (Prčić 2005: 59).

Цо ше дотика методи вигледованя, вона у основи синхроно-дескриптивна анализа. Вона ше фокусує на опис тих характеристикох хтори, у процесу интеграції, одступаю од прилапених нормох.

2.2. Вигледовацки корпус

Перши попис найфреквентнейших англицизмох у руским языку формовани углавним на основи информацийох информантох (Fejsa 1990: 10). За потреби тей студії анализовани шицки числа мешачного, мултимедийного културно-политичного часопису за руску младеж *МАК*, хтори публиковани у периоду од 2013. по 2016. рок, як и шицки

числа тижньових новинок *Руске слово*, хтори обявела Новинско-видавательства установка *Руске слово* у истим часовим периоду. Пообщено бешедуюци, *МАК* єдини часопис за руску младеж у хторим ше зявюю перши пожичени слова / фрази / вирази. Англицизми у електронских медийох обробйовали Богдан Рац (Рач 2012) и Марина Рамач (Рамач 2015).

У списку-госару насловеним „Модели и реплики” (оп. поглаве 7) перше наводзени англійски модели а за нїма, за двома точками, кореспондуюци руски реплики. Наприклад:

adapter : адаптер

advantage : адвантидж

advertising : адвертайзинг

snowboard : сноуборд

software : софтвер, софтверски

Реплики дати у форми хтора представля адаптацию векшини бешеднікох и на основи поровнования фонемских инвентарох двох виглєдованих языкох оконченого у шлїдуюцим поглавю (оп. поглаве 3). Наведзени реплики источасно и препорученя автора за правописну норму.

Часто ше даєдна реплика зявює у двох або вещей вариянтох. У тим случаю намагали зме ше существуєци вариянти звесц голєм на два. Дублети зме наводзели кед ше вони хасную фреквентно и кед ше за нїх може винесц аргумент язычней природи. Наприклад:

beefsteak : бифтек / бифстек

FBI : ФБИ, Еф-Би-Ай

bebop : би-боп / би-бап

SMS : СМС, ес-ем-ес

walkie-talkie : токи-воки / воки-токи

Найвекши проблем нам представляло записованє гевтих репликох чий ше модел состої зоз двох словох. З оглядом на то же млади бешедніки углавним свидоми їх егзистованя, то вимага писанє окреме або писанє зоз смужку; старши бешедніки не розликую дотични компоненти, цо вимага писанє окреме. Присутство єдного або двох акцентох (оп. нїжей) тиж уплївує на записиванє, односно на правописне препорученє. Наприклад:

Hi-Fi : гай-фай, ги-фи

e-mail : и-мейл, имейл

made in : маде ин

roll-on : ролон

video recorder : видео-рикордер / видео-рекордер, рикордер

Реплики у хторих ше жридлово компоненти препознаваю и евентуално хасную самостойно писали зме зоз смужку у складу зоз правилом 2 Твртка Прчича по хторим ше кажди англицизм хтори представя єдну змистову целосц, але у хторим ше може обачиц значеньска вяза медзи тима елементами, у писаню представя зоз смужку медзи тима елементами (Prčić 2005: 217). Наприклад:

box match : бокс-меч

dream-team : дрим-тим

hard disc : гард-диск

pen-club : пен-клуб

web site : веб-сайт

3. ИНОВАЦІЇ НА ФОНОЛОГІЙНИМ УРОВНЮ

Вигледуюци иновациї на фонологийним уровню адаптациї англійского елемента наишли зме на даскельо, за руски язык, незвичайни зявєня.

Же би ше похопел англійски уплїв на руски язык насампредз представиме фонемски инвентар войводянского руского языка и англійски еквиваленти руских фонемох.

Єст 32 фонєми у руским языку: /b/, /p/, /d/, /t/, /g/, /k/, /dz/, /c/, /dž/, /č/, /dʹ/, /tʹ/, /v/, /f/, /z/, /s/, /ž/, /š/, /h/, /x/, /j/, /l/, /lʹ/, /m/, /n/, /nʹ/, /r/; /a/, /e/, /i/, /o/, /u/ (Fejsa 1990: 87-90), а 44 фонєми у англійским языку: /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /č/, /dž/, /f/, /v/, /θ/, /ð/, /s/, /z/, /š/, /ž/, /h/, /m/, /n/, /ŋ/, /l/, /r/, /j/, /w/; /i:/, /i/, /e/, /æ/, /ʌ/, /a:/, /o/, /o:/, /u/, /u:/, /ə:/, /ə/; /ei/, /ai/, /oi/, /əu/, /au/, /uə/, /iə/, /eə/ (Mihailović 1975).

Єст 24 англійски консонанти по месце и способе артикулованя, а 27 руски консонанти по истих критериюмох.

Генерално бешедуючи, вигваряне руских консонантох прибіжно исте як и вигваряне еквивалентних англійских консонантох. Найвиразнейши характеристики розликованя ше состоя у шлїдуюцим:

а) плозиви /p/, /t/, /k/ у руским языку не маю аспирацию;

б) по місці артикулювання у англійському мові існують дентали /θ/ і /ð/; вони у руському мові адаптовані дошлідно – /θ/ як /t/ а /ð/ як /d/;

в) африкати /dz/ і /c/ характеристичні за руську мову;

г) /č/ і /dž/ у англійському мові палаталізовані; у руському мові алвеоларізовані;

г) руська консонантська система у значній мірі базована на дзвонкості і недзвонкості; 20 консонантів формують шлідуючі 10 пар: /b/-/p/, /d/-/t/, /d`/-/t`/, /g/-/k/, /z/-/s/, /ž/-/š/, /v/-/f/, /dž/-/č/, /dz/-/c/, /h/-/x/.

Єст 12 (20, кед уключиме і дифтонги) англійські вокали по місці і способі артикулювання, а 5 руські вокали по істих критеріях. Вокал /a/ більш центральний од англійського вокала /a:/ у мовніку *part*, але більш задній од /æ/ у англійському мовніку *mat*. Вокал /e/ цілком істи як англійський вокал у словах *bet* і *debt*. Вокал /i/ завартейши од вокала у англійському дієслову *live* і подібний вокалу у англійському заміновніку *she*, але кратший з оглядом на довжину. Вигваряє вокала /o/ здає на вигваряє вокала хтори між тими у *cot* і *caught*. Вокал /u/ завартейши од вокала у англійському прикметніку *full*; він подібний вокалу у англійському мовніку *room*, але кратший.

У руському мові неє дифтонги. Вони ще артикулюють як два вокали, або зоз /j/ (полувовкалом або полуконсонантом).

Вигваряє руських вокалах неє завиши од їх позиції у словах. Вони ще не редукують кед су ненаголошені. З барз малим числом винімок акцент у руському мові на достатній складі: *дзекуюм, довідзенья, бешедовац*.

Англійські елементи виволали даскельо іновачії на фонологічному рівні у мові войволянських Руснаках. Можлівосць за даєдєн зоз існуючих алофонів – напр. за алофони /ŋ/ або /w/ – же би здобули статус фонем неє виключена под умовієм же ще предлужи зоз дальшим приманьом англійських слів з нїма. То ще напр. одноши на /ŋ/ у шлідуючих парах:

сон /son/ і *сонг* /soŋ/

син /sin/ і *синг* /siŋ/

фінїрац /finirac/ і *фінгїрац* /fiŋirac/

пин /pin/ і *пинг* /piŋ/ (< /piŋroŋ/).

Іновачії обачені і у дистрибуції фонем (насамперед фонем консонантського типу а у меншій мірі фонем вокального типу). То ще одноши на дзешатки консонантски

групи у фінальній позиції слів. Напр. *-кс* (*бокс, кекс, гемендекс*), *-рд* (*гард, рекорд, ст`юард*), *-ст* (*тост, тест, твіст*). Даскельо нови консонантски групи составени зот трох консонантох (напр. *-нгл* у *сингл* и *джингл*). Велї нови консонантски групи ше находза у стреднїх позиційох (напр. *-нл-* у *чунгам, бунгалов*; *-бтр-* у *глобтротер*; *-кстр-* у *фокстрот*; *-нгстр-* у *гангстер*; *-ндв-* у *сендвич*). Два або три вокали мож видзиц напр. у *Г. шоуа* (< Н. *шоу*) (Fejsa 1990: 101-104).

Єст велї одступаня од общого места наглашки (хторе по правилу на предостатнїм складу у словох од вещей як єдного складу). То ше окреме одноши на зложени слова зот єдну або анї єдну препознатлїву компоненту кед обачуєме зявенє двойного акцентованя (*глобтротер* и *глобтротер*, *бадминтон* и *бадминтон*, *аутсайдер* и *аутсайдер*, *батерфлай* и *батерфлай*; ; /*glóbtrotér*/ и /*globtróter*/, /*bádminton*/ и /*badmínton*/, /*áutsajder*/ и /*autsájder*/, /*báterflaj*/ и /*batérflaj*/).

Дакеди наглашку мож найсц и на остатнїм складу, напр. *апартгейд, батерфлай, бекстейдж, ер-кондишн, интервю* (/*aparthéjd*/, /*baterfláj*/, /*bekstéjdž*/, /*er kondíšn*/, /*intervjú*/).

Английски елементи виволали даскельо иновациї на фонологийним уровню у языку Руснацох Войводини. Иновациї обачени у дистрибуції фонемох (углавним консонантского типу), у одступаню од общого места наглашки (хтора на предостатнїм складу у словох з вещей як єдним складом), у зявйованю двойного наглашованя у зложених словох з єдну або анї єдну препознатлїву компоненту, у пожичованю английских лексичних елементох зот английскима фонемами /*η*/, /*w*/ и /*i*/ итд. (Fejsa 2013). Можлївосц за даєден з терашнїх алофонох – наприклад, за алофон /*η*/ – же би здобул статус фонеми не виключена зот дальшим приманьом английских слів (окреме у компютерскей лексики).

4. ИНОВАЦИЇ НА МОРФОЛОГІЙНИМ УРОВНЮ

Гоч ше дзепоедни авторе закладаю за правенє розлики медзи концептами *мишане кодох* (*code-mixing*) и *заменяванє кодох* (*code-switching*) (Jacobson 1998; 2001), ми у тей роботі, як то зробел и Александер Ониско кед анализовал адаптованє англицизموх у немецким часопису *Дер шпител* (Onysko 2005), игноруєме тоту розлику и будземе

хасновац термин заменьованє кодох за шицки случаї кед ше анґлийски лексични елементи и граматични прикмети зявюю у руских виреченьох.

Мож повесц же ше млади генерациї не одупераю анґлицизмом. З єдного боку, вони утвердзую позицию уж прилапених анґлицизмом у руским языку, а, з другого боку, вони творя условия за зявйованє нових (Fejsa 2013: 486).

Директни пошлїдок уплїву анґлийского языка представя преход зоз традицийней кирилковой азбуки на латинкову абечеду. Хаснованє анґлийского писаного коду характеризує векшину текстох инкорпорованих до єдиного часопису за руску младеж. Наприклад, при менованю музичних групох / бендох и музичних жанрох:

- (1) „лидер керестурскей групи *Paradox*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (2) „*Demigod*» (МАК 5-6 / 2013); на насловним боку истого числа находзи ше кирилкова вариянта “ДЕМИГ’ОД”;
- (3) „зоз даєдними музичарами зоз ЗАД (*Caviar Dreams, Agalloh*) ...” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (4) „Перши музични крочаї *Brainlow* направел ...” (МАК 5-6 / 2013, 3); назви музичних групох не були похасновани у руских адаптацийох, напр. *Кевиар дримз, Агалог, Брейнлоу*;
- (5) „*LUDE KRAWE punkrock* група зоз Бачкого Петровца” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (6) „продукує *hip-hop* музику” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (7) „його два композициї обявени у жанру *ambiental* и *Asteroid B-12* обявени на компіляції електронскей музики *Electronica Ruthenica* ...” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (8) „*MY BLACK THREAD dark electro* бенд зоз Нового Саду” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (9) „*etno-gothic-industrial-metal* бенд зоз Панчева” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (10) „*OMNIPOTENCE melancholic-melodic death metal one-man band* зоз Ковачици” (МАК 5-6 / 2013, 5).

Заменьованє кодох часто обачуєме у насловох албумох або писньох:

- (11) „Зняли два писні (*`Dope`* и *`Immortal`*) у Headroom студию у Бачким Петровцу” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (12) „*KE\$*” (МАК 5-6 / 2013, 7); буква *III* заменєна зоз символом за долар;
- (13) „албуми *Rootenica* (2004) и *Perception is our dimension* на компіляції МАК ДЕМОни (2007)” (МАК 5-6 / 2013, 4);

- (14) „перши албум *Punkrock sifon_i_ja* (2008)” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (15) „20 роки поп-рок музики на руским языку `Най жеє *Marshall*” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (16) „*Decayin'* видали пейц демо албуми *Crisis* (1998), *Take a Lick of the Pain* (2000), *Battlefield Earth* (2001), *Silence from Within* (2005)” (МАК 5-6 / 2013, 3).
- Английски назви ше звичайно даваю и рижним проєктом:
- (17) „Проект `*Vojvodina Calling*`” (МАК 5-6 / 2013, 2);
- (18) „*SNUBBER electro-chiptune* соло проєкт” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (19) „зоз проєкту *Marienfeld* настала група” (МАК 5-6 / 2013, 3).
- Веб и и-мейл адреси ше порядково пишу зоз латинку:
- (20) „... Web: soundcloud.com/da-n-v-u ...” (МАК 5-6 / 2013, 3).
- Тоти приклади одкриваю даскельо морфологийни иновациї хтори не характеристични за руску морфологийну систему. Насампредз то ше одноши на неперменливи меновніки у прикметніцкей функції у зложених словах хтори ше состоя зоз двох независно похаснованих основах. Тота тенденция обачена при даскелїх позичкох зоз нємецкого (напр. *цукер-покераї*, *шиф-карта*) и мадярского языка (напр. *орсаг-драга*, *форгов-карики*), але випатра же є найстимулативнєйша нешка пре англицизми. Наприклад:
- (21) „організаторе фестивалу *Kulpin Fest*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (22) „лидер керестурскей групи *Paradox* (*метал-бенд* основани 1997)” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (23) „у стилу *melodic death металу*” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (24) „*SNUBBER electro-chiptune* соло проєкт” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (25) „Зняли два писні (`Dope` и `Immortal`) у *Headroom студию* у Бачким Петровцу” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (26) „*LUDE KRAWE punkrock* група зоз Бачкого Петровца” (МАК 5-6 / 2013, 3);
- (27) „*MAZI experimental-electronic* соло проєкт” (МАК 5-6 / 2013, 4);
- (28) „*NASTROM old-school industrial doom rock* проєкт зоз Ковачици” (МАК 5-6 / 2013, 5);
- (29) „объявени на компакт диску *МАК ДЕМОни*” (МАК 5-6 / 2013, 4).

Кед други файти англійських слів, включаючи ту і прикметники, маю функцію атрибута, вони ще часто адаптую як неперемінливі, що тиж представля іновацию у морфологічно-синтаксичній системі російського мови:

(30) „на рижних гітарях: *Рок-Фешти* и Водова-фест” (МАК 5-6 / 2013, 3);

(31) „продукує *hip-hop* музику” (МАК 5-6 / 2013, 3);

(32) „обробки *панк-рок композицій*” (МАК 5-6 / 2013, 3);

(33) „20 роки *поп-рок музики* на російським мови” (МАК 5-6 / 2013, 5);

(34) „Decayin’ видали пейц *демо альбоми* Crisis (1998), Take a Lick of the Pain (2000). Battlefield Earth (2001), Silence from Within (2005)” (МАК 5-6 / 2013, 3);

(35) „SNUBBER electro-chiptune *соло проєкт*” (МАК 5-6 / 2013, 4);

(36) „здогадує на *відео-бависка*” (МАК 5-6 / 2013, 4).

Дзепоедни прикметники (напр. *секси* и *фер*) вше ще хасную у истей форми. Ані дзепоедни меновники (напр. *мис* и *леди*) не меняю своєю форми у граматичних категоріях числа и припадка.

Прейг стимулятивного ефекту англійськи елементи включени и до розвою даседних других іновативних зявеньох як напр. звекшованє категорії хлопского роду на вокалске законченє (-о, -е, -и, -у; напр. *бенджо, бинго, стампедо, ве-це, педигре, інтервю, виски, гоби, дерби, крос-контри, парти, рели, токи-воки, манч-мелоу, кану, шоу*).

Звекшованє категорії женского роду на консонантске законченє (попри домашнього консонанта -и, напр. у *коси*, зявюю ще даскельо нови як напр. консонант -с, напр. у *мис*, и консонант -н, напр. у *вамп*) и прилапйованє нових вокалських законченьох (попри домашнього вокала -а, напр. *жена*, зявюю ще даскельо нови як напр. вокал -о, напр. у *скво*, и вокал -и, напр. у *леди*) тиж іновативни зявєня.

Мала група двовидових дієсловох уж существовала у російським мови. Тоті дієслова углавним греческого и латинского походзєня (напр. *асфалтовац, бетоновац, даровац, коруновац, мєновац, одвитовац, организовац*). Пожичени англїцизми (напр. *апдейтовац, брендирац, дайджестирац, допинговац, имплементирац / имплементовац, инсертовац, интервьюирац / интервьюовац, клонирац / клоновац, компютеризовац, копирац, лобирац, лобовац, пролонговац, протестовац, рейтинговац, рекетирац / рекетовац, сервирац / сервовац, скалтирац, скенирац*) єнормно звекшали тоту малу групу дієсловох. Понеже

видово модалитети двовидових дієсловах не означені морфологічно, мож їх одредзиц лєм у контексту. Наприклад:

(37a) Пправе ци *даунлодуєм* програму. (атотивни / імперфективни)

(37б) Програму ци *даунлодуєм* наютре. (тотивни / перфективни)

(38a) *Четовали* медзи собу од часу кед достали компютери. (атотивни / імперфективни)

(38б) Вчера вечар *четовали* дакус. (тотивни / перфективни)

Мож предпоставиц же придзе и до виразнейшого звекшованя категорії двовидових дієсловах и же тота категория у конєчней инстанци приведе до значних пременкох у часово-видових одношеньох руского языка. У тей хвильки велї двовидово дієслова, окреме гевти хтори перши вошли до руского языка, постали префиксовани (напр. *одспеловац*, *натанкирац*, *викопирац*, *оддаунлодовац*, *прелобовац*, *витренирац* и др.) и на тот способ ше група тотивних дієсловах у векшей мири преширела. Наприклад:

(39) *Одспеловал* цале слово без гришки. (тотивни / перфективни)

(40) *Натанкирал* бензин. (тотивни / перфективни)

(41) *Викопирам* ци я то. (тотивни / перфективни)

(42) Програму ци *оддаунлодуєм* наютре. (тотивни / перфективни)

Треба визначиц же ведно зоз префиксованима, тотивними / перфективними дієсловами жридлово, непрефиксовани, двовидово дієслова предлужую егзистовац. Двовидово дієслова, попри виражованя нецалосней / атотивней реалізації дієсловней ситуації, предлужую виражовац цалосну / тотивну реалізацію дієсловней ситуації так же префиксовани дієслова (*побойкотавац*, *викоординовац*, *одпринтац*, *одспеловац*, *натанкирац* и др.) и непрефиксовани дієслова (*бойкотавац*, *координовац*, *принтац*, *спеловац*, *танкирац* и др.) функціоную як синоніми. Наприклад:

(43a) *Бойкотуєме* их ютре на поладне. (тотивни / перфективни)

(43б) *Побойкотуєме* их ютре на поладне. (тотивни / перфективни)

(44a) Прето же вон у цалосци *координовал* цалу акцію, акція була успішна. (тотивни / перфективни)

(44б) Прето же вон у цалосци *викоординовал* цалу акцію, акція була успішна. (тотивни / перфективни)

(45a) Я ци *принтам* тоти статї. (тотивни / перфективни)

(45b) Я *ци одпринтам* тоти статії. (тотивни / перфективни)

Час укаже чи синонимия тей файти предлужи егзистовац. З другима словами, чи ше префиксовани дієслова (таки як *побойкотовац*, *виимплементовац*, *прелобовац*, *подигитализовац* и др.) буду єднак хасновац зоз непрефиксованима дієсловами (такима як *бойкотовац*, *имплементовац*, *лобовац*, *дигитализовац* и др.), або бешедніки руского языка буду тримац же префиксация редундантна и буду хасновац лєм двовидово дієслова.

5. ИНОВАЦІЇ НА СЕМАНТИЧНИМ УРОВНІЮ

Добре познати факт же сучасни язики жичаю у велькей мири зоз англійского языка и прето їх лексика преполна зоз англицизмами у шицких тематских регистрах.

5.1. Семантични поля

Анализа слівох и виразох пожичених зоз англійского языка указала же ше англицизми находза у шлідуючих семантичних польох:

а) СПОРТ — *фодбал, баскет, бейзбол, бокс, тенис, поло, гокей, ватерполо, голф, крикет, рагби, крос-контри, бодибилдинг, спидвей, мотобол, картинг, стиплчес; гол, шут, пас, лоб, волей, аут, корнер, индирект, бековска, пеналтик, офсайд, триблінг, генц, фаул, галф, бек; рунда, нокаут, нокдаун, брек, клинч, гроги, директ, аперкат, спаринговац, ринг, бантам, велтер; смеч, тем, топ-спин, бекгенд, форгенд, дроп-кик, рекет, чейндж, сет, адвантидж, серва; старт, спринт, финиш, фото-финиш, дерби, гендикеп, ферплей, таймаут, тим, меч, скор, допинг, джокей, краул, батерфлей, скиф, фин, дубл, рейтинг, рекорд, нелсон, рели, пинг-понг, штоперица, експандер, пивот, дрес, пресинг, пак, трим, джогинг, плейоф, куп, гет-трик, були, клуб, фаворит, аутсайдер, букмейкер, файтер, кечер, тренер.*

б) МУЗИКА — *сонг, гит, бит, поп, панк-рок, гитмейкер, фанк, гард-рок, гевиметал, джез, блюз, соул, негро спиричуелс, госпел, мюзикл, фолк, кантри, диксиленд, регтайм, рокенрол, лонгплейка, сингл, плейбек, стерео, гай-фай, бенджо, синтисайзер, бустер, вирждинал, джубокс, диск-джокей, денс-ствар, евергрин, топ-лістина, бенд, сеин, фронтмен.*

в) ТАНЄЦ — *фокстрот, слоуфокс, чарлстон, твист, свинг, рете, буги-вуги, рокенрол, брейкденс, степ, би-боп, инглиш-валцер, дансинг.*

г) ОБЛЄКАНЄ — *смокинг, фрак, блейзер, кардиган, спенсер, тренчкот, светер, пуловер, джемпер, раглан, пиджама, килт, шорц, шал, топлес, бикини, пачворк, унисекс, твиги, бермуди, рифли, мокасинки, шимики, зип, мини, миди, макси; твид, мохер, фланел, жерсей, найлон, орлон, крилон, тексас, джинс.*

г) ПОЖИВА — *тост, сендвич, бифтек, стейк, ростбиф, гамбургер, чизбургер, готдог, кекс, крекер, чипс, флипс, попкорн, джем, пудинг, гемендекс, пемикан, грейфрут, грил, ланч-пакет, кечап, кари, інстант; рум, виски, шери-бренди, джин, тоник, кока-кола, пунч, джус, коктейл.*

д) ТУРИЗМ — *мотел, бунгалов, камп, чартер, рентакар, гостеса, ст`юардеса, стопирац.*

е) ОБРАЗОВАНЄ — *тест, чек-лістки, фланелограф, слайд.*

є) ЗАБАВА — *бридж, тач, реми, покер, фул, трилинг, флеш, джокер, блеф, бинго; тикет, гоби, пикник, парти, флипер, йо-йо, вокмен, скейтборд.*

ж) ПЛЇВБА — *ферибот, торпедо, яхта, кану, тендер, джунка, пропелер.*

з) ДЇЛОВАНЄ — *чек, банкнота, бизнис, експорт-импорт, дампинг, маркетинг, консалтинг, інженєринг, клиринг, труст, концерн.*

и) ПРЕВОЗКИ — *комбайн, трактор, бульдозер, трейдер, финишер, трамвай, тролейбус, штрицкара, експрес, локомотива, вагон, комби, лендровер, джип, тенк, говеркрафт, джамбо-джет, скутер, танкер.*

ї) МЕДИЇ — *офсет, лінотип, репринт, бестселер, памфлет; бланкверс, лимерик, саєнс-фiкшин, трилер; слоумоушн, слайд, монитор, микс, стоп, видео-тилт, стория, скеч, спикер, шоумен, інтервю, скрининг, оф-коментар, сериал, соуп опера; зум, клапа, синемаскоп, римейк, суперстар, старлета, вамп, оскаровец, омнибус, лав стори, гепиєнд.*

й) КОМУНІКАЦІЇ — *телекс, телепринтер.*

к) МЕРИ — *инч, келвин, максвел, барел, галон, бел, бушел, ярд, фарад, ват, джул.*

л) ЗДРАВСТВО — *стрес, ейдс, байпас, пейсмейкер, спунеризм, далтонизм.*

Попри тих польох можеме видзеліц и даскельо мишани сфери уплїву:

а) ОСОБИ — *єнки, супермен, комодор, лидер, каубой, шериф, тантстер, киднапер, плейбой, сноб, колтерла, джентлмен, спонзор, гупи, панкер, лифтбой, глобтротер, трапер, мистер, мис, пер, сер, лорд, леди.*

б) МЕСТА — *супермаркет, драгстор, фри-шоп, бар, снєк-бар, найт-клуб, мотел, бунгалов, гол, паркинг, кампінг.*

в) ЖИВОТИНІ — *динго, пингвин, киви, чита, ракун, дога, кокер, бульдог, бултерєр, боксер, пекинезер, поєнтер, сєтер, спаниєл, терєр, лєггорн, бройлер, беркишир, йоркишир, кєнгур, мустанг, пєдигрє.*

г) ПОШОРЕНЯ — *бойлер, конвєсєр, єлеватор, лифт, сонар, радар, ласєр, скєнер, декодер, транзистор, токи-воки, лайт-шоу, єр-кєндишн, ски-лифт, ксєрокс, тостєр, фєн, фриз, вєдєо-рикєрдєр, плєєр.*

Як можемо видзиц лексични єдинки з англійського язика ше инкорпоровали углавним до семантичних польох спорта, музики, облєканя, поживи, особох, медийох и пошорєньох. Сучасна єпоха принєсла новє семантичнє польє – ИНФОРМАТИКУ.

Швидки розвой компютеризації и інформаційних технологійох оможлівєл масовни уход англїцизмєх до того поля, напр.: *ай-ти мєнаджєр, айфон, алгол, андроид, апдєйтовац, асємблєр, атачмєнт, атачирац, аутпут, бєкап, бит, байт, браузєр, вєєрлєс, вай-фай, вєб, гакєр, гардвєр, гард-диск, гєджит, гєймєр, дєйта, дилитовац, дисплєй, джєйстик, драйвєр, зиповац, имєйл, инвєртєр, инпут, интєрнєт, интєрфєйс, инсєртовац, клипборд, кобол, компайлєр, компютер, компютеризовац, курсєр, лаптоп, линк, листинг, микродрайв, офлайн, онлайн, пасвєрд, плєтєр, процєсор, принтєр, РАМ-карточка, рандємизация, рєсєтовац, рєстартєровац, ридєр, роминг, сайбєрспєйс, сайт, сєйвирац, скєнирац, скрєловац, слєт, смарт тєхнология, софтвєр, стик, сурфєровац, тєблєт, тєговац, тач-скрин, тємплєйт, тєрминал, тєрнєслєйтєр, т`юнєр, файл, фидбєк, флєш, флєпи, фєлдєр, фєртран, фрєйм, улогєовац шє, у-єс-бє, чип.*

5.2. Типи семантичних прємєнкох

Горні англїцизми очиглядни, алє єст и такволани скрити англїцизми (Prčić 2005: 145). Вони можу буц наволани и прєкладни вариянти (абє калки). И поєдинєчни слова и зложєни вирази можу буц прєложєни зєз англійського язика. Наприклад:

стопа < foot;
под`жеме < underground;
Треци швет < the Third World;
жимна война < cold war;
жовта преса < yellow press;
конференция за округлим столом < round table conference;
совершене злодійство < perfect crime;
контактни лѣнчи < contact lenses;
“одредз хто” техніка < guess-who;
стретнуце на верху < summit;
вселенска ладя < space ship;
конєц тижня < weekend;
чловек-жаба < frog-man;
горуци панталони < hot pants;
карика хтора хиби < the missing link;
икс-зарї < x rays;
шалѣни двацѣти < crazy twenties;
златна горучка < gold rush;
илѣбодне вдеренє < free kick;
гнївни млади людзе < angry young men;
рухоми слики < movies (moving pictures);
лѣтаюци танєр < flying saucer.

Єст приклади кед прекладна вариянта затримує даєден англійски елемент, алє вон присподобени рускей морфологийней и синтаксичней системи. Наприклад:

планованє фамелиї < family planning;
контрола народзєня < birth control;
контрола з радаром / радарска контрола < radar control;
тимска робота < team work;
тримац рекорд < to hold record;
групни секс < group sex;
кратки пас < short pass;

писатель сонтох < song writer;

лунарни модул < lunar modul;

суперсонични авион < supersonic airplane.

Єст велі приклади елипси и/або синкопи. Наприклад:

крос < cross country;

комбайн < combined harvester;

стрип < comic strip;

паркинг < parking place/lot;

кампинг < camping ground;

госпел < gospel singing;

тоник < tonic water;

спидвей < speedway race;

клозет < water closet;

афтершейв < after shave lotion;

фри шоп < duty free shop;

байпас < by pass valve;

велтер < welter weight;

андерграунд < underground art;

джинс < blue jeans;

бай < goodbye;

дансинг < dancing hall;

фармерки < farmer's trousers;

гепиенд < happy ending;

бокс-меч < boxing match;

ер-кондишин < air-conditioning/conditioned;

пеналтик < penalty kick.

Єст и значне число акронимох. Наприклад:

пен(-клуб) < poets, playwrights, essayists, editors, novelists;

НАТО < North Atlantic Treaty Organization;

УНЕСКО < United Nation's Educational Scientific and Cultural Organization;

УНИЦЕФ < United Nation's Children's Emergency Fund;

ФАО < Food and Agriculture Organization;

САЛТ < Strategic Armament Limitation Treaty;

НАСА < National Aeronautics and Space Administration;

ЦІА < Central Intelligence Agency;

ласер < light amplification by stimulated emission of radiation;

бейсик < British American, Scientific, International, Commercial.

Велі англицизми настали зов вигваряньом початних буквох спрам англійського стандарту, а не спрам сербського або руского стандарту. Наприклад:

Би-Би-Си < British Broadcasting Corporation

ди-ди-ти < dichloro-diphenyl-trichloro-ethane

ди-ви-ди < digital video disc

Еф-Би-Ай < Federal Bureau of Investigation

и-ти < extra terrestrial

ел-пи < long play

ес-о-ес < Save our ship / Save our souls

пи-ар < public relations.

Дакеди ше початни букви вигваряю спрам сербського або руского стандарту.

Наприклад:

ВЦ, ве-це < water closet;

ЛСД, ел-ес-де < LSD < lysergamid;

ОЕЦД, О-Е-Це-Де < Organization for Economic Cooperation and Development;

УГФ, у-га-еф < ultra high frequencies.

Велі англицизми базовани на менох особох, пренаходзачох, творительох, вождох итд. Наприклад: *байронизм, бел, бесемер, боби, бойкот, ват, викториянка, гулитан, далтонист, дарвинизм, джул, кардиган, келвин, кондом, линч, лудизм, макадам, максвел, Монроова доктрина, нелсон, оскар, Паркинсонова хорота, раглан-рукави, Ройтерс, сендвич, спенсер, спунеризм, фарад; бюик, винчестерка, кадилак, колт, ксерокс, першинг, форд.*

Дзепоедни англицизми базовани на назвах географских местох. Наприклад: *бантам, беркишир, бермуди, бикини, джинс, жерсей, йоркишир, леггорн, портланд, тексас.*

Скоро шицки англицизми хтори находзме у руским языку существуют и у сербским языку та можеме заключиц же сербски язык-постреднік. Лем даскельо з нїх формовани знука рускей заедніци и можеме их третирац як винїмки (напр. *теймочка*, *финишнуц*, *покомбайновац*, *галигалийовац* ше).

Хаснованє англійского языка як лингва франка и як языка хтори ше виучує у порядней настави подроумує же упознатосц зоз англійским языком будзе вше векша. Велька часц комуникації по англійски, и професийней и приватней, витворює ше ширцом швета медзи нежридловима бешедніками. Наприклад, англійски технічни слова як цо *android*, *cyber*, *digital*, *internet*, *password*, *smart phone*, *virtual* и *wireless* часто ше хасную у каждодньовой або професийней комуникації та вони прилапени и у руским языку (*андроид*, *сайбер*, *интернет*, *пасворд*, *смартфон*, *виртуални*, *ваєрлес*). Єдно недавне вигледованє родзинских одношеньох одкрило же ше медзи тинейджерами хасную и англицизми *систер* и *брадер* (Fejsa 2012: 183) – девияция яку не мож було ані задумац пред трома децениями.

Милан Тодорович преучовал уплїв англійского языка на дискурс сербскей младежи на подручу видео-бавискох, окреме у писаней интеракції медзи членами завартей геймерскей групе *Smite Serbia/Balkan Official* на Фейсбуку (Todorović, 2016). Резултати указую на винїмно позитивне становиско спрам хаснованя англійского языка у комбинації зоз сербским языком кед слово о видео бавискох. Коло сто слова и вирази пренайдзени – прилагодзени (напр. *genkovati* < *gank*, *džangler* < *jungler*, *čest* < *chest*, *gardian* < *guardian*, *nafidovati* < *feed*, *nub* < *noob*, *kil* < *kill*, *konkvest* < *conquest*, *buf* < *buff*, *džem* < *gem*, *trade-ovati* < *trade*, *bagovati* < *bag*, *banovati* < *ban*, *bild* < *build*, *baster* < *buster*, *ultra skor* < *ultra score*) або неприлагодзени (напр. *skin* < *skin*, *support* < *support*, *hit tower* < *hit tower*, *lvl* < *level*, *god* < *God*, *gift* < *gift*, *gold* < *gold*, *potion* < *potion*, *assault* < *assault*, *twin* < *twin*, *dmd* < *diamond*, *curse* < *curse*, *revive* < *revive*, *recolour* < *recolour*). Руснаци хтори члени тей геймерскей групи упознати зоз шицкими словами и виразами. Кед иновациї прилапи векшина бешеднікох єдней групи, можлїве же ше вони буду далей шириц и же виволаю пременки у языку (Holmes 2008: 195).

О правописней норми руского языка у дописованю на Фейсбуку або при комуникованю преїг системи кратких порученьох звичайно ше не водзи рахунка. А гу тому треба наглашиц же дописованє углавним на латинки. Маюци у оглядзе же руске

письмо кирилка, хаснованє поєдинєчних слів, виразох та аж и виреченьох на латинки представля вельке одступанє од стандардизованого руского правопису.

У дзепоедних случаях, оригинални способ писаня английской лексеми ше пребера гоч, попри нього, ест и даскельо руски адаптациї (напр. *band*, попри *бенд* и *банда*; *hip hop*, попри *хип-хоп* и *гип-гон*; *e-mail*, попри *и-мейл*, *имейл* и *мейл*). Же би ше обкеровали ненужни варианты предкладаме же би ше провадзели одношеня утвердзени медзи английскима и рускима фонемами у поглавию 3.

При записованю апостроф ма двояку функцию – же би означел змегчанє предходзающего консонанта у русских словох (напр. *соль* /sol`/, *пані* /pan`i/, *хвилька* /xvil`ka/) и же би роздзелел консонантски групи у англицизмах же би ше оможлівело правилне вигварянє (напр. *ст`юард*, *ст`юардеса*, *т`юнер*, *Ют`юб*).

Без огляду же чи ше англицизми жичаю же би пополнели одредзени празніни у русской лексики (як у случаю масовного лексичного позичованя спричинєного з иновациями у обласци компьютерской науки и технологий) або не, пообщено бешедуючи, семантична анализа указує на рестрикцию жридлового значєня. Лєм даскельо приклади указую на пременку жридлового значєня (напр. *дансинг*, *смокинг* и *гол*).

Пре факт же векшина англицизмах ма потенциални прекладни еквиваленти у руским языку поставя ше питанє чи англицизми вообще потребни. Велї з нїх коегзистую и можу буц третирани як стилски синоними. Мира Милич видзелела шейсц типи стилских синонимох у языку медийох на сербским языку и класификовала их по рижних стилских наменах (Milić 2011). Тоти типи мож утвердзиц и у руским языку. Вони: трендово англицизми (*камбек* < *come back*, *фифти-фифти* < *fifty-fifty*, *ноу комент* < *no comment*), оглашкова англицизми (*ВИП* < *VIP*, *very important person*), асоцијативни англицизми (*добри/подли хланци* < *good/bad guys*, *страцени у вселени* < *lost in space*, *неможліва мисия* < *impossible mission*, *водзє любов а не войну* < *make love not war*), метафорични англицизми (*по дифолту* < *by default*, *кону-нейст* < *copy-paste*, *ресетовац* < *reset*), иронични англицизми (*байдвей* < *by the way*, *дрим-тим* < *dream-team*, *слоумоушн* < *slow motion*) и инерцијални англицизми (*лантон* < *laptop*, *презентација* < *presentation*). Ми ше складаме зоз Миличову же гевти англицизми хтори „грожа преодняц семантичне польо хторе уж пред тим припадало” (ibid.: 184) домашнім еквивалентом неоправдани. З другого боку, модернизација у велїх обласцох, компьютерска наука и технология, вимагаю нову

термінологію і збагачую комунікацію. Муши ще додає же ще англіцизми інтегрували до структур руского языка и не грожа язичней системи.

6. ЗАКЛЮЧЕНЄ

Елементи сербского и англійского языка вошли до языка рускей младежи у велькей мири. Тот регістер мож третирає як гібридни сербско-англійско-руски язык. Англійски язык дефінітивно постає лінгва франка у глобалних розмірах и млади Руснаці комунікую на нїм з людми ширцом швета. Млади свідомі же би у сучасним шведцє требає хасноває найменей три язики: державни язык (сербски), глобални язык (англійски) и мацерински язык (руски).

Гледаючи іноваций на фонологийним, морфологийним и семантичним рівню адаптації англійского елемента, наїшли зме на даскельо, за руски язык, незвичайни зявєня.

На фонологийним рівню обачени іноваций у дистрибуції фонемох, насампередз консонантского типу, з тенденцію же би ще затримали у руским языке. Як іновацию хтора ще віроятно не затрима можеме спомнує зявєнє одступаня од фіксней наглашки хтора на предостатнім складу у словах з вецей як єдним складом, як и зявєнє двойного наглашованя у зложених словах з єдну або ані єдну препознатліву компоненту. Наглашка дакеди аж и на остатнім складу.

Англійски фонемі /ŋ/, /w/ и дифтонгски елемент -i /i/ зоз /ei/, /ai/ и /oi/ маю своєю еквіваленти, уж присутни у руским языке, але вони огранічени лєм на специфічні позиції и тримаю ще за алофони егзистуючих фонемох /n/, /u/ и /j/, хтори у фонемскей транскрипції представени зоз символами /ŋ/, /u/ и /j/. Зоз пожичованьом англійських лексичних елементох хтори до себе інкорпоровали спомнути фонемі, число случайох хтори ілюструю алофонски еквіваленти у руским языке звекшани. Можлівосць за даєден зоз алофонох – наприклад, за алофон /ŋ/ – же би достал дистинктивні характеристики зоз хторима би здобул статус фонемі не виключена з дальшим приманьом англійських слів.

Од дзешець зявєньох хтори одступаю од руских правилох два з нїх лєгко можу бує продуктивні и убудовани до системи руского языка и з часом привесць до векших прєменкох у ней. Перше зявєнє представєне зоз присуством неперемєнлївих мєновнїкох у

прикметніцкей позиції, а друге – зоз зveckшаньом категорії двовидових дієсловох хтори морфологийно неозначени. Тоти два зявєня представляю продуктивни характеристики хтори можу привесц до пременкох у морфологийней и синтаксичней системи руского языка. Английски елемент не єдина причина тей тенденції але випатра же є нешка найстимулативнейша.

Зоз стимулативним ефектом английски елементи уключени и до розвою даєдних других иновативних зявєньох як напр. зveckшанє категорії хлопского роду на вокалске законченє (-o, -e, -y, -u); зveckшованє хаснованя законченя -a у номинативе множини хлопского роду при меновнікох на вокалске законченє -o; приманє других вокалских законченьох (напр. *скво, леди*) и, винїмково, даєдних консонантских законченьох (напр. *вамп, мис*) у женским роду; експанзия значного числа деривацийних суфиксох; експанзия неперемєнлївих прикметнікох (напр. *секси, фер*) и неперемєнлївих меновнікох у женским роду (напр. *леди, мис*); частейше хаснованє аналитичного поровнованя. Нашо виглєдованє не одкрило ані єден случай преношеня флексийних морфемох и попри тим же ше дзепоедни з нїх (-s, -ing) зявюю як интегрални часци у даскелїх англицизмох.

Дзепоедни зявєня як напр. превозиходзенє гиятуса медзи вокалами, одступанє од фиксней наглашки на предостатнім складу, неперемєнлївосц меновнікох у прикметніцкей функції у зложених словох, законченя меновнікох хлопского роду на вокал, аналитична компарация, двовидово дієслова хтори морфологийно неозначени, гоч подкрїпени з невеликим числом прикладох, уж мали свойо место у стандардизованим руским языку, але зоз приманьом велького числа англицизмох, тоти зявєня интензивовани.

Понеже прилїв англицизмох потримовани з боку интернета, телевизії, радия и числених технїчних иновацийох обчекує ше же ше индиректне пожичованє зоз английского языка до руского языка преїг сербского як постредуючого языка предлужи.

Цо ше дотика семантичней анализи английского елемента углавним ше стретаме зоз рестрикцию значєня. До екстензії значєня приходзи, насампредз, кед бєшєднїк не ма одличне похопйованє жридлового значєня одредзєней пожички. Судьба того нового значєня непредвидзуюца и обезпечує можлївосци за широке метафоричне и пейоративне хаснованє.

Замєньованє кодох у єдиним младежским часопису на руским языку, у МАК-у, и у каждодньовей комуникації, окреме на дружтвених мрежох, наводзи нас же бизме ше

застарали. Хаснованє латинки, ведно з вельким числом англицизмов хтори пожичени и попри тим же кореспондуюци слова / фрази / вирази егзистую у руским языку, може спричинїц рижни файти пременкох у стандарту руского языка. Найупечатлївши приклад представя хаснованє англицизмов *брадер* и *систер* у тинейджерскей бешеди на месце традицийних терминов *брат* и *сестра*.

Маючи шицко у оглядзе можеме заключиц же нешка уплїв англійского языка досягує, у першим шоре, семантични уровень, преширюючи лексични фонд руского языка, док ше його уплїв на фонологийним и морфологийним уровню зводзи на стимулованє одредзених язичних зявеньох зоз непредвидзуюцу перспективу. По тераз, англицизми ше интегрировали до руского языка и не грожа язичней системи, але лингвісти не треба же би допустили же би запановали недзбалосц и равнодушносц.

THE ENGLISH INFLUENCE ON THE RUTHENIAN LANGUAGE

1. INTRODUCTION

Almost two decades ago Miroslav Dudok noticed that the lexical innovations in the West Slavic and the South Slavic languages are generally included in a group of anglicisms (Dudok 2001: 26). Among other things, he pointed out that in some discourses, such as public communication, banking and market economy neologisms of foreign, mainly of English origin change their status easily and soon after acquiring the status of compromise replicas (Filipović 1986) they acquire the status of adapted and accepted expressions. The same applies to the Ruthenian language.

In the first paper published in English there was no mention of any English influence (Bidwell 1966). Almost three decades ago the author of these lines identified over 700 anglicisms in Ruthenian (Fejsa 1990). There were only a dozen of anglicisms which did not come directly from the Serbian language. These anglicisms were brought by the Ruthenians who had temporarily worked in the United States of America and Canada, e.g. Ruthenian word *майна* /*majna*/ 'pit' < [the meaning of the symbol is 'originates from'] English word *mine*, Ruthenian *нуреп* /*niger*/ 'black man' (without pejorative meaning) < English *nigger*, Ruthenian *неда* /*peda*/ 'salary' < English *pay day*.

It is interesting that the author of the first study on the English elements in the Ruthenian language was unsure and, perhaps skeptical, about the future of two anglicisms that were for the first time written in 1986 *coyn onepa* /*soup opera*/ < *soap opera* and in 1988 *малк уоу* /*talk šou*/ < *talk show* (ibid.: 162). Today, in the second decade of the 21st century, these two anglicisms are familiar to every Ruthenian speaker – *coyn onepa* /*soup opera*/ in the same phonological form, and *мок уоу* /*tok šou*/ in the changed form (from morphological or graphological to phonological).

In the concluding part of the study the author wrote "There are grounds for believing that Ruthenian will resist anglicisms, as the most noticeable form of English language influence, to the same extent as Serbian-Croatian will. In addition to this, a better knowledge of English can

also urge its further influence. Time will show how much it is intent upon surpassing conceptual borrowing, that is, upon stimulating the opposite tendency which does not originate from the expansion of cultural innovations of the lending language, which would be a clear indicator of the increase of the English influence” (ibid.: 150).

Today it is more than obvious that the number of anglicisms in the Ruthenian language has enormously increased.

Julijan Ramač recognized the existence of a new lexical layer in Ruthenian in the third *Grammar of the Ruthenian Language* (Ramač 2002: 428-429). Anglicisms are, however, not included in the capital lexicographic works (Ramač et al. 1995; 2010).

At the first conference of young Ruthenian linguists there was a paper dealing with the language of the Facebook. Aleksander Mudri came out with the thesis that it is possible to talk, at least when it comes to the language of young people, about the Anglo-Serbian-Ruthenian language on the Facebook (Mudri 2013: 32). The excessive use of elements of the English language was identified which, among other things, although the standard Ruthenian alphabet is Cyrillic, lead to the usage of Latin writing. In addition, a great number of examples when the English words and phrases were written in the original English, frequently with incorrect orthography, was presented. On the one hand, it is really impossible to watch TV, listen to the radio, read a daily press and use other forms of mass media and not come across with English words in the Ruthenian language, and, on the other hand, young members of the Ruthenian community, being members of a national minority, are aware that they should use at least three languages: the state language (Serbian), the mother tongue (Ruthenian) and the global language (English) (Fejsa 2007; 2010).

2. METHODOLOGICAL APPROACH TO RESEARCH

2.1. Terminological Distinction

According to Rudolf Filipović (1986: 192) the term *anglicism* is broadly defined as any lexical item borrowed from English. This definition was slightly modified by Tvrtko Prčić (2005: 145). Firstly, the term anglicism includes transshaped or non-transshaped lexical units (words and affixes) borrowed from English (e.g. *корнер* /*korner*/ < *corner*), or naturalized (mostly

Latin) lexical units with higher frequency of usage and/or semantic modification under the influence of English (e.g. *презентација* /*prezentacija*/ < *presentation*). Secondly, the term anglicism includes translated lexical and syntactic units (words, phrases and sentences) which comply with the lexical standard of English (e.g. *колатерална штета* /*kolateralna šteta*/ < *collateral damage*; *жовта преса* /*žovta presa*/ < *yellow press*). This refers to a new form with its inherent content taken over from English, which is adapted to a new language, in our case to the orthographic and semantic standard of the Ruthenian language. The first anglicisms are treated as *obvious anglicisms* while the latter as *hidden anglicisms*.

After being integrated into the Serbian lexicon anglicisms establish sense relations with the words in Serbian, the most common of which is synonymy. Various definitions of synonymy essentially imply that it is a sense relation (Lyons 1977: 202; Murphy 2003: 146) tied to denotative sameness or similarity. However, denotative sameness is rarely found in languages, and it is more likely to expect denotative similarity (near or graded synonymy) instead. A kind of different information is added which can be explained by the difference in expressive elements of meaning (connotation, affect, register, dialect, jargon), as well as the differences in collocation restrictions, selection differences and frequency.

Mira Milić tried to give answer to the question whether *stylistic anglicisms* found in the written media language are justified in the Serbian lexicon in the light of the fact that many of them have translation equivalents. According to the author, it seems that trendy, advertisement, and inertial anglicisms are not justified as they threaten to steal the semantic field previously belonging to their Serbian equivalents, while associative, metaphoric, and ironic anglicisms seem to be justified as they are used to enhance the writer's own expression, and do not threaten the language system of Serbian at all (Milić 2011: 184).

Participants in computer-mediated communication simultaneously acquire and create rules of language use. Their willingness to adapt their language to new communication situations on the Internet presents the basis of linguistic revolution (Crystal 2004: 1; Prnjat 2008: 49-50). David Crystal writes that the year 2000 marked the end of a decade in which linguistic revolution took place. He also emphasizes that dramatic linguistic changes do not happen very often. The emergence of new media such as newspapers, telephone and television also led to linguistic change, but the impact of the Internet can certainly be described as revolutionary (Crystal 2001; Prnjat 2009; 2013; 2015).

What makes the language of the Internet linguistically unique is its combination of written and spoken language characteristics. Naomi Baron uses a metaphor to describe this new form of language and names it a “linguistic centaur – half speech, half writing” (Baron 2001: 248). She argues that a large number of texts found on the web can be described as “hypertext compositions”, whose characteristics are quite different from the traditional texts: they are transient, changeable and do not have a linear, hierarchical structure (ibid.: 158-159; Baron 2002).

Ranko Bugarski (2005: 210) states that the essence of jargon and the main reason for its existence is the need of members of a social group to affirm their identity and confirm their affiliation to a given group. Jargon is marked by specific language features, primarily lexical and phraseological, and exceptionally grammatical and phonological.

Tvrtko Prčić (2005: 35-37) analyzed unjustified and unnecessary language innovations in Serbian developed under the influence of the norms of English. He even wrote about the Angloserbian language, in which “pseudonorms” and “negligent functional style” prevail. It is a language variety used by mostly bilingual members of the younger generation who are growing up with electronic media and who are modeling their language on cultural and language norms of these media (ibid.: 57). Several authors paid attention to modeling the Serbian language on the norms of electronic media (Vasić 2001; Šipka 2002; Antović 2003; Filipović 2005; Panić-Kavgić 2006; Gajišin 2011; Marković 2011; Mišić-Ilić 2011; Francuski 2012).

In the margins of the topic there is the problem of *linguistic borrowing* which is related to the phenomenon known as *languages in contact*. The authors of the literature on languages in contact, Einar Haugen (1950) and Uriel Weinreich (1953) linguistic borrowing treated in relation to bilingualism, investigating the influence of two geographically close languages. In the case of the Vojvodinian variant of the Ruthenian language bilingualism concerns Ruthenian and Serbian, and not Ruthenian and English. Analyzing the consequences of the contact between two languages, Einar Haugen distinguished: a) code-shifting (alternative use of two languages), b) interference (semantic or functional overlapping of elements of two languages) and c) integration (adaptation of the received elements). Since the object of this work is revealed mostly within the framework of integration we can see why our theme is in the margins of the problem of linguistic borrowing, as well as the phenomenon of languages in contact.

Integration should be understood in the broadest sense as a process of domestication and adaptation of a foreign (English) element to new (Ruthenian) language, a process that almost always results in variants in the host language (Fisher 2008; Winter-Froemel 2008).

The object of our study is close to the Einar Haugen's definition of *substitution*. According to him substitution means the replacement of an equivalent in the system of a recipient language with a model of the system of a lending language (Haugen 1956: 50). In this work, in particular, an element of the English language as it is spoken by native speakers represents a model, and an element of the Ruthenian language as it is spoken by native speakers represents an equivalent, i.e. replica (Surdučki 1978: 267; Filipović 1986: 38).

In this study the author takes into account two types of anglicisms. In the ordinary meaning of the term, an anglicism is a word or an attached morpheme (prefix or suffix) of the English language used in Ruthenian (for ex. *бодибилдер* and *екс-*), with varying degrees of integration into its system, and, in a slightly unusual meaning of the term, an anglicism represents a word, a phrase or a sentence in the Ruthenian language whose use reflects and / or follows the standard of the English language – orthographic, phonological, grammatical, semantic or pragmatic (Prčić 2005: 59).

As far as the research method is concerned, it is basically synchronic descriptive analysis. It focuses on description of those characteristics which, in the process of integration, deviate from the accepted norms.

2. 2. Research Corpus

The first list of the most frequent anglicisms in the Ruthenian language was formed mostly on the basis of information of the informants (Fejsa 1990: 10). For the purpose of this study, all 2013-2016 issues of the monthly, multimedia cultural-political magazine for Ruthenian youth *MAK* were analysed, as well as all issues of the weekly newspaper *Ruske slovo* published by the Newspaper-Publishing Institution *Ruske slovo* in the same period. Generally speaking, the *MAK* is the only Ruthenian youth journal in which the first borrowed words / phrases / expressions appear. The anglicisms in electronic media were dealt by Bogdan Rac (2012) and Marina Ramač (2015).

In the list-glossary entitled “Models and replicas” (see Chapter 7), English models have been provided first and followed, after colon, by corresponding Ruthenian replicas. For example:

adapter : адаптер

advantage : адвантидж

advertising : адвертайзинг

snowboard : сноуборд

software : софтвер, софтверски

The replicas have been given in a form that represents the adaptation of the majority of the speakers and on the basis of the comparison of phonemic inventories of two investigated languages performed in the next chapter (see Chapter 3). The provided replicas are at the same time the recommendations of the author for the orthography norm.

A replica often appears in two or more variants. In that case, we have tried to reduce the existing variants to at least two. Doublets have been provided if they are frequently used and if a linguistic argument can be presented in favour of them. For example:

beefsteak : бифтек / бифстек

FBI : ФБИ, Еф-Би-Ай

bebop : би-боп / би-бап

SMS : СМС, ес-ем-ес

walkie-talkie : токи-воки / воки-токи

The greatest problem for us has been the way of writing or the way of standardizing those replicas whose models consist of two words. Young speakers are mostly aware of the lexical components, which requires separate writing or writing with a hyphen; older speakers, however, do not differentiate the components concerned, which requires joined writing. The presence of one or two stresses (see below) also affects the way of writing or orthography recommendation. For example:

Hi-Fi : гай-фай, ги-фи

e-mail : и-мейл, имейл

made in : маде ин

roll-on : ролон

video recorder : видео-рикординер / видео-рекордер, рикордер

The replicas in which the original components are recognized and eventually used individually, we have written with a hyphen in accordance with Tvrtko Prčić's Rule 2: "any anglicism that has been taken as a content whole, but in which the meaning connection between these elements can be seen, is written with a hyphen between these elements" (Prčić 2005: 217). For example:

box match : бокс-меч
dream-team : дрим-тим
hard disc : гард-диск
pen-club : пен-клуб
web site : веб-сайт

3. THE INNOVATIONS ON THE PHONOLOGICAL LEVEL

Searching for innovations on the phonological level of the adaptation of the English element we have come across several, for the Ruthenian language, unusual occurrences.

First of all, in order to understand the English influence on the Ruthenian language, I am going to present the phonemic inventory of the Ruthenian language in Vojvodina and the English equivalents of the Ruthenian phonemes.

There are 32 phonemes in the Ruthenian language: /b/, /p/, /d/, /t/, /g/, /k/, /dz/, /c/, /dž/, /č/, /dʹ/, /tʹ/, /v/, /f/, /z/, /s/, /ž/, /š/, /h/, /x/, /j/, /l/, /lʹ/, /m/, /n/, /nʹ/, /r/; /a/, /e/, /i/, /o/, /u/ (Fejsa 1990: 87-90), and 44 phonemes in the English language: /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /č/, /dž/, /f/, /v/, /θ/, /ð/, /s/, /z/, /š/, /ž/, /h/, /m/, /n/, /ŋ/, /l/, /r/, /j/, /w/; /i:/, /i/, /e/, /æ/, /ʌ/, /a:/, /o/, /o:/, /u/, /u:/, /ə:/, /ə/; /ei/, /ai/, /oi/, /əu/, /au/, /uə/, /iə/, /eə/ (Mihailović 1975).

There are 24 English consonants according to place and manner of articulation, and 27 Ruthenian consonants according to the same criteria.

Generally speaking, the pronunciation of the Ruthenian consonants is approximately the same as the pronunciation of the equivalent English consonants. The main differences are:

- a) plosives /p/, /t/, /k/ in the Ruthenian language have no aspiration;
- b) according to place of articulation there are dentals /θ/ and /ð/ in English; they are adapted in the Ruthenian language consistently – /θ/ as /t/ and /ð/ as /d/;
- c) affricates /dz/ and /c/ are characteristic for Ruthenian;

d) /č/ and /dž/ in English are more palatal; in Ruthenian they are more alveolar;

e) the Ruthenian consonant system depends largely on the operation of voicing and non-voicing; 20 consonants form the following 10 pairs: /b/-/p/, /d/-/t/, /d`/-/t`/, /g/-/k/, /z/-/s/, /ž/-/š/, /v/-/f/, /dž/-/č/, /dz/-/c/, /h/-/x/.

There are 12 (20, if the diphthongs are included) English vowels according to place and manner of articulation, and 5 Ruthenian vowels according to the same criteria. The vowel /a/ is more central than English vowel /a:/ in the noun *part*, but more back than /æ/ in English noun *mat*. The vowel /e/ is exactly the same as English vowel in words *bet* and *debt*. The vowel /i/ is more closed than the vowel in English verb *live* and similar to the vowel in English pronoun *she*, but shorter in length. The pronunciation of the vowel /o/ resembles to the pronunciation of the vowel that is mid-way between those of *cot* and *caught*. The vowel /u/ is more closed than the vowel in English adjective *full*; it is similar to the vowel in English noun *room*, but shorter.

There are no diphthongs in the Ruthenian. They are rendered as two vowels, or with /j/ (semivowel or semiconsonant).

The pronunciation of Ruthenian vowels is not affected by their position in words. They are not reduced when unstressed. With very few exceptions the stress in Ruthenian falls on the penultimate syllable: *дзекуєм* ‘thank you’, *довидзенья* ‘goodbye’, *бешедовац* ‘speak’.

The English elements have caused several innovations on the phonological level in the language of the Vojvodinian Ruthenians. The possibility for one of the present allophones – for instance, the allophone /ɨ/ or /w/ – to obtain the status of a phoneme is not excluded by further admittance of English words. E.g. the phoneme /ɨ/ (written with two graphemes) in the following pairs:

сон /son/ ‘dream’ and *сонг* /soɨ/ ‘song’

син /sin/ ‘son’ and *синг* /siɨ/ ‘sing’

финирац /finirac/ ‘finish’ and *фингирац* /fiɨirac/ ‘pretend’

пин /pin/ ‘PIN’ and *пинг* /piɨ/ (< /piɨpoɨ/ ‘ping pong’).

Innovations have also been noticed in the distribution of phonemes (primarily of the consonant type and less significantly of the vowel type). This concerns tens of consonant groups in the final word position. E.g. -кс (*бокс* ‘box’, *кекс* ‘cakes’, *гемендекс* ‘ham and eggs’), -пѠ (*запѠ* ‘hard’, *рекорпѠ* ‘record’, *стюарпѠ* ‘steward’), -ст (*мост* ‘toast’, *тест* ‘test’, *твист* ‘twist’). Several new consonant groups are made of three consonants (e.g. -нѠл in *синѠл* ‘singl’

and *джингл* ‘jingle’). There are many middle consonants groups too (e.g. *-нґ-* in *чунґам* ‘chewing gum’, *бунґалов* ‘bungalow’; *-бтр-* in *глобтротер* ‘globe-trotter’; *-кстр-* in *фокстрот* ‘fox-trot’; *-нґстр-* in *ганґстер* ‘gangster’; *-ндв-* in *сендвич* ‘sandwich’). Two and three vowels can be seen, for example, in G. *шоуа* (N. *шоу* ‘show’) (Fejsa 1990: 101-104).

There are many deviations from general place of the stress (which is regularly on the penultimate syllable in words of more than one syllable). This especially applies to compound words with one or no recognizable components when we notice the occurrence of double accentuation (*глобтротер* and *глобтротер*, *бадминтон* and *бадминтон*, *аутсайдер* and *аутсайдер*, *батерфлай* and *батерфлай*; /*glóbtroter*/ and /*globtróter*/, /*bádminton*/ and /*badmínton*/, /*áutsajder*/ and /*autsájder*/, /*báterflaj*/ and /*batérflaj*/).

Sometimes the stress can be found even on the last syllable, e.g. *апартеґейд*, *батерфлай*, *бекстейдж*, *ер-кондишн*, *интервью* (/*aparthejd*/, /*baterfláj*/, /*bekstéjdž*/, /*er kondíšn*/, /*intervjú*/).

The English elements have caused several innovations on the phonological level in the language of the Ruthenians of Vojvodina. Innovations have been noticed in the distribution of phonemes (primarily of the consonant type), in the deviations from general place of stress (which is on the penultimate syllable in words of more than one syllable), in the occurrence of double accentuation in compounds with one or no recognizable components, in borrowing English lexical elements which contain English phonemes /*ŋ*/, /*w*/ and /*i*/ etc. (Fejsa 2013). The possibility for one of the present allophones – for instance, the allophone /*ŋ*/ – to obtain the status of a phoneme is not excluded by further admittance of English words (especially in the computer vocabulary).

4. THE INNOVATIONS ON THE MORPHOLOGICAL LEVEL

Although some authors argue for making difference between concepts *code-mixing* and *code-switching* (Jacobson 1998; 2001), we shall in this work, just as Alexander Onysko did when he analyzed the adaptation of anglicisms in the German magazine *Der Spiegel* (Onysko 2005), ignore this distinction and use the term *code-switching* for all cases when English lexical elements and grammatical features appear in Ruthenian sentences.

It can be said that young generations do not resist anglicisms. On the one hand, they determine the position of already adopted anglicisms in Ruthenian, and, on the other hand, they create conditions for the emergence of new ones (Fejsa 2013: 486).

A direct result of the influence of the English language is the transition from traditional Cyrillic alphabet to the Latin alphabet. The use of English written code characterizes most of the texts incorporated in the only journal for Ruthenian youth. For example, for naming music groups / bands and music genres:

(1) “лидер керестурскей групи *Paradox*” ‘leader of the Krstur group *Paradox*’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(2) “*Demigod*” (МАК 5-6 / 2013); on the cover page of the same issue the Cyrillic variant “ДЕМИГОД” is found;

(3) “зоз даєдними музичарами зоз ЗАД (*Caviar Dreams, Agalloh*) ...” ‘with some musicians from the USA (*Caviar Dreams, Agalloh*) ...’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(4) “Перши музични крочаї *Brainlow* направел ...” ‘*Brainlow* made the first music steps ...’ (МАК 5-6 / 2013, 3); the names of the bands were not used in Ruthenian adaptations, e.g. *Кевіар дрімз, Агалог, Брейнлоу*;

(5) “*LUDE KRAWE punkrock* група зоз Бачкого Петровца” ‘the *LUDE KRAWE punkrock* group from Bački Petrovac’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(6) “продукує *hip-hop* музику” ‘the band produces *hip-hop* music’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(7) “його два композиції обявени у жанру *ambiental* и *Asteroid B-12* обявени на компіляції електронскей музики *Electronica Ruthenica* ...” ‘his two compositions published in the *ambiental* and *Asteroid B-12* genre were published on the compilation of electronic music *Electronica Ruthenica* ...’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(8) “*MY BLACK THREAD dark electro* бенд зоз Нового Саду” ‘*MY BLACK THREAD dark electro* band from Novi Sad’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(9) “*etno-gothic-industrial-metal* бенд зоз Панчева” ‘*etno-gothic-industrial-metal* band from Pančevo’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(10) “*OMNIPOTENCE melancholic-melodic death metal one-man band* зоз Ковачици” ‘*OMNIPOTENCE melancholic-melodic death metal one-man band* from Kovačica’ (МАК 5-6 / 2013, 5).

Code-switching is frequently noticed in titles of albums or songs:

(11) “Зняли два пісні (*Dope`* и *Immortal`*) у Headroom студію у Бачким Петровці” ‘They made two songs (*Dope`* and *Immortal`*) in the Headroom Studio in Bački Petrovec’ (МАК 5-6 / 2013, 5);

(12) “*KE\$*” (МАК 5-6 / 2013, 7); the letter *III*, that is *Š* is replaced with the symbol for dollar;

(13) “альбуми *Rootenica* (2004) и *Perception is our dimension* на компіляції МАК ДЕМОни (2007)” ‘albums *Rootenica* (2004) and *Perception is our dimension* on the МАК DEMOns compilation (2007)’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(14) “перши альбум *Punkrock sifon_i_ja* (2008)” ‘the first album *Punkrock sifon_i_ja* (2008)’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(15) “20 роки поп-рок музики на руским язичу `Най жиє *Marshall`*” ‘20 years of pop-rock music in the Ruthenian language `Long live *Marshall`*’ (МАК 5-6 / 2013, 5);

(16) “*Decayin`* видали пейц демо альбуми *Crisis* (1998), *Take a Lick of the Pain* (2000), *Battlefield Earth* (2001), *Silence from Within* (2005)” ‘*Decayin`* made five demo albums *Crisis* (1998), *Take a Lick of the Pain* (2000), *Battlefield Earth* (2001), *Silence from Within* (2005)’ (МАК 5-6 / 2013, 3).

English names are usually given to different projects:

(17) “Проект *Vojvodina Calling`*” ‘Project *Vojvodina Calling`*’ (МАК 5-6 / 2013, 2);

(18) “*SNUBBER electro-chiptune* соло проєкт” ‘*SNUBBER electro-chiptune* solo project’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(19) “зоз проєкту *Marienfeld* настала група” ‘a band was made from the *Marienfeld* project’ (МАК 5-6 / 2013, 3).

Web and e-mail addresses are regularly written in Latin type of writing:

(20) “... Web: soundcloud.com/da-n-v-u ...” (МАК 5-6 / 2013, 3).

These examples reveal several morphological innovations which are not characteristic of the Ruthenian morphological system. First of all it concerns the undeclined nouns in the adjectival function in compounds consisting of two independently used bases. This is a productive characteristic which may cause a change in the morphological and syntactic system of the Ruthenian language. This tendency was noticed in several borrowings from German (e.g. *цукер-покераї* ‘cookies with sugar’, *шиф-карта* ‘ticket for ship’) and Hungarian (e.g. *opcar-*

драга ‘state road’, *форгов-карики* ‘jumps up and down in excitement’) but it appears to be the most stimulative one nowadays because of anglicisms. For example:

(21) “організаторе фестивалу *Kulpin Fest*” ‘the organizers of the *Kulpin Fest* festival’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(22) “лидер керестурскей групи *Paradox* (*метал-бенд* основани 1997)” ‘the leader of the *Krstur* group *Paradox* (*metal band* was formed in 1997)’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(23) “у стилу *melodic death металу*” ‘in *melodic death metal* style’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(24) “*SNUBBER electro-chiptune соло проєкт*” ‘*SNUBBER electro-chiptune solo project*’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(25) “Зняли два пісні (‘*Dope*’ и ‘*Immortal*’) у *Headroom студію* у Бачким Петровці” ‘They made two songs (‘*Dope*’ and ‘*Immortal*’) in the *Headroom Studio* in *Bački Petrovec*’ (МАК 5-6 / 2013, 5);

(26) “*LUDE KRAWE punkrock група* зоз Бачкого Петровца” ‘the *LUDE KRAWE punkrock group* from *Bački Petrovac*’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(27) “*MAZI experimental-electronic соло проєкт*” ‘the *MAZI experimental-electronic solo project*’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(28) “*NASTROM old-school industrial doom rock проєкт* зоз Ковачици” ‘*NASTROM old-school industrial doom rock project* from *Kovačica*’ (МАК 5-6 / 2013, 5);

(29) “объявени на компакт диску *МАК ДЕМОни*” ‘recorded on compact disc *МАК DEMOns*’ (МАК 5-6 / 2013, 4).

If other kinds of English words, including adjectives, function as attributes, they are frequently adapted as undeclinable, which also represents an innovation in the morphological-syntactic system of the Ruthenian language:

(30) “на рижних гитарях: *Рок-Фешти* и *Водова-фест*” ‘at different guitariads: *Rock Festival* and *Water Festival*’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(31) “продукує *hip-hop музику*” ‘it produces *hip-hop music*’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(32) “обробки *панк-рок композиційох*” ‘arrangements of *punk rock compositions*’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(33) “20 роки *поп-рок музики* на руским языку” ‘20 years of *pop-rock music* in the Ruthenian language’ (МАК 5-6 / 2013, 5);

(34) “Decayin’ видали пейц демо албуми Crisis (1998), Take a Lick of the Pain (2000), Battlefield Earth (2001), Silence from Within (2005)” ‘Decayin’ made five *demo albums* Crisis (1998), Take a Lick of the Pain (2000), Battlefield Earth (2001), Silence from Within (2005)’ (МАК 5-6 / 2013, 3);

(35) “SNUBBER electro-chiptune *соло проєкт*” ‘SNUBBER electro-chiptune *solo project*’ (МАК 5-6 / 2013, 4);

(36) “здогадує на *відео-бависка*” ‘it reminds of *video games*’ (МАК 5-6 / 2013, 4).

Some adjectives (e.g. *секси* ‘sexy’ and *фєр* ‘fair’) are always used in the same form. Some feminine nouns (e.g. *мис* ‘miss’ and *лєди* ‘lady’) do not change their forms in the grammatical categories of number and case as well.

Through stimulative effect the English element is included in the development of some other innovative occurrences such as the enlargement of the category of masculine gender in a vowel word-ending (-o, -e, -u, -y; e.g. *бенджо* ‘banjo’, *бинго* ‘bingo’, *стампєдо* ‘stampede’, *вє-цє* ‘WC’, *пєдигрє* ‘pedigree’, *интервєю* ‘interview’, *виски* ‘whiskey’, *гоби* ‘hobby’, *дєрби* ‘derby’, *крєс-кєнтри* ‘cross country’, *парти* ‘party’, *рєли* ‘rally’, *токи-воки* ‘walkie-talkie’, *манч мєлоу* ‘munch mellow’, *кану* ‘canoe’, *шоу* ‘show’).

The enlargement of the category of feminine gender in a consonant word-ending (besides domestic consonant -ц, e.g. in *кєсц* ‘bone’, there are several new ones, such as consonant -с, for ex. in *мис*, and consonant -н, for ex. in *вємп* ‘vamp’) and the acceptance of new vowel word-endings (besides domestic vowel -а, e.g. *жєна* ‘woman’, there are several new ones, such as vowel -o, e.g. in *сквo* ‘squaw’, and vowel -и, e.g. in *лєди* ‘lady’) are also innovative occurrences.

A small group of the biaspectual verbs has already existed in Ruthenian. These verbs are mostly of Greek and Latin origin (e.g. *асфєлтєвєц* ‘pave with asphalt’, *бєтєнєвєц* ‘set in concrete’, *дєрєвєц* ‘present’, *кєрєнєвєц* ‘crown’, *мєнєвєц* ‘name’, *одвєтєвєц* ‘answer’, *орєанєзєвєц* ‘organize’). The borrowed anglicisms (e.g. *апдєйтєвєц* ‘update’, *брєндєрєц* ‘brand’, *дєйджєстєрєц* / *дєйджєстєвєц* ‘digest’, *дєпєнтєвєц* ‘dope’, *имплємєнтєрєц* / *имплємєнтєвєц* ‘implement’, *инсєртєвєц* ‘insert’, *интєрвєюєрєц* / *интєрвєюєвєц* ‘interview’, *клєнєрєц* / *клєнєвєц* ‘clone’, *кємпєтєрєзєвєц* ‘computerize’, *кєпєрєц* ‘copy’, *лєбєрєц* ‘lobby’, *лєбєвєц* ‘lob’, *прєлєнтєвєц* ‘prolong’, *прєтєстєвєц* ‘protest’, *рєйтєнтєвєц* ‘rate’, *рєкєтєрєц* / *рєкєтєвєц* ‘racket’, *сєрвєрєц* / *сєрвєвєц* ‘serve’, *скєлпєрєц* ‘scalp’, *скєнєрєц* ‘scan’) have enormously enlarged the small group of verbs. Since the aspect

modalities of the biaspectual verbs are not marked morphologically, they can be identified only in context. For example:

(37a) *Праве ци даунлодуєм програму.* (non-totive / imperfective)

(‘I am downloading the program for you’);

(37b) *Програму ци даунлодуєм наютре.* (totive / perfective)

(‘I shall download the program for you tomorrow’);

(38a) *Четовали медзи собу од часу кед достали компютери.* (non-totive / imperfective)

(‘They have been chatting since the time they got computers’);

(38b) *Вчера вечар четовали дакус.* (totive / perfective)

(‘They chatted for a while yesterday’).

It can be assumed that there will be even greater enlargement of the category of biaspectual verbs and that the category will eventually bring significant changes in temporal-aspectual relations of the Ruthenian language. At this point many biaspectual verbs, especially those ones that entered the Ruthenian language first, become prefixed and in that way the group of the totive verbs (e.g. *одспеловац, натанкирац, викопирац, оддаунлодовац, прелобовац, витренирац* etc.) is significantly expanded. For example:

(39) *Одспеловал* цале слово без гришки. (totive / perfective)

(He spelled the whole word without a mistake’);

(40) *Натанкирал* бензин. (totive / perfective)

(‘He filled the tank with petrol’);

(41) *Викопирам* ци я то. (totive / perfective)

(‘I’ll copy it for you’);

(42) *Програму ци оддаунлодуєм* наютре. (totive / perfective)

(‘I shall download the program for you tomorrow’).

It should be noted that together with the prefixed, totive / perfective verbs the original, unprefixed, biaspectual verbs continue to exist. The biaspectual verbs, besides expressing the non-totive realization of a verbal situation, continue to express the totive realization of a verbal situation so the prefixed verbs (*нобойкотовац, викоординовац, одпринтац, одспеловац, натанкирац* etc.) and the unprefixed verbs (*бойкотовац, координовац, принтац, спеловац, танкирац* etc.) function as synonyms. For example:

(43a) *Бойкотуєме* их ютре на поладне. (totive / perfective)

(43b) *Побойкотуєме* их ютре на поладнє. (totive / perfective)

(‘We’ll boycott them tomorrow at noon’);

(44a) Прето же вон *координовал* цалу акцию, акция була успишна. (totive / perfective)

(44b) Прето же вон *викоординовал* цалу акцию, акция була успишна. (totive / perfective)

(‘Because he coordinated the whole action, the action was successful’);

(45a) Я ци *принтам* тоти статї. (totive / perfective)

(45b) Я ци *одпринтам* тоти статї. (totive / perfective)

(‘I’ll print these articles for you’).

Time will show whether synonymity of this kind will continue to exist. In other words, whether the prefixed verbs (such as *побойкотовац*, *виимплементовац*, *прелобовац*, *подигитализовац* etc.) will be equally used with the unprefixed verbs (such as *бойкотовац*, *имплементовац* ‘implement’, *лобовац* ‘lob’, *дигитализовац*, ‘digitalize’ etc.) or the speakers of Ruthenian will consider the prefixation redundant and use only the biaspectual verbs.

5. THE INNOVATIONS ON THE SEMANTIC LEVEL

It is a well-known fact that modern languages borrow extensively from English and consequently their lexicons are swarming with anglicisms in all thematic registers.

5.1. The Semantic Fields

Analyzing our research corpus the words borrowed from English are found in the following semantic fields:

a) SPORT — *фодбал* ‘football’, *баскет* ‘basketball’, *бейзбол* ‘baseball’, *бокс* ‘box’, *тенис* ‘tennis’, *поло* ‘polo’, *гокей* ‘hokey’, *ватерполо* ‘water polo’, *гольф* ‘golf’, *крикет* ‘cricket’, *рагби* ‘rugby’, *крос контри* ‘cross country’, *боди билдинг* ‘body building’, *спидвей* ‘speedway’, *мотобол* ‘motoball’, *картинг* ‘carting’, *стиплчес* ‘steeplechase’; *гол* ‘goal’, *шут* ‘shoot’, *пас* ‘pass’, *лоб* ‘lob’, *волей* ‘volley’, *аут* ‘out’, *корнер* ‘corner’, *индирект* ‘indirect free kick’, *бековска* ‘back kick’, *пеналтик* ‘penalty kick’, *офсайд* ‘offside’, *триблинг* ‘dribbling’, *генц* ‘hands’, *фаул* ‘foul’, *галф* ‘half’, *бек* ‘back’; *рунда* ‘round’, *нокаут* ‘knock-

out', нокдаун 'knock down', брек 'break', клинч 'clinch', троти 'groggy', директ 'direct', аперкат 'upper-cut', спаринговац 'sparing', ринг 'ring', бантам 'bantam-weight', велтер 'welter-weight'; смеч 'smash', тем 'game', топ-спин 'top-spin', бекхенд 'backhand', форгенд 'forehand', дрон-кик 'drop-kick', ракет 'racket', чейндж 'change', сет 'set', авантидж 'advantage', серва 'serve'; старт 'start', спринт 'sprint', финиш 'finish', фотофиниш 'photo-finish', дерби 'derby', гендикеп 'handicap', фер-плей 'fair-play', тайм-аут 'time-out', тим 'team', меч 'match', скор 'score', допинг 'doping', джокей 'jockey', краул 'crawl', батерфлей 'butterfly', скиф 'skiff', фин 'fin', дубл 'doubles', рейтинг 'rating', рекорд 'record', нелсон 'nelson', рели 'rally', пинг-понг 'ping-pong', штоперица 'stop watch', експандер 'expander', пивот 'pivot', дрес 'dress', пресинг 'pressing', пак 'puck', трим 'trim', джогинг 'jogging', плей-оф 'play-off', куп 'cup', гет-трик 'hat trick', були 'bully', клуб 'club', фаворит 'favorite', аутсайдер 'outsider', букмейкер 'bookmaker', файтер 'fighter', кечер 'catcher', тренер 'trainer'.

b) MUSIC — сонг 'song', гит 'hit', бит 'beat', поп 'pop', панк-рок 'punk-rock', гитмейкер 'hit maker', фанк 'funk', хард-рок 'hard-rock', геви-метал 'heavy metal', джез 'jazz', блюз 'blues', соул 'soul', негро спиричуелс 'negro spirituals', госпел 'gospel', мюзик-хол 'music-hall', фолк 'folk music', кантри 'country music', диксиленд 'dixieland', ретайм 'ragtime', рокенрол 'rock and roll', лонгплейка 'long playing record', сингл 'single', плейбек 'playback', стерео 'stereo', гай-фай 'hi-fi', бенджо 'banjo', синтисайзер 'synthesizer', бустер 'booster', виржинал 'virginal', джубокс 'jukebox', диск-джокей 'disc-jockey', денс-ствар 'dance', евергрин 'evergreen', топ-лістина 'top-list', бенд 'band', сеши 'session', фронтмен 'frontman'.

c) DANCE — фокстрот 'foxtrot', слоуфокс 'slow-foxtrot', чарлстон 'charleston', твист 'twist', свинг 'swing', рет 'rag', буги-вуги 'boogie-woogie', рокенрол 'rock and roll', брейкденс 'break dance', стейп 'tap dance', би-боп 'bebop', англиш валцер 'English waltz', дансинг 'dance'.

d) CLOTHING — смокинг 'smoking-coat', фрак 'frock', блейзер 'blazer', кардиган 'cardigan', спенсер 'spencer', тренкот 'trench coat', светер 'sweater', пуловер 'pullover', джемпер 'jumper', раглан 'raglan', пиджама 'pyjamas', килт 'kilt', шорц 'shorts', шал 'shawl', топлес 'topless', бикини 'bikini', пачворк 'patchwork', унисекс 'unisex', твиги 'twiggy', бермуди 'Bermuda shorts', рифли 'jeans trousers', мокасинка 'moccasin', шимики

‘shimmy shoes’, *зип* ‘zip’, *мини* ‘mini’, *миди* ‘midi’, *макси* ‘maxi’; *твид* ‘tweed’, *мохер* ‘mohair’, *фланел* ‘flannel’, *жерсей* ‘jersey’, *найлон* ‘nylon’, *орлон* ‘orlon’, *крилон* ‘krylon’, *тексас* ‘texas’, *джинс* ‘jeans’.

e) FOOD AND DRINKS — *тост* ‘toast’, *сендвич* ‘sandwich’, *бифтек* ‘beefsteak’, *стейк* ‘steak’, *ростбиф* ‘roast beef’, *гамбургер* ‘hamburger’, *чизбургер* ‘cheeseburger’, *гот-дог* ‘hot-dog’, *кекс* ‘cookie’, *крекер* ‘cracker’, *чипс* ‘chip’, *флипс* ‘flip’, *поп-корн* ‘pop-corn’, *джем* ‘jam’, *пудинг* ‘pudding’, *гемендекс* ‘ham and eggs’, *пемикан* ‘pemmican’, *грейпфрут* ‘grapefruit’, *грил* ‘grill’, *ланч-пакет* ‘lunch’, *кечап* ‘catchup’, *кари* ‘curry’, *инстант* ‘instant’; *рум* ‘rum’, *виски* ‘whiskey’, *шери-бренди* ‘cherry brandy’, *джин* ‘gin’, *тоник* ‘tonic-water’, *кока-кола* ‘coca-cola’, *пунч* ‘punch’, *джус* ‘juice’, *коктейл* ‘cocktail’.

f) TOURISM — *мотел* ‘motel’, *бунгалов* ‘bungalow’, *камп* ‘camp’, *чартер* ‘charter’, *рентакар* ‘rent a car’, *гостеса* ‘hostess’, *ст’юардеса* ‘stewardess’, *авто-стоп* ‘hitch-hiking’.

g) EDUCATION — *тест* ‘test’, *чек-лістки* ‘check list’, *фланелограф* ‘flannelgraph’, *слайд* ‘slide’.

h) ENTERTAINMENT — *бридж* ‘bridge’, *тач* ‘touch’, *реми* ‘rummy’, *покер* ‘poker’, *фул* ‘full’, *трилинг* ‘trilling’, *флеш* ‘flash’, *джокер* ‘joker’, *блеф* ‘bluff’, *бинго* ‘bingo’; *тикет* ‘ticket’, *гоби* ‘hobby’, *пикник* ‘picnic’, *парти* ‘party’, *флипер* ‘flipper’, *йо-йо* ‘yo-yo’, *вокмен* ‘walkman’, *скейтборд* ‘skate board’.

i) SHIPPING — *ферибот* ‘ferry-boat’, *торпедо* ‘torpedo’, *яхта* ‘yacht’, *кану* ‘canoe’, *тендер* ‘tender’, *джунка* ‘junk’, *пропелер* ‘propeller’.

j) BUSINESS — *чек* ‘check’, *банкнота* ‘bank note’, *бизнис* ‘business’, *експорт-импорт* ‘export-import’, *дампінг* ‘dumping’, *маркетинг* ‘marketing’, *консалтинг* ‘consulting’, *інженеринг* ‘engineering’, *клиринг* ‘clearing’, *труст* ‘trust’, *концерн* ‘concern’.

k) MEANS OF TRANSPORTATION — *комбайн* ‘combine’, *трактор* ‘tractor’, *бульдозер* ‘bulldozer’, *грейдер* ‘grader’, *фінішер* ‘finisher’, *трамвай* ‘tramway’, *тролейбус* ‘trolley’, *штрицкара* ‘street-car’, *експрес* ‘express’, *локомотива* ‘locomotive’, *вагон* ‘waggon’, *комбі* ‘comby’, *лендровер* ‘land rover’, *джип* ‘jeep’, *тенк* ‘tank’, *говеркрафт* ‘hovercraft’, *джамбо-джет* ‘jumbo-jet’, *скутер* ‘scooter’, *танкер* ‘tanker’.

l) MEDIA — *офсет* ‘offset’, *линотин* ‘linotype’, *репринт* ‘reprint’, *бестселер* ‘best seller’, *памфлет* ‘pamphlet’; *бланкверс* ‘blank verse’, *лімерик* ‘limerick’, *саєнс фікшн*

‘science fiction’, *трилер* ‘thriller’; *слоумоушн* ‘slow motion’, *слайд* ‘slide’, *монитор* ‘monitor’, *микс* ‘mix’, *стоп* ‘stop’, *видео-тилт* ‘video-tilt’, *стория* ‘story’, *скетч* ‘sketch’, *спикер* ‘speaker’, *шоумен* ‘showman’, *интервью* ‘interview’, *скрининг* ‘screening’, *оф-коментар* ‘off’, *сериял* ‘serial’, *соуп-опера* ‘soap opera’; *зум* ‘zoom’, *клапа* ‘clapper boards’, *синемаскоп* ‘cinemascope’, *римейк* ‘remake’, *суперстар* ‘superstar’, *старлета* ‘starlet’, *вамп* ‘vamp’, *оскаровец* ‘Oscar winner’, *омнибус* ‘omnibus’, *лав стори* ‘love story’, *гепиенд* ‘happy end’.

m) COMMUNICATIONS — *телекс* ‘telex’, *телепринтер* ‘teleprinter’.

n) MEASURES — *инч* ‘inch’, *келвин* ‘kelvin’, *максвел* ‘maxwell’, *барел* ‘barrel’, *галон* ‘gallon’, *бел* ‘bell’, *бушел* ‘bushel’, *ярд* ‘yard’, *фарад* ‘farad’, *ват* ‘watt’, *джул* ‘joule’.

o) HEALTH — *стрес* ‘stress’, *АИДС* ‘AIDS’, *байпас* ‘by-pass’, *пайсмейкер* ‘pacemaker’, *спунеризм* ‘spoonerism’, *далтонист* ‘daltonist’.

Apart from these fields we can distinguish several mixed spheres of English influence:

a) PERSONS — *єнки* ‘yankee’, *супермен* ‘superman’, *комодор* ‘commodore’, *лидер* ‘leader’, *каубой* ‘cowboy’, *шериф* ‘sheriff’, *гангстер* ‘gangster’, *киднапер* ‘kidnapper’, *плейбой* ‘playboy’, *сноб* ‘snob’, *колгєрла* ‘call-girl’, *дженглмен* ‘gentleman’, *спонзор* ‘sponsor’, *гипи* ‘hippie’, *панкер* ‘punker’, *лифтбой* ‘liftboy’, *глобтротер* ‘globe-trotter’, *транєр* ‘trapper’, *мистєр* ‘mister’, *мис* ‘miss’, *пєр* ‘peer’, *сєр* ‘sir’, *лорд* ‘lord’, *лєди* ‘lady’.

b) PLACES — *супєрмаркет* ‘supermarket’, *драгстор* ‘drugstore’, *фру-шоп* ‘duty free shop’, *бар* ‘bar’, *снєк-бар* ‘snack bar’, *найт-клуб* ‘night club’, *мотєл* ‘motel’, *бунгалов* ‘bungalow’, *паркинг* ‘parking lot’, *кампинг* ‘camping ground’.

c) ANIMALS — *динго* ‘dingo’, *пингвин* ‘penguin’, *киви* ‘kiwi’, *чита* ‘cheetah’, *ракун* ‘raccoon’, *дога* ‘dog’, *кокер* ‘cocker’, *булдог* ‘bulldog’, *бултериєр* ‘bull terrier’, *боксєр* ‘boxer’, *пєкинезєр* ‘pekinese’, *поєнтєр* ‘pointer’, *сєтєр* ‘setter’, *спаниєл* ‘spaniel’, *териєр* ‘terrier’, *лєггорн* ‘leghorn’, *бройлєр* ‘broiler’, *бєркишир* ‘berkshire’, *йоркишир* ‘yorkshire’, *кєнгур* ‘kangaroo’, *мустанг* ‘mustang’, *пєдигрє* ‘pedigree’.

d) DEVICES — *бойлєр* ‘boiler’, *конвєєр* ‘conveyer’, *єлєватор* ‘elevator’, *лифт* ‘lift’, *сонар* ‘sonar’, *радар* ‘radar’, *ласєр* ‘laser’, *скєнєр* ‘scanner’, *дєкодєр* ‘decoder’, *транзистор* ‘transistor’, *токи-воки* ‘walkie-talkie’, *лайт-шоу* ‘light show’, *єр-кондишин* ‘air-conditioning’, *ски-лифт* ‘ski lift’, *кєсєрокс* ‘xerox’, *тостєр* ‘toaster’, *фєн* ‘fan’, *фризєр* ‘freezer’, *видєо-рєкордєр* ‘video-recorder’, *плєєр* ‘player’.

As we can see the lexical units of English were mostly incorporated in the semantic fields of sport, music, clothing, food, people, media and devices. The modern epoch has brought a new semantic field – INFORMATION SCIENCE.

The rapid development of computerization and information technologies has enabled a massive influx of anglicisms in this field, e.g.: *ай-ти менаджер* ‘IT manager’, *айфон* ‘iPhone’, *алгол* ‘*algol*’, *андроид* ‘*android*’, *апдейтовац* ‘*update*’, *асемблер* ‘*assembler*’, *атачмент* ‘*attachment*’, *атачурац* ‘*attach*’, *аутпут* ‘*output*’, *бекап* ‘*backup*’, *бит* ‘*bit*’, *байт* ‘*byte*’, *браузер* ‘*browser*’, *ваєрлес* ‘*wireless*’, *вай-фай* ‘*Wi-Fi*’, *веб* ‘*web*’, *закер* ‘*hacker*’, *гардвер* ‘*hardware*’, *гард диск* ‘*hard disc*’, *геджит* ‘*gadget*’, *геймер* ‘*gamer*’, *дейта* ‘*data*’, *дилитовац* ‘*delete*’, *дисплей* ‘*display*’, *джойстик* ‘*joystick*’, *драйвер* ‘*driver*’, *зиповац* ‘*zip*’, *имейл* ‘*e-mail*’, *инвертор* ‘*inverter*’, *инпут* ‘*input*’, *интернет* ‘*internet*’, *интерфейс* ‘*interface*’, *инсертовац* ‘*insert*’, *ИТ маркетинг* ‘*IT marketing*’, *клипборд* ‘*clipboard*’, *кобол* ‘*cobol*’, *компайлер* ‘*compiler*’, *компютер* ‘*computer*’, *компютеризовац* ‘*computerize*’, *курсор* ‘*cursor*’, *лаптоп* ‘*laptop*’, *линк* ‘*link*’, *листинг* ‘*listing*’, *микродрайв* ‘*microdrive*’, *офлайн* ‘*offline*’, *онлайн* ‘*online*’, *пасворд* ‘*password*’, *плотер* ‘*plotter*’, *процесор* ‘*processor*’, *принтер* ‘*printer*’, *РАМ мемория* ‘*RAM memory*’, *рандомизация* ‘*randomization*’, *ресетовац* ‘*reset*’, *рестартовац* ‘*restart*’, *ридер* ‘*reader*’, *роминг* ‘*roaming*’, *сайбер* ‘*cyber*’, *сайт* ‘*site*’, *сейвирац* ‘*save*’, *скенирац* ‘*scan*’, *скроловац* ‘*scroll*’, *слот* ‘*slot*’, *смарт технология* ‘*smart technology*’, *софтвер* ‘*software*’, *стик* ‘*stick*’, *сурфовац* ‘*surf*’, *таблет* ‘*tablet*’, *таговац* ‘*tag*’, *тачскрин* ‘*touch screen*’, *темплейт* ‘*template*’, *терминал* ‘*terminal*’, *транслейтер* ‘*translator*’, *т`юнер* ‘*tuner*’, *файл* ‘*file*’, *фидбек* ‘*feedback*’, *флеш* ‘*flash*’, *флопи* ‘*floppy*’, *фолдер* ‘*folder*’, *фортран* ‘*fortran*’, *фрейм* ‘*frame*’, *улоговац ше* ‘*log in*’, *у-ес-бе* ‘*USB*’, *чип* ‘*chip*’.

5.2. The Types of Semantic Changes

The above anglicisms are *obvious*, but there are also those so called *hidden anglicisms* (Prčić 2005: 145). They could be called *translation variants* (or *calques*). Both individual words and complex phrases could be translated from English. For example:

стопа < foot;

под`земє < underground;

Треци швет < the Third World;
жимна война < cold war;
жовта преса < yellow press;
конференция за округлим столом < round table conference;
совершене злодійство < perfect crime;
контактни лєнчи < contact lenses;
“одредз хто” техніка < guess-who;
стретнуце на верху < summit;
вселенска ладя < space ship;
конєц тижня < weekend;
чловек-жаба < frog-man;
горуци панталони < hot pants;
карика хтора хиби < the missing link;
икс-зарї < x rays;
шалєни двацєти < crazy twenties;
златна горучка < gold rush;
шлєбодне вдерєнє < free kick;
гнївни млади людзе < angry young men;
рухоми слики < movies (moving pictures);
лєтаюци танєр < flying saucer.

There are examples when a translation variant retains an English element, but it fits into the Ruthenian morphological and syntactic system. For example:

планованє фамелїї < family planning;
контрола народзєня < birth control;
контрола з радаром / радарска контрола < radar control;
тимска робота < team work;
тримац рекорд < to hold record;
групни секс < group sex;
кратки пас < short pass;
писатель сонгох < song writer;
лунарни модул < lunar modul;

суперсонічний авіон < supersonic airplane.

There are many examples of ellipsis and/or syncope. For example:

крос < cross country;

комбайн < combined harvester;

стріп < comic strip;

паркінг < parking place/lot;

кампінг < camping ground;

госпел < gospel singing;

тонік < tonic water;

спідвей < speedway race;

клозет < water closet;

афтершейв < after shave lotion;

фри шоп < duty free shop;

байпас < by pass valve;

велтер < welter weight;

андерграунд < underground art;

джинс < blue jeans;

бай < goodbye;

дансінг < dancing hall;

фармерки < farmer's trousers;

гепіенд < happy ending;

бокс-меч < boxing match;

ер-кондишн < air-conditioning/conditioned;

пеналтік < penalty kick.

There are many acronyms as well. For example:

пен(-клуб) < poets, playwrights, essayists, editors, novelists;

НАТО < North Atlantic Treaty Organization;

УНЕСКО < United Nation's Educational Scientific and Cultural Organization;

УНИЦЕФ < United Nation's Children's Emergency Fund;

ФАО < Food and Agriculture Organization;

САЛТ < Strategic Armament Limitation Treaty;

НАСА < National Aeronautics and Space Administration;

ЦИА < Central Intelligence Agency;

ласер < light amplification by stimulated emission of radiation;

бейсик < British American, Scientific, International, Commercial.

Many anglicisms are made by pronunciation the initial letters according to the English standard and not Serbian or Ruthenian. For example:

Би-Би-Си < British Broadcasting Corporation;

ди-ди-ти < dichloro-diphenyl-trichloro-ethane;

ди-ви-ди < digital video disc;

Еф-Би-Ай < Federal Bureau of Investigation;

и-ти < extra terrestrial;

ел-ни < long play;

ес-о-ес < Save our ship / Save our souls;

ни-ар < public relations.

Sometimes the initial letters are pronounced according to the Serbian or Ruthenian standard. For example:

ВЦ, ве-це < water closet;

ЛСД, ел-ес-де < LSD < lysergamid;

ОЕЦД, О-Е-Це-Де < Organization for Economic Cooperation and Development;

УГФ, у-га-еф < ultra high frequencies.

Many anglicisms are based on the names of persons, inventors, creators, leaders etc. For example: *байронизм* ‘byronism’, *бел* ‘bell’, *бесемер* ‘bessemer’, *боби* ‘bobby’, *бойкот* ‘boycott’, *ват* ‘watt’, *викторијанка* ‘victorian’, *гулиган* ‘hooligan’, *далтонист* ‘daltonist’, *дарвинизм* ‘darwinism’, *джул* ‘joule’, *кардиган* ‘cardigan’, *келвин* ‘kelvin’, *кондом* ‘condom’, *линч* ‘lynch’, *лудизм* ‘luddism’, *макадам* ‘macadam’, *максвел* ‘maxwell’, *Монроова доктрина* ‘Monroe’s doctrine’, *нелсон* ‘nelson’, *оскар* ‘oscar’, *Паркинсонова хорота* ‘Parkinson’s disease’, *раглан-рукави* ‘raglan’, *Ройтерс* ‘Reuters’, *сендвич* ‘sandwich’, *спенсер* ‘spencer’, *спунеризм* ‘spoonerism’, *фарад* ‘farad’; *бюик* ‘buick’, *винчестерка* ‘winchester’, *кадилак* ‘cadillac’, *колт* ‘colt’, *ксерокс* ‘xerox’, *першинг* ‘pershing’, *форд* ‘ford’.

Some anglicisms are based on the names of geographical places. For example: *бантам* ‘bantam’, *беркшир* ‘berkshire’, *бермуди* ‘Bermuda shorts’, *бикини* ‘bikini’, *джинс* ‘jeans’, *жерсей* ‘jersey’, *йоркшир* ‘yorkshire’, *леггорн* ‘leghorn’, *портланд* ‘portland’, *тексас* ‘texas’.

Almost all anglicisms in the Ruthenian language exist in the Serbian language too and we can draw a conclusion that Serbian is intermediary language. Only a few of them are formed within the Ruthenian community and can be treated as exceptions (e.g. *геймочка* ‘little game’, *финишнуц* ‘finish at once’, *покомбайновац* ‘reap and thresh grain by combine-harvester completely’, *галиталийовац ше* ‘ride in a hully gully’, *фейсбуковац* ‘spend time on the Facebook’).

The use of English as a lingua franca and as a learner language implies a growing familiarity with the English language. Much of the English communication, both professional and private, takes place all over the world between non-native speakers. For instance, English technical words such as *android*, *cyber*, *digital*, *internet*, *password*, *smart phone*, *virtual* or *wireless* are frequently used in everyday or professional communication and they have been adapted to Ruthenian as well (*андроид*, *сайбер*, *интернет*, *пасворд*, *смартфон*, *виртуални*, *ваєрлес*). A recent survey of kinship relations revealed that anglicisms *систем* and *брадер* are used among teenagers (Fejsa 2012: 183) – a deviation like this was incomprehensible three decades ago.

Milan Todorović studied the influence of the English language on the discourse of young Serbian people in the area of video games, especially in written interaction among the members of the closed gamer group *Smite Serbia/Balkan Official* on the Facebook (Todorović, 2016). Results indicate an overwhelmingly positive attitude towards the use of the English language in combination with Serbian when the subject of video games is raised. Almost one hundred words or expressions were found – adapted (e.g. *genkovati* < *gank*, *džangler* < *jungler*, *čest* < *chest*, *garden* < *guardian*, *nafidovati* < *feed*, *nub* < *noob*, *kil* < *kill*, *konkvest* < *conquest*, *buf* < *buff*, *džem* < *gem*, *trade-ovati* < *trade*, *bagovati* < *bag*, *banovati* < *ban*, *bild* < *build*, *baster* < *buster*, *ultra skor* < *ultra score*) or unadapted (e.g. *skin* < *skin*, *support* < *support*, *hit tower* < *hit tower*, *lvl* < *level*, *god* < *God*, *gift* < *gift*, *gold* < *gold*, *potion* < *potion*, *assault* < *assault*, *twin* < *twin*, *dmd* < *diamond*, *curse* < *curse*, *revive* < *revive*, *recolour* < *recolour*). The Ruthenians who are members of the gamer group are familiar with all the words or expressions. If an innovation is

accepted by majority of speakers of a group it is possible that it will spread further and cause changes in a language (Holmes 2008: 195).

Whether anglicisms are borrowed to fill gaps in the Ruthenian lexicon (like in the case of this massive lexical borrowing caused by innovation in the field of computer science and technology) or not, generally speaking, the semantic analysis points to the restriction of original meaning (e.g. *диловац* ‘deal’, *кул* ‘cool’, *нас* ‘pass’, *сет* ‘set’, *спот* ‘spot’). There are many anglicisms with the same meaning in English, in Serbian (as intermediary language) and Ruthenian (e.g. *киднаповац* ‘kidnap’, *лаптоп* ‘laptop’, *лидер* ‘leader’, *маркетинг* ‘marketing’, *римейк* ‘remake’). Only several examples point to a change of original meaning (e.g. *смокинг* ‘tuxedo’, *спикер* ‘announcer’, *стен* ‘tap-dancing’, *стопирац* ‘hitch-hiking’, *итрайковац* ‘be out of order’). The extension of meaning takes place, first of all, when a speaker has less than excellent understanding of the original meaning of a loanword. The destiny of the “superstructure” of meaning is unpredictable and provides opportunities for wide metaphorical and pejorative use.

Correspondence on the Facebook and in the short message system communication is mainly in Latin type of writing. Taking into consideration that the Ruthenian type of writing is Cyrillic, the usage of individual words, phrases and even sentences written in Latin writing represents a huge deviation from the standardized Ruthenian orthography. In some cases, however, the original way of writing of an English lexeme is taken over although there exist two Ruthenian adaptations (e.g. *band*, besides *бенд* and *банда*; *hip hop*, besides *хип хоп* and *гип зон*; *e-mail*, besides *имейл* and *мейл*). In order to avoid unnecessary variants we propose to follow the relations established between the English and Ruthenian phonemes in chapter 3.

The very fact that most of anglicisms have potential translation equivalents in Ruthenian raises the question whether anglicisms are needed at all. Many of them even coexist and could be treated as stylistic synonyms. Mira Milić (2011) recognized six types of *stylistic synonyms* in media language in Serbian and classified them according to different stylistic purposes. These types can be found in Ruthenian as well. They are: trendy anglicisms (*камбек* < *come back*, *фифти-фифти* < *fifty-fifty*, *ноу комент* < *no comment*), advertisement anglicisms (*ВИП* < *VIP*, *very important person*), associative anglicisms (*добри/подли хланци* < *good/bad guys*, *страцени у вселени* < *lost in space*, *неможлива мисия* < *impossible mission*, *водце любов а не войну* < *take love not war*), metaphoric anglicisms (*по дифолту* < *by default*, *копи-нейст*

< *copy-paste*, *ресетовау* < *reset*), ironic anglicisms (*байдвей* < *by the way*, *дрим тим* < *dream team*, *слоу моушин* < *slow motion*) and inertial anglicisms (*ланмон* < *laptop*, *презентація* < *presentation*). We agree with Milić that those anglicisms which “threaten to steal the semantic field previously belonging” (ibid.: 184) to their domestic equivalents are not justified. On the other hand, modernization in many fields, computer science and technology, need new terminology and enrich communication. It must be added that anglicisms are integrated into the Ruthenian language structures and they do not threaten the language system.

6. CONCLUSION

The elements of Serbian and English have invaded the language of Ruthenian youth to a great extent. The register could be treated as a hybrid Serbian-English-Ruthenian language. The English language has definitely become a global *lingua franca* and young Ruthenians communicate with people all over the world. Young people are aware that in the contemporary world they should use at least three languages: the state language (Serbian), the global language (English) and the mother tongue (Ruthenian).

Searching for innovations on the phonological, morphological and semantic level of the adaptation of the English element we have come across several, for the Ruthenian language, uncommon occurrences.

On the phonological level innovations have been noticed in the distribution of phonemes, primarily of the consonant type, with tendency to stay in Ruthenian. As the innovation likely to be rejected by further adaptation we can mention the occurrence of the deviation from the fixed stress which is placed on the penultimate syllable in words of more than one syllable as well as the occurrence of double accentuation in compounds with one or no recognizable components. The stress is sometimes even on the last syllable.

The English phonemes /ŋ/, /w/ and the diphthongal element -i /i/ from /ei/, /ai/ and /ɔi/ have their equivalents, already present in Ruthenian but they are limited to specific positions only and are considered allophones of the existing phonemes /n/, /u/ and /j/ represented in phonemic transcription by the symbols /ŋ/, /u/ and /i/. By borrowing English lexical elements which contain the mentioned phonemes, the number of cases which illustrate the allophone equivalents in Ruthenian has been increased. The possibility for one of the allophones — for instance, the

allophone /ŋ/ — to acquire the distinctive features through which it would obtain the status of a phoneme is not excluded by further admittance of English words.

Out of ten occurrences which deviate from the Ruthenian rules two of them can easily be productive and incorporated in the Ruthenian language system and in time bring about some greater changes in it. The first is represented by the presence of undeclined nouns in the adjectival function, and the second — by the enlargement of the category of biaspectual verbs which are morphologically unmarked. These two occurrences are productive characteristics which might cause a change in the morphological and syntactic system of the Ruthenian language. The English element is not the only cause of this tendency but it appears to be the most stimulative one nowadays.

Through stimulative effect the English element is included in the development of some other innovative occurrences such as the enlargement of the category of masculine gender in a vowel word-ending (-o, -e, -y, -u); the usage increase of the ending -a in the nominative pl. of the masculine gender in the nouns with the vowel ending -o; the acceptance of other vowel word-endings (e.g. *скво, леду*) and, exceptionally, of some new consonant word-endings (e.g. *вамн, мус*) in the feminine gender; the expansion of the stock of derivational suffixes; the expansion of undeclined adjectives (e.g. *секси, феп*) and undeclined nouns in the feminine gender (e.g. *леду, мус*); more frequent use of the analytic comparison. Our investigation has not discovered a single case of free transfer of the inflexional morphemes although some of them (-s, -ing) appear as integral parts in several anglicisms.

Some occurrences such as the avoiding of the hiatus between vowels, the deviation from the fixed stress on the penultimate syllable, the undeclinability of nouns in the adjectival function in compounds, the vowel ending nouns in masculine gender, the analytic comparison, the biaspectual verbs which are morphologically unmarked, though backed up with a few examples, already had their places in the standardized Ruthenian, but by accepting a great number of anglicisms, they have been intensified.

Since the influx of anglicisms is encouraged by internet, television, radio and numerous technical innovations it is expected that indirect borrowing from English into Ruthenian via Serbian as intermediary language will continue.

As far as the semantic analysis of the English element is concerned the restriction of meaning is mainly found. The extension of meaning takes place, first of all, when a speaker has

less than excellent understanding of the original meaning of a loanword. The destiny of the new meaning is unpredictable and provides opportunities for wide metaphorical and pejorative use.

The code-switching in the only Ruthenian youth journal, the *МАК*, and in everyday communication, especially on the social networks, worries. Using Latin type of writing, together with a great number of anglicisms which have been borrowed even though corresponding words / phrases / expressions do exist in Ruthenian, can cause different kinds of changes in the standard of the Ruthenian language. The most striking example is the use of anglicisms *брадер* and *сустер* in teenage speech instead of traditional terms *брат* and *шестра*.

Taking everything into consideration we can conclude that nowadays the influence of the English language reaches, first of all, the semantic level, expanding the lexical stock of Ruthenian, while its influence on the phonological and morphological level is reduced to stimulating certain linguistic occurrences with an unpredictable perspective. So far, anglicisms are integrated into the Ruthenian language structures and do not threaten the language system but linguists should not allow that negligence and indifference prevail.

7. МОДЕЛИ И РЕПЛИКЕ / МОДЕЛИ И РЕПЛИКИ / MODELS AND REPLICAS

У глосару „Модели и реплике” обезбеђен је попис најфреквентнијих англицизама у русинском језику. Формиран је на основу првог истраживања англицизама (у оквиру ког су обезбеђена и значења тада утврђених англицизама; Fejsa 1990), савремених писаних медија (*МАК*, 2013-2016; *Руске слово*, 2013-2016) и истраживања језика електронских медија Богдана Раца (Рас 2012) и Марине Рамач (Рамач 2015).

Термином *модел* обухватамо изворни енглески облик. Термином *реплика* обухватамо русинске еквиваленте, који представљају устаљен облик или, у случају варијантног облика, од стране аутора препоручен облик. Овај глосар, с једне стране, представља истраживачки корпус студије, а, с друге стране, даје смернице за писање у русинском језику.

Пошто се аутори коришћених речника понекад не слажу око етимологије неких речи, ми већину таквих нисмо наводили у глосару. Тако, на пример, речи *конзумер*, *студио*, *трансфер* нису унети у глосар, а речи *спонзор*, *фестивал*, *експандер* јесу, и поред тога што се и они први јављају међу речима преузетим из енглеског језика. То се односи и на речи *нонсенс*, *есей*, *конвой*, *пуплин*, које су третиране као речи француског порекла, као

и на речи *кокс, фине/фајне, пак-папер, рескирац, ролиуи, софт/сафт*, које су третиране као речи немачког порекла (док су речи *бункер, рунда, тона, фен, шлипери, итрајк* укључене у глосар, иако су аутори подељени око убрајања истих у германизме или англицизме).

Властита имена, географски називи и називи институција нису уношени у глосар. Заједничке именице изведене од властитих имена су уношене (нпр. *ват, боби, бойкот, гулиган, линч, сендвич, фарад*).

У глосару се налази близу 1060 модела-одредница, и дупло више реплика. Уколико за неки модел постоји неколико реплика то указује на већи степен адаптације дотичног модела у русински језик, као и на то да реплике највероватније припадају оним англицизмима који су међу првима ушли у русински језик.

abolitionism : аболициониз(е)м

abolitionist : аболиционист(а), аболиционистични

aborigine : абориджин

acre: ак(е)р

accessorize : аксесорайз

adapter : адаптер

advantage : адвантидж

advertising : адвертайзинг

aftershave : афтершейв, афтершейв-лосион

afterparty : афтерпарти

AIDS : АИДС, ејдс

airbag : ербег

airconditioning : ер-кондишн

algol : алгол

alligator : алигатор

all-inclusive : ол инклузив

all right : ол райт

American : Американец, Американка, американски

android : андроид

anglican : англиканец, англиканка, англикански
antifreeze : антифриз
antivirus : антивирус
apartheid : апартгейд
appointment : апоинтмент
art director : арт директор
assembler : асемблер, асемблерни
attach : атачирац
attachment : атачмент
atoll: атол
atomizer: атомизер
audio cassette : аудио-касета
audio clip : аудио-клип
automatic: автоматик
baby : беби / бейби
baby doll : беби дол
baby test : беби-тест
babysitter : бебиситер / бейбиситер, бебиситерка / бейбиситерка
back : бек, беков, бековски, бековска
background : бекграунд
backhand : бекгенд / бекенд
backstage : бекстейдж
back up : бекап
badge : бедж
badminton : бадминтон
ballast : баласт
band : бенд
banjo : бенджо
bank note : банкнота
banner : банер / бенер
bantam : бантам, бантам-категория

bar : бар
bar code : бар-код
bard : бард
barman : бармен
barrel : барел
baseball : бейзбол / безбол
basic : бейсик / бейзик
basket : баскет
bazooka : базука
BBC : Би-Би-Си
beach volley(ball) : бич-волей
beam : бим
beat : бит, бит-музика
beatnik : битнік, битнічки
bebop : би-боп / би-бап
beefsteak : бифтек / бифстек
behaviourism : бигейвиориз(е)м
behaviourist : бигейвиорист(а), бигейвиористични
bell : бел
bench : бенч
benefit : бенефит
berkshire : беркшир, беркширец, беркширка, беркширски
bermuda shorts : бермуди
bessemer : бесемер, бесемеровац, бесемероване
best seller : бестселер
bicyclist : бициглист(а)
Big Ben : Биг Бен
big boss : биг бос
biker : байкер
bikini : бикини, бикини-костим
billboard : билборд

bingo : бинго
bit : бит
bitter lemon : битер, битер-лемон
blank verse : бланкверс
blaster : бластер
blazer : блейзер
blister : блистер, блистер-бакар
block : блок, блокирац / блоковац
blockbuster : блокбастер
blocker : блокер
blog : блог
blogger : блогер, блогерка
blue-jeans : блу-джинс
blues : блюз
bluff : блеф, блеферство, блеферски
board : борд
boarding ticket : бординг-карта
bob-sleigh : боб
bobby : боби
body : боди
body art : бодиарт
bodybuilder : бодибилдер
bodybuilding : бодибилдинг
bodyguard : бодигард
body piercing : бодипирсинг
boiler : бойлер
bond : бондовац ше
boogie-woogie : буги-вуги
book : букирац, пребукирац
booklet : буклет
bookmaker : букмейкер

boom : бум
boomerang : бумеранг
booster : бустер
boot : бутовац
bootleg : бутлег
boss : бос
box : бокс
box : бокс, боксовац, бокснуц, вибоксовац, одбоксовац
boxer : боксер, боксеров, боксерски; боксер
box match : бокс-меч
boy : бой
boycott : бойкот, бойкотовац, побойкотовац, бойкотоване
brainwashing : брейнвошинг
brand : бренд, брендовац / брендирац
brandy : бренди, шери-бренди
break : брейк
break-dance : брейкденс
breeches : брически, брич-панталони
bridge : мост
briefing : брифинг, брифинговац
broiler : бройлер
broker : брокер
brother : брадер
browser : браузер
bug : баг
budget : бюджет, бюджетни, бюджетски, бюджетовац
buffalo : буфало
buick : бюик
builder : билдер
build : билдовац
bulldog : булдог

bulldozer : булдожер
bullterrier : бултериєр
bully : були
bungalow : бунгалов
bungee jumping : банджи-джампинг
bunker : бункер, бункераш, бункеровац
business : бизнис
business class : бизнис-класа
businessman : бизнисмен
bushel : бушел
butterfly : батерфлай
butler : батлер
bye-bye : бай, бай-бай
by default : по дифолту
bypass : байпас
byronism : байронист(а)
byte : байт
by the way : байдвей
cable : кабел, кабловски
cable television : кабловска телевизия
cadillac : кадилак
cake : кекс
call-girl : колгерла
camcorder : камкордер
camp : камп, камповац, камповане
camper : кампер
camping : кампинг, кампинг-плац
canoe : кану
captain : капитен, капитенски
cardigan : кардиган
carter : картер

carting : картинг, картинг-авто
cartridge : кертридж
catchup : кечап
catering : ке(й)теринг
catcher : кечер, кечерски
cash : кеш
cash and carry : кеш енд кери
casting : кастинг
casual : кежуал
CD : ЦД, це-де, си-ди
CD-ROM : ЦД-РОМ, це-де-ром
cellotape : селотейп
celluloid : целулоид, целулоидни
cent : цент(а)
center half : центертгалф
challenge : челендж
change : че(й)ндж
character : карактер
charleston : ча(р)лстон
charter : чартер, чартер-лет
chartism : чартиз(е)м
chartist : чартист(а), чартистични
chat : чет, четовац
check / cheque : чек / джек, чековни
checklist : чек-лісток
cheerleader : чиерлидерсица
cheeseburger : чизбургер
cheetah : чита
cherry brandy : шери, шери-бренди
chewing gum : чунгам
chip : чип

chips : чипс
chyron : кайрон
CIA : ЦИА, Циа / Ция, Си-Ай-Ей
cinemascope : синемаскоп / кинемаскоп
clan : клан, клановски
clapper boards : клапа
clearing : клиринг, клирингски
click : клик
clinch : клинч
clip : клип
clipboard : клипборд
clone : клон, клонирац / клоновац
closet : клозет
clown : клоун, клоуновски
club : клуб, клубски
CNN : Си-Ен-Ен
cobol : кобол
coca-cola : кока-кола
cocker : кокер
cockney : кокни
cocktail : коктейл; Молотов коктейл
coke : кокс, коксовац, коксоване
college : колеџ
colt : колт
combine : комбайн(а), комбайновац, комбайноване
combiner : комбайнер, комбайнерски
comby : комби
comfort : комфор/конфор, комфорни
comeback : камбек
commando : командос, командоски
commodore : комодор

commonwealth : комонвелт, комонвелтски

compact disc : компакт-диск

compatible : компатибилни

compiler : компайлер

computer : кампютер, компютерски

computerization : компютеризация

computerize : компютеризовац

concern : концерн

condom : кондом

configuration : конфигурация

conformist : конформист(а)

congressman : конгресмен

consulting : консалтинг

container : контейнер

contraceptive : контрацептивни

control : контрола, контроловац

conveyer : конвеер

cool : кул

coolie : кули

coproduction : копродукция

copy paste : копи-пейст

copyright : копирайт

corner : корнер, корна, корнер-линия

cornflakes : корнфле(й)кс

corral : корал

couch : кавч

country : кантри

cursor : курсор

cowboy : каубой, каубойски

crack : крековац

cracker : крекер

crawl : краул
cricket : крикет
cross country : крос, крос-контри
cup : куп
curling : карлинг
curry : кари
cursor : курсор
cut : кат
CV : си-ви
cyber : сайбер
cyber space : сайберспейс
daltonism : далтониз(е)м
daltonist : далтонист(а)
dance : денс, денс-ствар
dancing : дансинг
darker : даркер
darwinism : дарвиниз(е)м
data : дейта
DDT : ДДТ, ди-ди-ти
deal : диловац
dealer : дилер
deck : дек
decoder: декодер
deadline : дедлайн
delete : дилитовац
delicious : делишес
demo : демо, демо-знімок
dendy : денди
derby : дерби, дерби-меч, дерби-стретнуце
discount : дисконт, дисконтни
design : дизайн

designer : дизайнер, дизайнерски
desk : деск
detective : детектив, детективка, детективски
detergent : детерджент
digest : дайджест, дайджестовац / дайджестирац
digital : дигитални
digitalize : дигитализовац
dingo : динго
direct : директ
disc : диск
diskette : дискета
disc-jockey : диск-джокей
disco-bar : диско-бар
dispatcher : диспечер, диспечерски
display : дисплей
dissenter : дисентер
dixieland : диксиленд
DJ : ди-джей
dock : док
docker : докер, докерски
dog : дога
dollar : долар, доларски
dominion : доминион
doping : допинг, допинговане, допинговац
download : даунлоуд, даунлодовац, оддаунлодовац
drag-and-drop (mechanism) : дрег-енд-дроп (механизм)
drainage : дренажа, дренажни
dream-team : дрим-тим
dress : дрес
dribble : триблац / дриблац, претриблац, витриблац
dribbler : триблер / дриблер

dribbling : триблінг / дриблінг, трибланс
drive : драйв
driver : драйвер
drop-kick : дроп-кик
drugstore : драгстор
dub : дабовац
dubbing : дабінг, дабованс
doubles : дубл
dumdum : дум-дум
dumping : дампінг
duty free shop : д`ютифри-шоп, фри-шоп
duty free : д`ютифри
DVD : ДВД, ди-ви-ди
earl : ерл
ebonite : ебонит, ебонитни
editor : едитор
editorial : едиторіял
elevator : елеватор
e-banking : е-банкінг
e-mail : и-мейл, имейл, мейл
engineering : інженєринг
English : інгліш, інгліш-валцер
equalizer : еквилайзер
escapism : ескапиз(е)м
essayist : есеїст
establishment : естаблішмент
ET : и-ти
evergreen : евергрин, евергрин-музика
ex-minister : екс-министер
expander : експандер
export-import : експорт-импорт

express : експрес
eyeliner : айлайнер
e-zine : изин
fabian : фабийовец
face : фаца
Facebook : Фейсбук, Фейс, фейсбуковац (ше)
face lifting : фейс-лифтинг, лифтинг
fade-out : фейдаут
fair : фер
fair play : ферплей
fake : фейк
fan : фен, фенирац / феновац, вифенирац / вифеновац; фан
fan-club : фан-клуб
fancy : фенси
FAO : ФАО
farad : фарад
farm : фарма, фармски
farmer : фармер, фармерски
fashion week : фешн вик
fast food : фастфуд
favo(u)rite : фаворит
fax : факс
FBI : ФБИ, Еф-Би-Ай
feedback : фидбек
feeling : филинг
fenian : фениянец, фениянски
ferry-boat : ферибот
festival : фестивал
fiberglass : фиберглас
FIFA : ФИФА
fifty-fifty : фифти-фифти

fighter : файтер
file : файл
film : филм, филмовац
filth : филт
fin : фин
final four : финал фор
finish : финиш, финишовац, финишнуц
finisher : финишер
firewall : фаєрвол
fishburger : фишбургер
fit : фит
fitness : фитнес
fix : фиксац ше
flannel : фланел
flannelgraph : фланелограф
flash : флеш
flashback : флешбек
flier : флаєр
flip : флипс
flip-flop : флип-флоп коло
flipper : флипер
flirt : флерт, флертовац, флертованє
floatation : флотация, флотацийни
floppy : флопи
floppy disc : флопи-диск
flowmaster : фломастер
flush : флеш
folder : фолдер
folk : фолк
folklore : фолклор, фолклорни
folklorist : фолклорист(а), фолклористкиня, фолклористични

font : фонт
football : фодбал, фодбаловац ше, фодбалски
footballer : фодбалер
forehand : форгенд
ford : форд, форд-авто
fortran : фортран
foul : фаул, фауловац / фаулирац
fox terrier : фокстериер
fox-trot : фокстрот
franchiser : франшиза
frame : фрейм
freak : фрик-култура
freelancer : фриленсер
freeware : фривер
freezer : фриз
friend : френд
frisbee : фризби
frock : фрак
frontman : фронтмен
full : фул; у фулу
funk : фанк, електро-фанк
gadget : геджит
gaffer : гафер
gag : гер
gallon : галон
game : гем; гейм, геймочка
gamer : геймер
gangster : гангстер, гангстерски
gardenia : гардения
gay : гей
genetic engineering : генетски инженеринг

gentleman : джентлмен
gillette : жилет
gin : джин, джин-тоник
gipsy : джипси, джипси-музика
girl : герла
glamour : гламур
glamorous : гламурозни
globe-trotter : глобтротер
goal : гол
goal-getter : голгетер, голгетерски
godbye : гудбай
go-go dancer : го-го танцошка
golf : голф
golf club : голф-клуб
Google : Гугл, гуглац, погуглац, прегуглац
gorilla : горила
gospel : госпел
GPS : ГПС, джи-пи-ес
grace period : грејс-период
grader : грејдер
graffiti : графит
grend slam: грендслем
grant : грант
grapefruit : грејпфрут
grill: грил, гриловац
grizzly : гризли, гризлийов
groggy : гроги, грогирани
hack : гаковац, гаковане
hacker : хакер, хакерски
half : галф
hall : гол

hallo : гало
ham and eggs : гемендекс
hamburger : гамбургер
handicap : гендикеп, гендикепирац / гендикеповац
handout : гендаут
hands : генц / ен(а)ц
happening : гепенинг
happy ending : гепиенд
hard core : гардкор
hard disc : гард-диск
hard rock : гард-рок
hardware : гардвер, гардверски
harpoon : гарпун
harpooner : гарпунер
hate : гейтовац
hat trick : гет-трик
HD : ГД, га-де
heavy metal : геви-метал
Hi-Fi : гай-фай, ги-фи
highlighter : гайлайтер
high-tech : гай-тек
hip-hop : гип-гоп
hippie : гипик
hit : гит
hitmaker : гитмейкер
HIV : ГИВ
hobby : гоби
hobbyist : гобист(а)
hockey : гокей
holding : голдинг
hologram : голограм

homepage : гоумпейдж
home-rule : гомрул
hooligan : гулиган, гулиганка, гулигански
horror : горор
hostel : гостел
hostess : гостеса
hot dog : готдог
hot line : готлайн
hovercraft : говеркрафт
hula hoop : гулагоп
hully gully : гали-гали, галигалийовац ше
humourist : гуморист(а)
hypertext : гипертекст
icon : икона, иконочка
igloo : иглу
image : имидж
implant : имплант
implement : имплементовац / имплементирац
implementation : имплементация
in : ин
inch : инч
Indian : Индиянец, Индиянка, индиански
indirect : индирект
ink-jet : инкджет
inlay : инлей
input : инпут
insert : инсерт, инсертовац
instant : инстант, инстантни
insulin : инсулин
instrumental : инструментал
interactive : интерактивни

interface : интерфейс
intercom : интерком
internet : интернет
interpol : интерпол
interview : интервью, интервьюовац / интервьюирац
interviewer : интервьюер
invertor : инвертор
involve : инволвовац / инволвирац
iPhone : айфон
iPod : айпод
IT manager : ай-ти менаджер
IT marketing : ай-ти маркетинг
jackpot : джекпот
jam : джем
jazz : джез
jazzist : джезист(а), джезер
jazz-rock : джез-рок
jeans : джинс
jeep : джип
jersey : жерсей, жерсейови
jet lag : джетлег
jet set : джетсет
jingle : джингл
jockey : джокей, джокейски
jog : джогирац
jogging : джогинг
joint : джоинт
joker : джокер
jonathan : йонатан, йонатанка
joule : джул
joystick : джойстик

juice : джус
juke box : джубокс
jumbo jet : джамбо-джет
jumper : джемпер
jungle : джунгла
junk : джунка
jury : жири
jute : юта, ютов
kangaroo : кенгур
kelvin : келвин
kick(s) : кикс, киксирац
kick boxing : кик боксинг
kidnap : киднапованє, киднаповац
kidnapper : киднапер
kilt : килт
king size : кинг-сайз
kiwi : киви
knock down : нокдаун
knockout, knock-out : нокаут, нокаутирац / нокаутовац
krylon : крилон
Ku Klux Klan : Кю клукс клан
labourist : лабурист(а), лабуристични
lady : леди
land-lord : лендлорд
landrover : лендровер / ландровер
laptop : лаптоп
laser : ласер
last minute : ласт минит
leader : лидер
LED : ЛЕД, лед
leasing : лизинг

leghorn : леггорн
leveller : левелер
lift : лифт
lift boy : лифтбой
light show : лайт-шоу
like : лайковац, полайковац, одлайковац
lilliput : лилипутанец, лилипутанка, лилипутански
limerick : лимерик
linch : линч, линчовац, линчоване
link : линк
linoleum : линолеум
linotype : линотип
lipstick : липстик
listing : листинг
lob : лоб, лобовац, прелобовац, лобоване
lobby : лобирац
lobbyist : лобист(а)
locomotive : локомотива
log in : улоговац ше
logo(type) : лого
long playing record, LP : лонгплейка, ел-пи
lord : лорд
loop : лупинг
loser : лузер
love story : лав стори
LSD : ел-ес-де
luddism : лудиз(е)м
lunar modul : лунарни модул
lunch : ланч-пакет
macadam : макадам
mailing list : мейлинг-лістина

mainstream : мейнстрим
made in : маде ин
make-up : мейкап
man : мен
manager : менаджер, менаджерски
management : менаджмент
marker : маркер
marketing : маркетинг
mascara : маскара
master : мастер
match : меч
maxi : макси, макси-мода
maxwell : максвел
meeting : митинг, митинговац
megabyte : мегабайт
memory : мемория
menu : мени
methodism : методиз(е)м
microchip : микрочип
microdrive : микродрайв
microprocessor : микропроцесор
mid : миди, миди-сукня
milady : миледи
milk shake : милкшейк
milord : милорд
mine : майна
mini : мини, мини-мода, мини-сукня; мини-бицигла, мини(й)ка
miss : мис, мисица
mister : мистер, мистер-универзум
mix : микс, миксовац / миксац, миксоване
mixer : миксер

mobile telephone : мобилни телефон
moccasin : мокасина
modem : модем
module : модул
mohair : мохер / могоер, мохерови / могоерови
mohican : могиканец
money : мани
monitor : монитор
monitoring : мониторинг
Monroe's doctrine : Монроова доктрина
monsoon : монсун
mormon : мормон
motel : мотел
motoball : мотобол
mouse : маус; Мики Маус
MTV : Ем-Ти-Ви
multimedia : мултимедия, мултимедиялни
multitasking : мултитаскинг
munch mellow : манч-мелоу
music : мюзик, мюз
musical : мюзикл
mustang : мустанг
napalm : напалм, напалм-бомба
NASA : НАСА, Наса
NATO : НАТО, НАТО-пакт
negro spirituals : негро спиричуелс
nelson : нелсон
net : нет
new deal : ню дил
nigger : нигер, нигерка, нигерски
nightclub : нйт-клуб

no comment : ноу комент
nonconformist : нонконформист(а)
non-stop : нон-стоп
notebook : ноутбук
nylon : найлон, найлонка, найлонови
OECD : О-Е-Це-Де, ОЕБС
off : оф, оф-коментар
office : офис
offline : офлайн
offside : офсайд
offset : офсет, офсет-техніка
OK, okay : ОК, окей
oldtimer : олдтаймер
omnibus : омнибус, омнибус-филм
online : онлайн
oops : упс
open : опен
opossum : опосум
option : опция
organizer : органайзер
orlon : орлон
oscar : оскар; оscarовец, оscarовка
out : аут
output : аутпут
outsider : аутсайдер
racemaker : пейсмейкер
rager : пейджер
pamphlet : памфлет
panel : панел
panorama : панорама
paraglider : параглайдер

paragliding : параглайдинг
park : парк
parking : паркинг, паркинг-плац
Parkins` disease : Паркинсова хорота
parliament : парламент
partner : партнер, партнерка, партнерски
party : парти
pass : пас, дупли пас
password : пасворд
patchwork : пачворк
pay day : педа
PC : пи-си
pedigree : педигре
peeling : пилинг
peep show : пип-шоу
peer : пер
pekinese : пекинезер
pemmican : пемикан
penalty kick : пеналтик
pen-club : пен-клуб
penguin : пингвин
penicillin : пеницилин
penny : пени
peppermint : пеперминт
performance art : перформанс
performance(s) : перформанса, перформанси
pershing : першинг
personal computer : особни компютер
pet shop : пет-шоп
petting : петинг
photo finish : фото-финиш

photo session : фото-сешн
photoshop : фотошоп, фотошопирац
pickup truck : пикап
picnic : пикник, пикниковац
pidgin : пиджин
piercing : пирсинг
PIN (code) : пин (код)
pinup : пинап, пинап-герла
pipe : пайпа
ping-pong : пинг-понг
pixel : пиксел, пикселизовац
pivot : пивот
playback : плейбек
playboy : плейбой
player : плеер
playmaker : плеймейкер
playoff : плейоф
play station : плейстейшн
please : плиз, плизавец
plexiglass : плексиглас
plotter : плотер
pneumatic : пневматик
pointer : поентер; поинтер
poker : покер
polish : полиш
polo : поло
poncho : пончо
pony : пони; пони(й)ка
pop : поп
pop art : поп-арт
popcorn : попкорн

pop star : поп-стар
portland : портланд, портланд-цемент
poster : постер
postpaid : постпейд
PR : пи-ар
prepaid : припейд
presentation : презентація
press : прес-конференція, пресица, прес-центр
pressing : пресинг
prime time : праймтайм
print : принтац, одпринтац, випринтац
printer : принтер
processor : процесор
programer : програмер / програмер
promo : промо, промо матеріял
promoter : промотер, промотерка
propeller : пропелер
provider : провайдер
psychedelic : психоделичні
pub : паб
puck : пак
pudding : пудинг
puddle : пудловац
pullover : пуловер
punch : пунч, рум-пунч
punk : панк, панкерски
punker : панкер, панкерка
punk rock : панк-рок
push-up bra : пушап-брусгалтер
puritan : пуританец, пуританка, пуритански
pyjamas : пиджама

quaker: квекер, квекерка, квекерски
quasar : квазар
quiz : квиз
racket : рекет; рекет, рекетоване / рекетиране, рекетовац / рекетирац
raccoon : ракун
radar : радар, радарски
raglan : раглан-рукави
ragtime : регтайм
rally : рели
RAM card : РАМ-карточка
ranch : ранч
rancher : ранчер, ранчерски
randomization : рандомизация
randomize : рандомизовац
ranger : ренджер, ренджерски
rap : реп, реп-денс, реповац, реповане
rapper : репер, реперка
rating : рейтинг, рейтинговац
rave : рейв
reader : ридер
reality : риалити
receiver : ресивер
recital : рецитал / реситал
record : рекорд, рекордни
recorder : рекордер, рекордерка, рекордерски
recycle : рецикловац
reggae : реге
remake : римейк
remix : ремикс
rendering : рендеринг
rent-a-car : рентакар

reporter : репортер, репортерка, репортерски

reprint : репринт

reset : ресетовац

resources : ресурси

restart : рестартовац

Reuters : Ройтерс

revolver : револвер, револверски

rifle : рифли

ring : ринг

roast beef : ростбиф

roaming : роминг

robinson : робинсон / робинзон

rock : рок

rock and roll : рокенрол

rockefeller : рокфелер

rocker : рокер, рокерски

rodeo : родео

roller : ролер

roll-on : ролон

round : рунда

router : рутер

rugby : рагби

rum : рум, рум-пунч

rummy : реми

safe : сеф

saloon : салун

SALT : САЛТ

sample : семпл, семпловац

sandwich : сендвич

satellite : сателит

save : сейвирац / сейвовац

scalp : скалп, скалпирац / скалповац, скалпиране / скалповане
scan : скенирац
scanner : скенер
science fiction : саєнс-фикшн
scooter : скутер
score : скор
Scotland : Шкотландян, Шкотландянка
Scotland Yard : Скотланд ярд
scout : скаут
scramble : скрембловац
screening : скрининг
scroll : скроловац
Skype : скайп, скайповац
SEATO : CEATO
secondhand : секндгенд
sentimental : сентиментални, сентиш
sequoia : секвоя
serial : сериал
service : сервис
serve : серва, сервирац / сервовац, сервиране / сервоване
server : сервер
session : сешн
set : сет
setter : сетер
set match ball : сет-меч лабда
sex appeal : сексепил, сексепилносц, сексепилни
sex bomb : секс-бомба
sex shop : секс-шоп
sex symbol : секс-симбол
sexу : секси
shaker : шейкер

shampoo : шампон, шампоновац, нашампоновац
shunt : шант
shuttle : шатл, шатл-дипломатия
shawl : шал
sheriff : шериф, шерифов
shilling : шилинг
shimmy : шимика, шимики
shoot : шут, шутирац / шутац, шутнуц
shop : шоп
shopping : шопинг, шопинг-центр
shorts : шорц
show : шоу
show business : шоубизнис
show program : шоу-програма
showman : шоумен
shrapnel : шрапнел / шрапнела
silver : силвер
SIM (card) : СИМ (карточка)
simulation : симуляция
simulator : симулятор
single : сингл, сингл-плоча
singles : сингл
sir : сеп
sister : систер
site : сайт
skateboard : скейтборд
sketch : скеч
skiff : скиф
skiffist : скифист
ski lift : ски-лифт
skin effect : скин-ефект

skinhead : скингед
skip : скип, скиповац
skydiving : скайдайвинг
sky laboratory : скайлаб
slang : сленг
slapstick : слепстик
sleep : слипнуц
sleeper : шлипер, шлипери
slice : слайс
slide : слайд
slide show : слайд-шоу
slogan : слоган
slot : слот, слот-машина
slow foxtrot : слоуфокс
slow motion : слоумошн
smartphone : смартфон
smart technology : смарт технология
smash : смеч, смечовац / смечиращ, смечоване / смечиране
smog : смог
smoke : смокац
smoking gun : смоукинг ган
smoking-jacket / smoking-coat : смокинг
SMS : СМС, ес-ем-ес
snack bar : снєк-бар
sniper : снайпер, снайперка, снайперист(а), снайперски
snob : сноб, снобовски
snobbism : снобиз(е)м
snowboard : сноуборд
snowboarding : сноубординг
soap opera : соуп опера, “мидліна”
soft core : софткор

software : софтвер, софтверски
sonar : сонар
song : сонг
songbook : сонгбук
songwriter : сонграйтер
sorry : сори
SOS : СОС, ес-о-ес, СОС-сигнал
soul : соул
sound : саунд
soundtrack : саундтрек
space shuttle : спейс-шатл
spam : спам
spaniel : спаниел / шпаниел
sparring partner : спаринг-партнер, спаринговац
speak : спикац / спиковац
speaker : спикер, спикерка, спикерски
speedway : спидвей
speedwayist : спидвеїст
spell : спеловац, одспеловац, спеловане
spell checker : спелчекер
spencer : спенсер
spin : спин, спиновац
spitfire : спитфаер
spleen : сплин
spokesman : споуксмен
sponsor : спонзор, спонзорски
sport : спорт, спортски
spot : спот
spoonerism : спунериз(е)м
spray : спреј, спрејовац, поспрејовац
sprint : спринт / шпринт, спринтовац / шпринтовац

sprinter : спринтер / шпринтер, спринтерка / шпринтерка, спринтерски / шпринтерски
square : сквер
squash : сквош
squatter : сквотер
squaw : скво
stage : стейдж
stampede : стампедо
standard : стандарт, стандартни
standardization : стандардизация, стандардизацийни
standardize : стандардизовац
standby : стендбай
star : стаp
starlet : старлета
start : старт, стартовац / стартац, стартоване, стартни
starter : стартер
start up : стартап
steak : сте(й)к
steeplechase : стиплче(й)с
step : степ, степовац, степоване
stereo : стерео
sterling : стерлинг, фунта стерлинга
steward : ст'юард
stewardess : ст'юардеса
stick : стик
sticker : стикер
stop : стоп, стопирац; штоповац
stopper : стопер, стоперка; штопер, штоперка
story : стория
straight : стрейт
stranger : стренджер
strech : стреч

streching : стречинг
street-car : штрицкара
stress : стрес
strike : штрајк, штрајковац / штрајкац, штрајковане
strip : стрип, стриповац
stripper : стрипер
striptease : стриптиз, стриптизовац ше
stuff : стаф
styling : стайлинг
stylist : стилист(а)
suffragette : сифражетка
summit : самит
superman : супермен
supermarket : супермаркет
supermodel : супермодел
supersonic : суперсонични
superstar : суперстар
surf : сурфовац
surfer : сурфер
surfing : сурфинг, сурфоване
sweater : светер
swing : свинг
swinger : свингер, свингерка, свингерски
synthesizer : синтисајзер
tablet : таблет
tabloid : таблоид
tag : таговац, одтаговац
talk show : ток-шоу
tandem : тандем
tank : тенк, тенковски
tank : танк, танковац / танкирац, натанковац / натанкирац

tanker : танкер, танкерни
tarzan : тарзан, тарзанов, тарзански
tattoo : тетовировац, тетовиране
taylorism : тейлориз(е)м
teak : тиковина, тиково древо
team : тим, тимски
teenager : тинейджер, тинейджерка, тинейджерски
teflon : тефлон
telefax : телефакс
teleprinter : телепринтер, телепринтерски
teleshopping : телешопинг, телешоп
teletext : телетекст
telex : телекс
tender : тендер
tennis : тенис
template : темплейт / темплат
terminal : терминал
terrier : териер
test : тест, тестовац / тестирац, тестоване / тестиране
texas : тексас, тексас-штоф
text editor : текст-едитор
tie-break : тайбрейк
thank you [very much] : тенк ю [вери мач]
the end : тхе енд / ди енд
thermos : термос, термоска, термос-фляша
thriller : трилер
ticket : тикет
tilt : тилт, видео-тилт
timer : таймер
timeout : таймаут
timing : тайминг

tip : тип, типовац, витиповац
tip-top : тип-топ
titles : титл, титловац
toast : тост
toaster : тостер
toboggan : тобоган
tomahawk : томагавк
ton : тона
toner : тонер
tonic-water : тоник
top : топ
topless : топлес
top list : топ-лістина / топ-листа
top model : топ модел
top-spin : топ-спин
torpedo : торпедо, торпедовац, торпедни
tory : торийовец, торийовски
totem : тотем, тотемски
totemism : тотемиз(е)м
touch : тач
touch screen : тач-скрин
touring : туринг
tractor : трактор, тракторски
tractorist : тракторист(а), трактористов
trademark : трейдмарк
trade-union : тред'юниони
trailer : трейлер
train : тренирац, витренирац
trainer : тренер, тренерка, тренерски
training : тренинг, трениране
tramway : трамвай, трамвайски

trance : транс
trapper : трапер, траперски
transfer : трансфер, трансфер-лістина / трансфер-листа
transistor : транзистор, транзисторски
transistorize : транзисторовац
translator : транслейтер
transmitter : трансмитер
transplant : трансплант
transplantation : трансплантация
trash : треш
trench coat : тренчкот
trend : тренд
trendsetter : трендсетер, трендсетерка
trendy : тренди
trick : трик
trilling : трилинг
trim : трим, трим-дражка
trimmer : тример
trolleybus : тролейбус
trust : тrust
tuner : т`юнер
tunnel : тунел
tweed : твид
twiggy : твиги
twist : твист
twist-off : твистоф, твистоф-затичка
twit : твит, твитовац, твитнуц
typhoon : тайфун
UFO : УФО, НЛО
UHF : УГФ, у-га-еф
underground : андерграунд

UNESCO : УНЕСКО, Унеско
UNICEF : УНИЦЕФ, Уницеф
unisex : унисекс
update : апдейт, апдейтовац
upgrade : апгрейд, апгрейдовац
upper-cut : аперкат
UPS : УПС, упс, у-пе-ес
URL : УРЛ
USB : у-ес-бе
username : юзернейм
utopia : утопия, утопийни, утопийски
vamp : вамп, вамп-гвизда
vegan : веган
vegetarian : вегетериянски, вегетериянец, вегетериянка
veranda : веранда
viber : вайбер
victorian : викториянски, викториянец, викториянка
videobeam : видео-бим, бим
video clip : видео-клип
video jockey : видео-джокей
video projector : видео-проектор
video recorder : видео-рикординер / видео-рекордер, рикординер
video spot : видео-спот, спот
video wall : видео-вол
VHF : ВГФ, ве-га-еф
vintage : винтидж
VIP : ВИП, вип, ви-ай-пи
virginal : вирджинал
virtual : виртуални
volley : волей, волей-бице, волей-вдерене
voucher : ваучер

vulcanization : вулканизация
vulcanize : вулканизовац
vulcanizer : вулканизер
waggon : вагон
walkie-talkie : токи-воки / воки-токи
walkman : вокмен
water polo : ватерполо
watt : ват
WC : ВЦ, ве-це
web : веб
web developer : веб-дивелопер
web designer : веб-дизайнер
webinar : вебинар
webmaster : вебмастер
web page : веб-пейдж
web site : веб-сайт
weekend : викенд, викендашки
welter : велтер, велтер-категория
western : вестерн
whig : виговец, виговски
whiskey : виски
Wi-Fi : вай-фай
wigwam : вигвам
winchester : винчестерка
windows explorer : виндоуз експлорер
winner : винер
wireless : васрлес
word : ворд, ворд-програма
word processor : текст-процесор
wool mark : вулмарк, вулмарк-квалитет
wow : вау

xerox : ксерокс

yacht : яхта

yankee : єнки, єнкийов

yard : ярд(а)

yes : єс

yorkshire : йоркшир, йоркширец, йоркширка, йоркширски

yo-yo : йо-йо

yurpie : япи, япийовец

zip : зип; зиповац

zoom : зум, зумованє / зумиранє, зумовац / зумирац

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

- Antović, Mihajlo (2003). Tretman anglicizama u kompjuterskoj terminologiji: neki fonološki, morfološki, sintaksički i semantički problemi. *Primenjena lingvistika*, 4. Novi Sad: Jugoslavensko društvo za primenjenu lingvistiku, Filozofski fakultet, 105-118. (Cyrillic)
- Baron, Naomi (2001). *Alphabet to Email: How Written English Evolved and Where It's Heading*. London: Routledge.
- Baron, Naomi (2002). Whatever: A New Language Model?. Convention of the Modern Language Association. Accessed 10 March 2017. URL: <http://www.american.edu/cas/lfs/faculty-docs/upload/Baron-MLA-Whatever.pdf>
- Bidwell, Charles E. (1966). The Language of the Bačka in Yugoslavia. *The Slavic and East European Journal*, X, 1, 32-54.
- Bugarški, Ranko (2005). *Jezik i kultura*. Beograd. Čigoja.
- Crystal, David (2001). *Language and the Internet*. London: Cambridge University Press.
- Crystal, David (2004). *The Language Revolution*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dudok, Miroslav (2001). Procesi leksikalne inovacije u zapadnoslovenskim i južnoslovenskim jezicima. *Primenjena lingvistika*, 1. Novi Sad: Jugoslavensko društvo za primenjenu lingvistiku, Filozofski fakultet, 25-36. (Cyrillic)
- Fejsa, Mihajlo (1990). *Anglijski elementi u ruskim jeziku*. Novi Sad: Ruske slovo. (Cyrillic)
- Fejsa, Mihajlo (2007). Rusko-englijska kontrastivistika. U: M. Fejsa ured., *Rusini/Rusnaci/Ruthenians (1745-2005) I*. Novi Sad: Filozofski fakultet - Odsek za rusinistiku, IK Prometej, KPD DOK – Kucura, 239-247. (Cyrillic)
- Fejsa, Mihajlo (2010). *Nova Srbija i njena rusinska manjina / Nova Serbija i jej ruska menšina / The New Serbia and Its Ruthenian Minority*. Novi Sad: IK Prometej, KPD DOK. (Cyrillic)
- Fejsa, Mihajlo (2012). Oslovljavanje u rusinskom jeziku: oslovljavanje u dvojezičnoj osnovnoj školi u Kucuri / Oslovljavanje u ruskim jeziku: oslovljavanje u dvojazičnoj školi u Kocure. U: S. Savić i D. Radović ured., *Zbornik Pedagoškog zavoda Vojvodine, 8: Iz riznice multijezičke Vojvodine*. Novi Sad: Pedagoški zavod, 168-187.
- Fejsa Mihajlo (2013). Inovacije na fonološkom nivou u rusinskom jeziku. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru*, II/2. Novi Sad: Filozofski fakultet, 485-490. (Cyrillic)

- Fejsa, Mihajlo (2014). Adaptacija englijskih elementoh u jedinim ruskim časopisu za mladih. U: I. Ž. Sekeruš i N. Majstorović red., *Susret kultura* 7. Novi Sad: Filozofski fakultet, 145-154. (Cyrillic)
- Filipović, Rudolf (1986). *Teorija jezika u kontaktu: Uvod u lingvistiku jezičnih dodira*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Školska knjiga.
- Filipović, Sonja (2005). *Izgovor i pisanje računarskih anglicizama u srpskom jeziku*. Beograd: Zadužbina Andrejević.
- Fisher, Roswitha (2008). Studying anglicisms. U: R. Fischer and H. Pułaczewska ed., *Anglicisms in Europe: Linguistic Diversity In a Global Context*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 1-16.
- Francuski, Boško (2012). Anglicizmi u informatičkoj i medijskoj leksici u srpskom. *Komunikacija i kultura online*, III, 3. Beograd: Filološki fakultet.
- Gajišin, Vesna, Panić-Kavgić Olga i Kavgić Aleksandar (2011). Engleski u Novom Sadu. U: V. Vasić i G. Štrbac ured., *Govor Novog Sada*, 2. Novi Sad: Filozofski fakultet, 594-612. (Cyrillic)
- Haugen, Einar (1950). The Analysis of Linguistic Borrowing, *Language*, 26, 210-231.
- Haugen, Einar (1956). *Bilingualism in the Americas*. University of Alabama Press.
- Holmes, Janet (2008). *An Introduction in Sociolinguistics*. Harlow: Longman.
- Jacobson, Rodolfo ed. (1998). *Code-switching Worldwide*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- Jacobson, Rodolfo ed. (2001). *Code-switching Worldwide II*. Berlin, New York: Mouton De Gruyter.
- Lyons, John (1977). *Semantics*, 1-2. Cambridge: University Press.
- Marković, Ljiljana i Prnjat, Zorica (2011). Imejlizmi u jeziku elektronske poslovne korespondencije. *Primenjena lingvistika*, 12, 11-33.
- Mihailović, Ljubomir (1975). *The Phonemic Elements of Modern English*. Beograd: Naučna knjiga.
- Milić, Mira (2011). Anglicizmi kao stilske sinonimi u dnevnim i nedeljnim novinama na srpskom jeziku. *Primenjena lingvistika / Linguistique appliquée*, 12. Beograd, Novi Sad: Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, Filološki fakultet u Beogradu, Filozofski fakultet u Novom Sadu, 175-185.

- Mišić-Ilić, B. (2011), Anglosrpski i SerGLISH: Dva varijeteta srpskog jezika nastala pod uticajem engleskog, u *Jezik u upotrebi: Primenjena lingvistika u čast Ranku Bugarskom*, ured.V. Vasić. Novi Sad: Filozofski fakultet & Beograd: Filološki fakultet, 71-93.
- Mudri, Aleksandar (2013). Jazik mladih Rusnacoah na Fejsbuku. U: Ju. Tamaš i B. Varga red., *Zbornik robotoh zoz peršej naukovej konferenciji Uloha mladih u rozvoju ruskej nacionalnej zajednjici u Vojvodini*. Novi Sad: NVU Ruske slovo, 31-46. (Cyrillic)
- Murphy, Lynne M. (2003). *Semantic Relations and the Lexicon*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Onysko, Alexander (2005). English code-switching in the German newsmagazine *Der Spiegel*. *TRANS. Internet-Zeitschrift für Kulturwissenschaften*. 16. Accessed 10 March 2017. URL: https://www.inst.at/trans/16Nr/01_4/onysko16.htm
- Panić-Kavgić, Olga (2006). *Koliko razumemo nove anglicizme*. Novi Sad: Zmaj.
- Prnjat, Zorica (2008). Linguistic Revolution. Interview with David Crystal. *NIN*, 13 November 2008, 49-50.
- Prnjat, Zorica (2009). Email Style and Emailisms: How to Teach Electronic Business Correspondence to Business English Students. 6th *International Conference on Informatics, Educational Technology and New Media in Education*. Sombor: Učiteljski fakultet, 418-429.
- Prnjat, Zorica (2013). Pls lajkuj moj sts: anglicizmi u jeziku korisnika društvene mreže Tviter. *Primenjena lingvistika*, 14, 127-137.
- Prnjat, Zorica (2015). Welcome to Serbia: Using Blogs in an English for Tourism Course. 2nd *International Conference on Teaching English for Specific Purposes and New Language Learning Technologies*. Niš: Faculty of Electronic Engineering, University of Niš, 478-484.
- Prčić, Tvrtko (2005). *Engleski u srpskom*. Novi Sad: Zmaj.
- Rac, Bogdan. (2012). *Najfrekventniji požički u informativnoj prohrani po ruski na TV Vojvodina*, njeobjavljena masterska robota. Novi Sad: Filozofski fakultet. (Cyrillic)
- Ramač, Julijan, Fejsa, Mihajlo i Medješi, Helena (1995, 1997). *Srpsko-rusinski rečnik / Serbsko-ruski slovnjik*, I-II. Beograd – Novi Sad: Zavod za učebnjiki i nastavni sredstva – Univerzitet u Novom Sadze, Filozofski fakultet, Katedra za ruski jazik i literaturu – Društvo za ruski jazik i literaturu. (Cyrillic)

- Ramač, Julijan (2002). *Gramatika ruskoho jazika*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. (Cyrillic)
- Ramač, Julijan, Timko-Djitko, Oksana, Medješi, Helena i Fejsa, Mihajlo (2010). *Rusko-serbski slovnjik / Rusinsko-srpski rečnik*. Novi Sad: Univerzitet u Novim Sadze, Filozofski fakultet, Katedra za ruski jazik i literaturu i Zavod za kulturu vojvodjanskih Rusnacoh. (Cyrillic)
- Ramač, Marina (2015). *Anglicizmi u multimedijalnej prohrani po ruski*, njeobjavljena masterska robota. Novi Sad: Filozofski fakultet. (Cyrillic)
- Surdučki, Milan (1978). *Srpskohrvatski i engleski u kontaktu*. Novi Sad: Matica Srpska.
- Šipka, Danko (2002). Poljski i srpski korisnički računarski diskurs: kontrastivna analiza. *Zbornik Matice srpske za slavistiku*, 61, 169-176.
- Todorović, Milan (2016). Karakteristike srpskog gejmerskog diskursa. *Filolog*, VII, 14, 167-188. (Cyrillic)
- Vasić, Vera, Prčić, Tvrtko i Nejgebauer, Gordana (2001). *Du yu speak anglosrpski? Rečnik novijih anglicizama*. Novi Sad: Zmaj.
- Weinreich, Uriel (1953). *Languages in Contact – Findings and Problems*. New York: Linguistic Circle of New York.
- Winter-Froemel, Esme (2008). Unpleasant, unnecessary, unintelligible? Cognitive and communicative criteria for evaluating borrowings and alternative strategies, in *Anglicisms in Europe: Linguistic Diversity in a Global Context*, ed. R. Fischer and H. Pułaczewska. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 16-41.

Студија је настала као резултат пројеката 187002 (*Језици и културе у времену и простору*) и 187017 (*Дискурси мањинских језика, књижевности и култура у југоисточној и средњој Европи*), које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.